

RABA INTERNETA V SLOVENIJI

CMI – Center za metodologijo in informatiko

FDV – Fakulteta za družbene vede, Univerza v Ljubljani

[http:// www.ris.org](http://www.ris.org)

email: info@ris.org

RIS 2002/3 - Gospodinjstva

UPORABA INTERNETA (#45)

Ljubljana, februar 2004

Izvajalec: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede, Center za metodologijo in informatiko, RIS

Naročnik: Ministrstvo za informacijsko družbo in Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport. CRP

“Konkurenčnost Slovenije”. “Spremljanje razvoja informacijske družbe” V2-0509. Pogodba # 3311-01-828509.

Raziskava: Uporaba interneta 2003/2

Avtorji: Vasja Vehovar, Anja Pajtler

Povzetek

V letu 2003 smo se pri merjenju interneta soočili z vrsto metodoloških težav. Da je ocenjevanje rabe interneta težavno, potrjuje tudi EU, saj tudi v začetku leta 2004 še vedno niso objavljeni rezultati za leto 2002, polletni FlashEurobarometer »Internet & Public at Large« pa se v letu 2003 zaradi metodoloških težav ne izvaja več.

V Sloveniji v primerjavi z aprilskimi meritvami 2003 število uporabnikov interneta v oktobru 2003 še vedno narašča za cca. 40,000 polletno oziroma 80,000 letno. Nakazuje se celo nov zagon v širitvi interneta. V Sloveniji je tako v populaciji 15 let in več 43% oziroma 713,000 splošnih uporabnikov interneta po definiciji RIS (Ali uporabljate internet?). Po drugi strani pa definicija EU (FlashEurobarometra), kjer se sprašuje po uporabi na različnih lokacijah, kaže 47% oziroma 780,000 uporabnikov interneta. Izkušnje kažejo – in tudi tokrat anketa potrjuje, da evropska definicija zaradi podrobnega spraševanja generira za okoli 5 odstotnih točk večji delež uporabnikov kot RIS-ova definicija. Zelo grobo lahko tudi ocenimo (na osnovi ekstrapolacije za EU), da je Slovenija svoj zaostanek za EU nekoliko zmanjšala: **Si 47%: EU 56.5%**.

Tudi standardna definicija RIS, kjer se upoštevajo mesečni uporabniki 10-75 let, kaže v oktobru 2003 hitro rast in 714,000 mesečnih uporabnikov interneta, 580,000 tedenskih uporabnikov in 410,000 dnevnih uporabnikov. Poleg tega obstaja še do okoli 10,000 uporabnikov v starosti 5-9 let in nad 75 let. Še nadalje obstaja tudi znaten razkorak glede deleža uporabnikov, predvsem v izobrazbi, dohodku in med regijami.

V pogledu gospodinjstev je v oktobrski raziskavi prišlo do nepojasnjene porasta, kar smo ponovno preverjali še z decembrskimi meritvami in z ocenami iz anket CATI, Slovensko javno mnenje ter Ankete o delovni sili. Ker imajo manjša gospodinjstva redkeje dostop do interneta, je nastal znaten razkorak med deležem gospodinjstev z dostopom in deležem oseb, ki poročajo o dostopu do interneta v svojem gospodinjstvu. Ocene iz različnih virov se za delež gospodinjstev in za delež oseb z dostopom do interneta v letu 2003 precej razlikujejo:

- RIS (december 2003): gospodinjstva z dostopom 40%, osebe z dostopom 45%* (RIS, telefonsko anketiranje),
- ADS (I, II in III. četrtletje 2003): gospodinjstva z dostopom 33%, osebe z dostopom 35% (SURs, osebno anketiranje),
- SJM (oktober 2003): gospodinjstva z dostopom 38%, osebe z dostopom 44% (FDV, osebno anketiranje),
- SIBIS (januar 2003): - osebe z dostopom 34% (GRAL, osebno anketiranje).

Vsekakor je z EU najbolj primerljiva ocena RIS (december), torej 45%, saj uporablja metodologijo FlashEurobarometer. Zadnja razpoložljiva ocena za EU je sicer iz novembra 2002 (43%), ekstrapolacija za december 2003 pa nakazuje na 49%*. Zaostanek Slovenije za EU v internetu med gospodinjstvi zato ocenjujemo na 4 odstotne točke (45% - 49%). Če pa se po drugi strani sprašujemo o dejanskem deležu slovenskih gospodinjstev z dostopom do interneta, se ta konec leta 2003 najverjetneje nahaja v intervalu od 35% do 38%.

V pogledu načina dostopa do interneta glavnino še vedno predstavlja navaden klicni dostop, ki pa je v upadanju (60%), podobno kot ISDN (13%). Po drugi strani se približno enako hitro širita kabelski (16%) in ADSL (8%) dostop, najhitreje pa narašča mobilni dostop (2%).

Pričujoče poročilo analizira tudi aktualne podatke ankete o delovni sili (ADS) statističnega urada, ki je tokrat vključila tudi vprašanja o internetu in mobilni telefoniji. Vključeni so še podatki družbe CATI in neuradni podatki ankete SJM.

GLAVNE UGOTOVITVE

V oktobru 2003 je bila izvedena reprezentativna telefonska anketa RIS ($n = 1,017$, 10 -75 let), v kateri je bila podrobno analizirana tudi uporaba interneta. Že drugič (prvič aprila 2003) je bila na istih enotah opravljena tudi neposredna primerjava med RIS-ovim splošnim vprašanjem o uporabi interneta v Sloveniji in Eurobarometrovim lokacijskim vprašanjem, s katerim se spremlja uporabo interneta v EU vsakih 6 mesecev. ***Naknadno pa so poročilu dodani tudi nekateri rezultati iz decembrske ankete 2003*** ($n = 1,000$, 10 -75 let). Glavne ugotovitve so naslednje:

- Anketa se je začela z RIS-ovim vprašanjem o uporabi interneta¹, na katerega so odgovarjali vsi anketiranci v starosti 10 let in več² (oktobra 2003 – 1,017 anketirancev), od tega jih je 43% (absolutno je to 767,000 oseb) odgovorilo, da uporabljajo internet. V primerjavi z aprilom gre torej za porast uporabnikov interneta za 4 odstotne točke - v absolutnem smislu gre za porast od 696,000 uporabnikov na 767,000 uporabnikov interneta.
- Pri neposredni primerjavi RIS-ove in evropske Eurobarometrove definicije³ uporabnikov interneta se izkaže, da delež uporabnikov po RIS-ovi definiciji sistematično zaostaja. Evropska definicija namreč kaže za okoli 5 odstotnih točk več uporabnikov interneta (v populaciji 15 let in več⁴) kot pa RIS-ova definicija. Po evropski definiciji v Sloveniji oktobra 2003 namreč več kot 780,000 oseb (aprila 2003 – 680,000 oseb) izjavlja, da uporabljajo internet vsaj na eni lokaciji, po standardni RIS-ovi definiciji pa le približno 713,000 oseb (aprila 2003 – 600,000 oseb) v starosti 15 in več izjavlja, da uporablja internet. V skladu s tem po evropski definiciji tako govorimo o 47% (aprila 2003 – 42%) deležu

¹ "Ali uporabljate internet ... pri tem mislimo elektronsko pošto, www, ftp, WAP ali katerokoli drugo internet storitev?" – RIS-ova definicija.

² Populacija 10 let in več pomeni 1,786,748 oseb, kar smo zaokrožili na 1,786,000 oseb. Vir: Statistični urad Republike Slovenije, Popis prebivalstva, 2002.

³ »Ali vi osebno uporabljate internet ... doma / v službi / v šoli, na fakulteti / na javno dostopnih točkah (knjižnice,...) / v Cybercaféjih / pri prijateljih, sorodnikih, znancih/na poti prek prenosnega računalnika / na poti prek dlančnika (PALM, PSION) / na poti prek mobilnega telefona?« - Evropska definicija.

⁴ Populacija nad 15 let pomeni 1,660,254 oseb. Vir: Statistični urad Republike Slovenije, Popis prebivalstva, 2002.

uporabnikov (v populaciji 15 let in več) ter o 43% (aprila 2003 – 37%) deležu po RIS-ovi definiciji v isti populaciji. Ocenjujemo pa, da je zaradi metodoloških posebnosti v oktobrskem vprašalniku razlika med definicijama še nekoliko večja.

- Pogostost uporabe interneta kaže, da internet postaja vsakodnevna dejavnost, saj ga večina uporabnikov interneta uporablja vse bolj pogosto. V populaciji 15 let in več slabih 40% uporabnikov uporablja internet večkrat dnevno, nadaljnjih dobrih 40% ga uporablja skoraj vsak dan ali nekajkrat tedensko, samo slabih 20% pa jih uporablja internet le nekajkrat mesečno. Glede pogostosti uporabe interneta v primerjavi z aprilskimi merjenji ni bistvenih razlik – prav tako ni bistvenih razlik z decembrskimi merjenji (2003).
- Standardna definicija projekta RIS, kjer pa se upoštevajo vsi uporabniki interneta v starosti 10 do 75 let⁵ (in ne le v starosti nad 15 let) in kjer se upoštevajo le mesečni uporabniki (kar za nekaj odstotkov zmanjšuje število uporabnikov po splošni RIS-ovi definiciji), kaže, da je v Sloveniji teh uporabnikov 714,000 (decembra 2003 – 517,000; aprila 2003 – 642,000), torej je v celotni populaciji 36% mesečnih uporabnikov interneta. Tedenskih uporabnikov je 589,000 (2003 decembra – 482,000; aprila 2003 – 528,000), dnevnih (uporabljajo internet vsak dan ali skoraj vsak dan) pa 410,000 (decembra 2003 – 321,000; aprila 2003 – 362,000).
- Najpogostejše mesto uporabe interneta v oktobru 2003 je doma (34% populacije 15 let in več uporablja internet od doma, aprila le 29%), sledi mu služba (22%) in šola ali fakulteta (9%) ter prijatelji, sorodniki in znanci (9%). Najbolj se je v zadnjem obdobju povečala uporaba interneta prek javno dostopnih točk (8%, aprila 5%) in od doma (34%, aprila 29%). Precej uporabnikov dostopa do interneta preko mobilnega telefona (4% oseb) in na poti prek prenosnega računalnika (1%).
- Tudi v decembrski anketi 2% uporabnikov izjavljata, da od doma kot glavni dostop do interneta uporabljata mobilno povezavo. Med mobilnimi povezavami prevladuje GPRS (58%) in GSM povezava do interneta (24%). Če pa ne upoštevamo uporabnikov, ki ne

⁵ Populacija 10 do 75 let pomeni 1,702,183 oseb, kar smo zaokrožili na 1,700,000 oseb. Vir: Statistični urad Republike Slovenije, Popis prebivalstva, 2002.

vedo, s katero mobilno povezavo dostopa njihovo gospodinjstvo do interneta, je razmerje GPRS : GSM – 71% : 29%.

- Med uporabniki, ki internet uporabljajo vsak dan, še vedno prevladujejo: moški (moški: 48% uporabnikov interneta - ženske: 37%), visoko izobraženi (12 let in več izobrazbe 66%, manj kot 12 let 24%), premožnejši (dohodek do 70,000 SIT: 34% , nad 140,000 SIT 65%). Velik razkorak se vidi tudi med regijami: Obala 61%, Osrednja Slovenija 54%, Goriška 48%, Gorenjska 46%, Podravska 37%, Savinjska 33%, Dolenjska 29%, Prekmurje 15%). Podobna razmerja kažejo tudi rezultati ankete od delovni sili.
- Konec leta 2003 45% respondentov poroča o dostopu do interneta v gospodinjstvu. Če pa iz oseb preidemo na gospodinjstva, ocena preide na 40% v decembru 2003. Če za absolutno oceno števila gospodinjstev z dostopom upoštevamo število vseh gospodinjstev v Sloveniji iz popisa 2002 (t.j. 684,000 gospodinjstev), ima konec leta torej dostop 274,000 gospodinjstev.
- Po podatkih SJM raziskave (oktober 2003, $n = 2,051$), je 44% anketirancev izjavilo, da imajo dostop do interneta v gospodinjstvu – to pomeni, da je to cca. 38% gospodinjstev, ki imajo dostop do interneta.
- Po podatkih ADS raziskave (1. val, 3. četrletje, 2003) pa je 38% anketirancev izjavilo, da imajo dostop do interneta v gospodinjstvu, če od oseb preidemo na gospodinjstva se ocena zmanjša na 33%. Število gospodinjstev z dostopom do interneta pa je še nižje, če podatke utežimo glede na strukturo gospodinjstev iz popisa 2002 – osciliramo 31%.
- Če pa upoštevamo podatke ADS raziskave za vsa tri četrletja skupaj je oseb z dostopom do interneta 35%, če pa od oseb preidemo na gospodinjstva se ocena zmanjša na 33%. Število gospodinjstev z dostopom do interneta pa je še nižje, če podatke utežimo glede na strukturo gospodinjstev iz popisa 2002 – osciliramo 31%.

- Konec leta 2003 Slovenija nekoliko zmanjšuje zaostanek za EU v pogledu dostopa do interneta gospodinjstev (SI 45% - EU 49%). Pri tej oceni je potrebno upoštevati, da je podatek za EU zgolj ekstrapolacija, saj v letu 2003 ne razpolagamo s primerljivim podatkom za EU. Nekoliko večji pa je zaostanek v osebni uporabi interneta, ki ga na podoben način konec leta ocenimo kot: SI 47% : EU 56.5%. V obeh primerih smo uporabili definicije FlashEurobarometra.
- Najpogostejši način dostopa do interneta v gospodinjstvih (december 2003) je klicni dostop preko navadnega modema (55%), razširjen je tudi kabelski (cca. 14%), ISDN (12%) in ADSL (7%), pri čemer 10% respondentov ni znalo odgovoriti na podrobno vprašanje o tipu dostopa. Če izločimo neopredeljene anketirance se odstotek ustrezno poveča. V nadaljevanju primerjamo podatke s prejšnjimi leti in ugotovimo rahel padec fiksne dostopa (od 63% na 60%) kot tudi padec ISDN dostopa. Po drugi strani pa naraščata predvsem kabelski dostop in ADSL dostop. Zaznavno se pojavlja tudi že mobilni dostop (2%).

	april 2001	junij 2002	december 2002	december 2003
ADSL	0	2%	4%	8%
ISDN	11%	17%	21%	13%
KABEL	3%	7%	11%	16%
MOBILE	0	0.1%	0.5%	2%

- V decembrski anketi smo spraševali tudi o informacijski tehnologiji v gospodinjstvih (posedovanje osebnega računalnika, prenosnega računalnika in dlančnika). Pri naslednjih ocenah (populacija 10 do 75 let) gre za deleže oseb, ki so izjavile, da imajo v gospodinjstvu navedene tehnologije:
 - osebni računalnik – 64%,
 - prenosni računalnik – 10%,
 - dlančnik – 5%.
- Po podatkih ADS raziskave (1. val, 2. četrtletje, 2003) v Sloveniji hitro narašča število gospodinjstev brez fiksne telefona. S tem so telefonske ankete vse bolj ogrožene, saj na-

račša tako število tajnih števil, kot tudi stopnja zavračanja. Telefonske ankete zgolj s fiksnim telefonom zato kmalu ne bodo več primerne za spremljanje informacijske tehnologije.

- Na osnovi ADS so v letu 2003 razmerja namreč naslednja:
 - gospodinjstev samo z mobilnim telefonom, brez fiksnega telefona 8% (54,788 gospodinjstev),
 - z vsaj enim mobilnim in fiksnim telefonom cca. 70% (481,790 gospodinjstev),
 - samo s fiksnim telefonom cca. 19% (130,121 gospodinjstev) in
 - brez telefona cca. 3% (20,545 gospodinjstev).

Na osebnem nivoju pa bilo po podatkih ADS v letu 2003 v Sloveniji 1,244,000 (62.2% celotne populacije) uporabnikov mobilne telefonije. Na splošno moramo biti zelo pozorni ko govorimo o penetraciji mobilne telefonije. Na osnovi uradnih podatkov mobilnih operaterjev je penetracija, kjer vse aktivne priključke, ki jih je že 1,697,000, delimo z vsem prebivalstvom, že 85% (Mobile Communications International, januar 2003). Razlika med 1.7 mio in 1.25 mio nastaja zaradi problemov, ki spremljajo definicijo uporabnikov mobilne telefonije, posebej vprašanja oseb z več mobilnimi telefoni (ali SIM karticami) ter nejasno definicijo aktivnosti določenega priključka pri posameznih operaterjih. Ob tem velja spomniti, da je po podatkih projekta SIBIS v osebnem anketiranju, v začetku leta 2003, bilo 82% oseb v starosti 15 let in več, ki so poročale o uporabi mobilnega telefona. Podobne ocene izhajajo tudi iz telefonskih anket.

- Penetracija mobilne telefonije se seveda razlikuje tudi glede na segmente. Oglejmo si glavne segmente na osnovi podatkov ADS:

populacija	mobilna telefonija
7 +	65.8%
0 – 75	65.6%
7 – 75	70.1%
18 +	61.5%
15 +	62.3%
10 – 75	65.8%
celotna populacija	62.2%

- Za pregled podajamo še primerjavo ocen dostopa do interneta v gospodinjstvu glede na različen način uteževanja podatkov (osebe / gospodinjstva) za konec leta 2003 in glede na različne vire.

Osebe z dostopom do interneta v gospodinjstvu:

- RIS (december – 45%),
- SJM (oktober – 44%),
- ADS (2003: 35% do 41%),
- SIBIS (januar 2003 – 43%).

Gospodinjstva z dostopom do interneta:

- RIS (december – 40%),
- SJM (oktober – 38%),
- ADS (2003: 29% do 33%).

Več virov in več uteževanj seveda vnaša določeno zmedo in nepreglednost, po drugi strani pa prinaša tudi objektivnost. Brez dvoma telefonske ankete nekoliko precenjujejo deleže, zato je dejanski delež gospodinjstev z dostopom do interneta v letu 2003 še vedno pod 40%, najverjetneje v intervalu 35-38%.

- Povzemimo še enkrat primerjave z EU, kjer smo za EU 2003 ekstrapolirali ocene FlashEurobarometra iz trenda prejšnjih let. Ocena za EU je zato seveda zgolj okvirna, kljub temu pa nam daje osnovni vtis, kje se Slovenija nahaja.

		Slovenija	EU
--	--	-----------	----

Uporabniki interneta v populaciji 15 in več (FEB)	oktober	47%	56.5%
Delež oseb, ki poroča o dostopu v svojem gospodinjstvu	december	45%	49%

KAZALO

1 METODOLOGIJA	11
1.1 Uvod.....	11
1.2 Uporabniki interneta.....	12
2 UPORABNIKI INTERNETA	15
2.1 Definicije uporabnikov interneta.....	15
2.2 Deleži uporabnikov interneta - trendi.....	19
2.3 Deleži uporabnikov interneta po starostnih kategorijah.....	27
2.4 Pogostost uporabe interneta	32
2.5 Lokacija uporabe interneta	34
3 STRUKTURA UPORABNIKOV INTERNETA	42
3.1 Primerjava uporabnikov glede na pogostost uporabe.....	43
4 INTERNET V GOSPODINJSTVU (OKTOBER)	52
4.1 Anketiranci z dostopom glede na različne definicije (RIS-S in FEB-S).....	56
4.2 Trend rasti deleža gospodinjstev z dostopom do interneta.....	57
4.3 Struktura anketirancev z dostopom do interneta v gospodinjstvu.....	62
5 NAČIN DOSTOPA DO INTERNETA	69
6 RAČUNALNIK V GOSPODINJSTVU	73
7 INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE V ANKETI SJM	73
8 OCENE NA OSNOVI ANKETE O DELOVNI SILI (ADS)	82
8.1 Dostop do interneta v gospodinjstvu.....	83
8.1.1 Osebe	83
8.1.2 Gospodinjstva z dostopom do interneta.....	86
8.1.3 Gospodinjstva glede na strukturo gospodinjstev iz popisa.....	88
9. MOBILNA TELEFONIJA	90
9.1 Osebe	90
9.2 Gospodinjstva	93
9.2.1 Gospodinjstva utežena glede na strukturo gospodinjstev iz popisa.....	98
9.3 Mobilna telefonija – rezultati ankete SJM.....	100
10 KAZALO TABEL IN SLIK	101

1 METODOLOGIJA

1.1 Uvod

Ugotovitve v poročilu temeljijo na podatkih, zbranih s telefonsko anketo, ki je bila izvedena v družbi CATI, v mesecu oktobru 2003. Z metodo računalniško podprtega telefonskega anketiranja, je bilo anketiranih 1,017 posameznikov v starosti od 10 do 77 let. Iz gospodinjstva so bili respondenti izbrani po metodi zadnjega rojstnega dne. ***Naknadno pa so poročilu dodane tudi nekateri rezultati iz decembrske ankete 2003*** (CATI, telefonsko anketiranje, $n = 1,000$, 10 -75 let).

Ker gre pri podrobnejših analizah pogosto za majhno število enot, so v tabelah vpeljane naslednje oznake, ki jih velja upoštevati tudi, kadar niso eksplicitno zapisane:

- - *nesprejemljivo nenatančna ocena, navedena zgolj za ilustracijo (manj kot 10 enot)*
- (()) - zelo nenatančna ocena (med 10 in 20 enot)*
- () - nenatančna ocena (med 20 in 30 enot)*

Majhne celice torej služijo zgolj kot ilustracija, nikakor pa ne kot osnova za posplošeno trditev. Podrobnosti o interpretacijah pri majhnem številu podatkov so na predstavitveni strani <http://www.ris.org/topwww/metodologija.html>, kjer je obravnavana tudi metodologija.

Na nekaterih mestih je za realno razumevanje podatkov navedena tudi standardna napaka ocene (SE). Upoštevati velja, da je običajni 95% interval zaupanja širok $\pm 2 \times SE$, statistično značilna razlika dveh neodvisnih ocen s podobno standardno napako pa je $2.8 \times SE$.

Pri uteževanju je bil na osnovi populacijskih podatkov o starosti, izobrazbi, spolu, regiji, naselju in statusu opravljen postopek prilagajanja kontrolnim spremenljivkam – *raking*. Poleg navedenih spremenljivk (margin) je bila upoštevana tudi interakcija spola in starosti ter izobrazbe in zaposlitvenega statusa. V vseh navedenih kontrolnih spremenljivkah se torej vzorec ujema s slovensko populacijo.

1.2 Uporabniki interneta

V poročilu se nahajajo ocene o deležih uporabnikov interneta. Vprašanja o uporabi interneta so bila anketirancem zastavljena na 2 načina. Najprej s klasičnim RIS-ovim vprašanjem:

“Ali uporabljate internet ... pri tem mislimo elektronsko pošto, www, ftp, WAP ali katerokoli drugo internet storitev?”,

nato pa še z vprašanjem EUROBAROMETRA, ki v okviru evropske raziskave o spremljanju informacijske družbe FLASH EUROBAROMETER 125 vprašanje o uporabi interneta ne postavlja na splošno, ampak glede na posamezno lokacijo uporabe interneta (FEB):

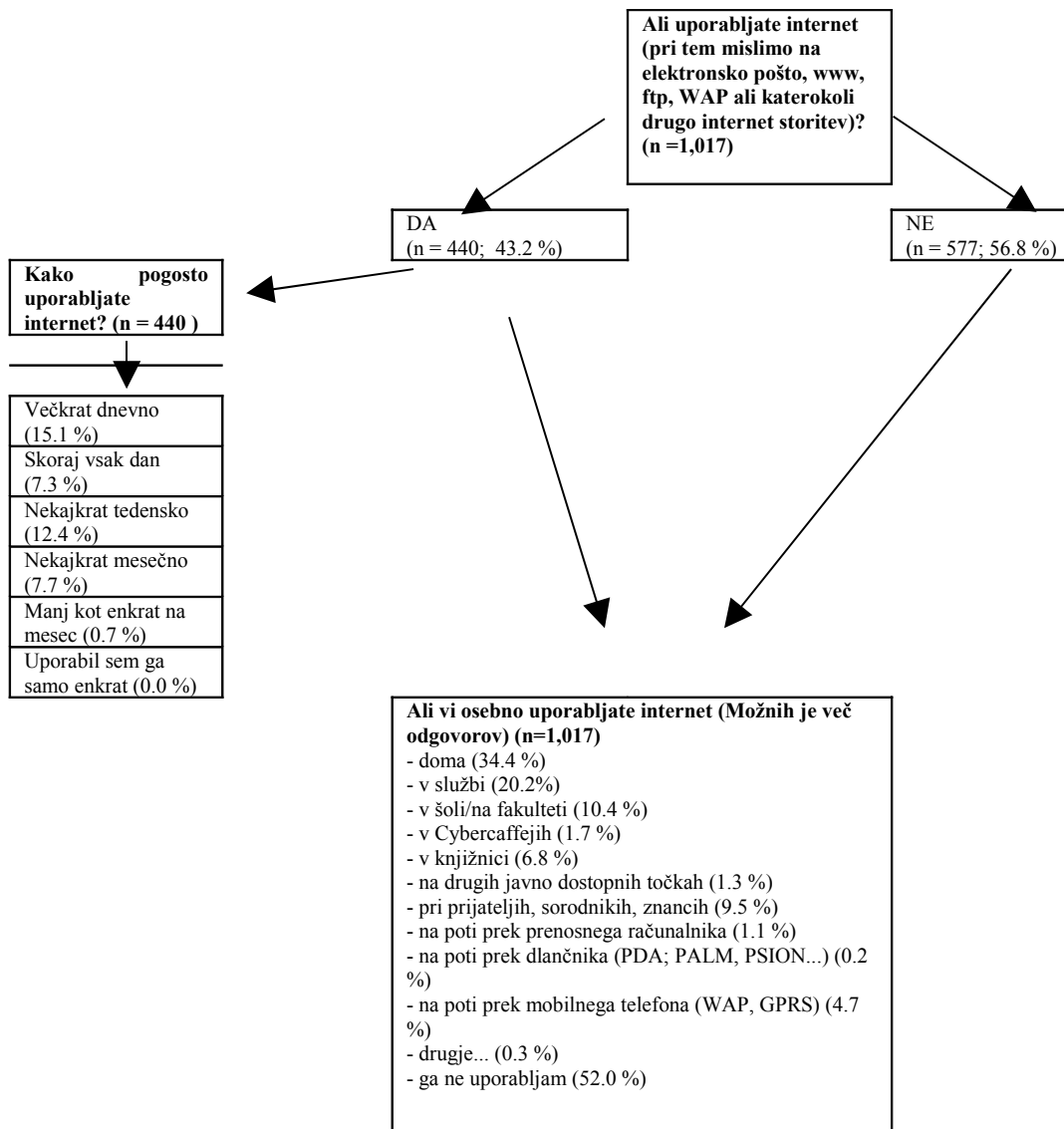
Ali vi osebno uporabljate internet ... doma / v službi / v šoli, na fakulteti/na javno dostopnih točkah (knjižnice, ...) / v Cybercafejih/pri prijateljih, sorodnikih, znancih/na poti prek prenosnega računalnika / na poti prek dlančnika (PALM, PSION) / na poti prek mobilnega telefona?

Vsi respondenti sicer niso odgovarjali na obe vprašanji, vendar pa so vsi, ki so odgovarjali na vprašanje Eurobarometra, pred tem odgovarjali tudi na RIS-ovo vprašanje. Tako so lahko respondenti dobili vprašanje o uporabi interneta na posamezni lokaciji (Eurobarometer), tudi če so pred tem na RIS-ovo vprašanje odgovorili, da interneta ne uporabljajo. S tem smo dobili neposredno primerjavo med Evropsko lokacijsko definicijo uporabnikov interneta, in pa definicijo uporabnikov interneta, s katero delež uporabnikov interneta kontinuirano od leta 1996 spremlja RIS.

Anketa je potekala tako, da je na prvo RIS-ovo vprašanje o uporabi interneta odgovarjalo vseh 1,017 respondentov, med katerimi jih je 440 odgovorilo, da uporabljajo internet in ti so nato dobili še vprašanje o pogostosti uporabe interneta. Nato so vsi anketiranci odgovarjali še na

Eurobarometrovo vprašanje o uporabi interneta na posamezni lokaciji (aprila 2003 je na to vprašanje odgovarjal le naključno izbran vzorec anketirancev). Tako se je izkazalo, da je kar 48% od 1,017 respondentov odgovorilo, da uporabljajo internet vsaj na eni izmed lokacij, čeprav so pred tem na RIS-ovo vprašanje glede uporabe interneta na splošno odgovorili, da interneta sploh ne uporabljajo. Za lažje razumevanje prikazujemo potek ankete še shematsko in sicer na podatkih za celoten vzorec.

Shema 1: Potek anketnega vprašalnika o uporabi interneta, RIS, Oktober 2003 (n=1,017)

* seštevek presega 100%, ker je uporabnik lahko navedel več mest uporabe

Ko deleže uporabnikov interneta v Sloveniji (oktober 2003 – RIS: 43.6% oziroma Eurobarometer: 42.7% - v populaciji 15 let in več) primerjamo z evropskim povprečjem deleža uporabnikov interneta (junij 2002 – 51%; projekcija za oktober 2003 – 56.5%), za primerjavo izhajamo iz raziskave *Flash Eurobarometer 125*, ki je bila izvedena v mesecu decembru 2002 (http://europa.eu.int/comm/public_opinion/flash/fl135_en.pdf), in sicer v vseh državah evropske unije, na reprezentativnem vzorcu 30,000 enot (v vsaki državi članici je bilo anketiranih približno 2,000 oseb). Rezultati so uteženi, kar pomeni da odražajo nacionalno populacijo 15 držav članic EU. Anketiranje je bilo telefonsko, anketiranci so bili stari 15 let ali več. Raziskavo je za Evropsko komisijo izvedla institucija EOS Gallup Europe. Anketa obravnava uporabnike interneta, ki so definirani na podlagi različnih lokacij uporabe interneta, ter pogostosti uporabe interneta, kar je podrobno razloženo v nadaljevanju.

2 UPORABNIKI INTERNETA

2.1 Definicije uporabnikov interneta

Natančno razumevanje definicij je zelo pomembno za razumevanje ocen o uporabnikih interneta, saj različne definicije uporabnikov interneta (različni indikatorji oziroma različno postavljena anketna vprašanja) povzročajo znatna razhajanja v oceni deleža uporabnikov interneta. V nadaljevanju so zato podani različni indikatorji uporabe interneta za Slovenijo in njihova primerjava z evropskimi indikatorji informacijske družbe (raziskava *Flash Eurobarometer 125*⁶), na osnovi katerih v okviru projekta RIS sklepamo o deležu uporabnikov interneta v Sloveniji in Evropi.

a) Definicije RIS, oznaka RIS-S, RIS-M

Kot smo že omenili RIS kontinuirano spremlja uporabo interneta v Sloveniji od leta 1996 z naslednjim standardnim vprašanjem, “*Ali uporabljate internet ... pri tem mislimo elektronsko pošto, www, ftp, WAP ali katerokoli drugo internet storitev?*”. Gre za neposredni pristop pri spraševanju o uporabi interneta, ki ga od leta 2002 uporablja tudi družba CATI. Tiste, ki na to vprašanje odgovorijo pritrdilno, se podrobneje vpraša še o pogostosti uporabe interneta, nato pa se na osnovi pogostosti uporabe izloči osebe, ki internet uporabljajo manj kot mesečno – tako se dobi *mesečne uporabnike* - ali pa se upošteva vse uporabnike, ne glede na to kako pogosto uporabljajo internet - *splošni uporabniki*, torej vse osebe, ki so na zgornje vprašanje odgovorile z DA. Splošno in mesečno definicijo uporabnikov interneta označujemo z oznako **RIS-S** (splošni) oziroma **RIS-M** (mesečni). Kadar so v poročilu navedene ocene po definiciji RIS, ki izhajajo iz meritev družbe CATI, jih včasih označujemo tudi s **CATI-S** oziroma **CATI-M**. Poudariti velja, da so razlike med njima majhne, na primer 42% vs. 43%.

⁶ http://europa.eu.int/information_society/eeurope/benchmarking/list/source_data_pdf/report_eb125_en.pdf

b) Definicija EUROSTAT, oznake EU-S in EU-M

Ker v nekaterih primerjavah uporabljamo tudi definicijo Eurostata, si jo oglejmo nekoliko podrobneje, čeprav v tokratni anketi ni bila uporabljena. Junija 2002 je bilo v RIS-ovo telefonsko anketo gospodinjev vključen tudi sklop vprašanj iz Eurostat-ove raziskave, kjer se je vprašanje o uporabi interneta glasilo: *»Kako pogosto ste v zadnjih treh mesecih v povprečju uporabljali internet (respondent za vsako lokacijo odgovarja posebej), kategorije odgovorov pa so bile: doma, na delovnem mestu, v šoli (ali kjer se izobražujete), s prenosnim računalnikom na poti, z dlančnim računalnikom na poti, z WAP mobilnim telefonom na poti, na drugih lokacijah (knjižnice, cybercafeji, od prijateljev, ipd)?«*⁷ oziroma *„The following questions refer to your personal use of the internet. Do you personally use the internet in the last three months (respondent za vsako lokacijo odgovarja posebej). Kategorije odgovorov: at home, at work, at school, college, university, from a public access point (library, City Hall, etc.), in a cybercafe, at a friend’s, an acquaintance’s, a relative’s place, on the move from laptop, on the move handheld/pocket, on the move mobile phone, elsewhere?“. Za uporabnika interneta velja vsaka oseba, ki je vsaj na eni lokaciji potrdila rabo interneta. Če izločimo tiste, ki na vseh lokacijah uporabljajo internet redkeje kot mesečno, dobimo Eurostatovo mesečno definicijo, ki jo označujemo z EU-M, sicer pa govorimo o splošni Eurostatovi definiciji EU-S.*

c) Definicija FLASH EUROBAROMETER, oznake FEB-S in FEB-M

V okviru evropske raziskave o spremljanju informacijske družbe FLASH EUROBAROMETER 125 je vprašanje o uporabi interneta postavljeno tako, da so vsi respondenti, ki odgovarjajo na vprašanje glede osebne uporabe interneta,⁸ za vsako možno lokacijo uporabe interneta vprašani posebej. Za razliko od Eurostatove definicije se ne omenja uporabe v zadnjih treh mesecih, ampak sprašuje za uporabo interneta v tistem trenutku. Gre

⁷ Pri prevajanju iz Eurostat-ove raziskave evropskega statističnega urada je v RIS-ovem sklopu Eurostat-ovih vprašanj glede uporabe interneta prišlo do napake pri kategoriji “na drugih lokacijah”. Respondenti, ki so odgovorili, da so uporabljali internet tudi iz drugih lokacij niso imeli možnosti, da bi natančneje navedli, katere so bile te druge lokacije.

⁸ „The following questions refer to your personal use of the internet. Do you personally use the internet (respondent za vsako lokacijo odgovarja posebej). Kategorije odgovorov: at home, at work, at school, college, university, from a public access point (library, City Hall, etc.), in a cybercafe, at a friend’s, an acquaintance’s, a relative’s place, on the move from laptop, on the move handheld/pocket, on the move mobile phone, elsewhere?“

torej za lokacijsko definicijo uporabnikov interneta, ki je glede na pogostost uporabe spet lahko splošna (označujemo jo z **FEB-S**) oziroma mesečna (**FEB-M**). V oktobrski raziskavi smo o pogostosti uporabe interneta spraševali samo tiste respondente, ki so na RIS-ovo vprašanje odgovorili z »DA«, ne pa tudi tiste, ki so lokacijsko vprašanje (FEB) odgovorili z »DA«.

Razlike med evropskimi definicijami uporabnikov interneta (EUROSTAT, FLASH EUROBAROMETER) in njihova primerjava z definicijami, ki se uporabljajo v Sloveniji (RIS, CATI, SJM) so podrobneje obravnavane v poročilu *RIS 2002 Gospodinjstva: Primerjava Slovenija – EU*.

Opozoriti torej velja na znatne metodološke razlike v pogledu definicije uporabnikov interneta. Posebej neugodno je, da se med seboj razlikujejo celo v evropskem okviru uveljavljene definicije uporabnikov interneta (Eurostata in Flash Eurobarometer), kar še dodatno otežuje primerjave. Poleg različnih definicij uporabnikov je pri ocenjevanju deleža uporabnikov interneta pomembna tudi starostna skupina, na osnovi katere sklepamo o uporabi interneta za celotno populacijo. V različnih raziskavah se namreč anketira različne starostne skupine, na njihovi osnovi pa se nato preračuna delež uporabnikov v celotni populaciji (glej poročilo *Primerjava SI: EU junij 2002, RIS2002/1*). Različni deleži uporabnikov interneta so torej predvsem posledica različno postavljenega anketnega vprašanja (**definicija**), pogostosti uporabe interneta (**tip uporabnika**) in starostne skupine, na osnovi katere sklepamo o deležu uporabnikov (**starostna skupina vzorca**).

Če upoštevamo zgolj mesečne uporabnike interneta (po katerikoli definiciji), so deleži nekoliko nižji kot pa če upoštevamo vse, splošne uporabnike interneta, ne glede na pogostost uporabe.

Razlike v deležih so tudi posledica razlik v starostni strukturi vzorca, ki ga anketiramo: v raziskavah EU so podatki praviloma navedeni za deleže v populaciji 15 let in več, medtem ko nekatere ocene projekta RIS upoštevajo le uporabnike v starosti 12 - 65 let (sicer 10 do 75 let). Pri tem gre v populaciji 12 - 65 let pričakovati večji delež uporabnikov kot v populaciji 15 let in več. Seveda pa je vedno mogoče izvesti ustrezen preračun od populacije 12 - 65 na populacijo 10 - 75 oziroma 15 let in več. Odstotki uporabnikov interneta v populaciji od 10 do 75 let so približno taki kot v celotni populaciji.

Na osnovi tega gre v Sloveniji – če vzamemo definicije RIS – v primerjavi z EU na eni strani za nižjo oceno deleža uporabnikov interneta, po drugi strani pa lahko tudi za višjo oceno deleža, če je ta osnovan zgolj na starostni skupini od 12 do 65 let.

V splošnem se izkaže, da če sprašujemo za vsako lokacijo posebej, ali je tam anketiranec uporabljal internet, dobimo več pritrdilnih odgovorov, kot če vprašamo samo enkrat, na splošno, »ali uporabljate internet?«, in so zato deleži uporabnikov interneta po definicijah Eurostat in Flash Eurobarometer nekoliko višji. Neposredna primerjava izvedena v aprilu 2003, ko so bili isti respondenti vprašani o uporabi interneta na oba načina, je pokazala, da razlika med Eurobarometrovo definicijo FEB-S in RIS-ovo definicijo RIS-S, znaša približno 5 odstotnih točk uporabnikov v populaciji 15 let in več, v oktobru 2003 pa 4 odstotne točke.

V nadaljevanju prikazujemo deleže uporabnikov interneta po različnih definicijah in primerjave med Slovenijo in EU. Da bi bila primerjava med Slovenijo in EU mogoča, smo nekatere deleže uporabnikov interneta smiselno priredili splošnim oziroma mesečnim uporabnikom interneta, prav tako pa smo konsistentno ocenili deleže uporabnikov interneta po različnih starostnih kategorijah.

2.2 Deleži uporabnikov interneta - trendi

V naslednjih dveh tabelah so prikazani razpoložljivi RIS-ovi podatki o deležu uporabnikov interneta za obdobje zadnjih 21 mesecev, od decembra 2001 do decembra 2003. Do decembra 2001 pa so za Slovenijo na voljo samo podatki o deležu uporabnikov po definiciji RIS, ki v primerjavi z mednarodnimi definicijami (FEB-S, EU-S; glej tabelo 1) kažejo na nižji delež uporabnikov interneta in niso neposredno primerljivi z evropskim povprečjem.

O evropskem povprečju deleža uporabnikov interneta (definicija FEB-S) za oktober 2003 žal še nimamo podatkov, vendar pa lahko na osnovi zadnjega podatka (53% splošnih uporabnikov v populaciji 15 let in več iz decembra 2002) in enakomerne rasti za 2% na polletje vse od leta 2000 sklepamo, da se povprečje uporabnikov interneta v EU v oktobru 2003 giblje okoli 56.5% populacije 15 let in več. Podatki o deležu uporabnikov za Slovenijo pa so različni, odvisno katero definicijo uporabnikov interneta gledamo.

Tabela 1: Delež uporabnikov interneta v populaciji 15 let in več.

	December 2001	Junij 2002	December 2002	April 2003	Oktober 2003	December 2003
Slovenia (RIS-S)	33 %	28 %	-			
Slovenia (CATI-S)	33 %	31 %	32 %	37 %	42.7 %	42.2 %
Slovenia (CATI-M)				36 %	42.0 %	40.6 %
Slovenia (EU-S)	-	35 %	-			
Slovenia (FEB-S)	-	-	-	42 %	47.1 %	-
EU (FEB-S)	48 %	51 %	53 %	55 %*	56.5 %*	57 %*

*ekstrapolacija

V juniju 2002 se je izkazalo, da je ocena po RIS-ovi definiciji in meritvah družbe CATI za 4 odstotne točke nižja od ocene po definiciji EU-S. Ocena po definiciji RIS-S v meritvah RIS-a je še nekoliko nižja od ocene družbe CATI (za 7 odstotnih točk od ocene EU-S in 3 odstotne točke od ocene družbe CATI), vendar pa razlika po meritvah RIS-a in družbe CATI ni statistično značilna.

Še nekoliko večja razlika v deležu splošnih uporabnikov interneta se kaže med definicijami RIS-S po meritvah družbe CATI (32%) in evropsko lokacijsko definicijo FEB-S (45%) iz decembra 2002, in sicer kar za 13 odstotnih točk. Podatki iz aprila 2003, ko sta bila deleža uporabnikov interneta po obeh definicijah (RIS in FEB) merjena na istem vzorcu, vendarle kažejo, da je razlika med RIS-ovo in Evropsko definicijo uporabnikov interneta nekoliko manjša, saj aprila znaša le 5 odstotnih točk, oktobra 2003 pa je ta delež zmanjšal na 4 odstotne točke. Razlika med RIS-ovo in Evropsko definicijo uporabnikov interneta je še vedno posledica zaporedja merjenja, saj so isti respondenti dobili najprej vprašanje RIS in nato še vprašanje FEB (glej shemo v metodologiji).

Ob primerjavi Slovenije z Evropo se po zadnjih podatkih iz oktobra 2003 po eni strani kaže, da Slovenija zmanjšuje zaostanek za EU. Upoštevajoč definicijo RIS, ki sicer ni neposredno primerljiva z evropskimi podatki, je v zadnjih 6 mesecih delež uporabnikov interneta v Sloveniji statistično značilno narasel (za slabih 6 odstotnih točk). Iz značilno ustaljene in počasne rasti uporabnikov interneta v Evropi pa takega porasta v tem obdobju ne gre pričakovati. Po drugi strani pa upoštevajoč evropsko definicijo uporabnikov FEB, ki je neposredno primerljiva z podatki za EU, ugotovimo da delež uporabnikov v Sloveniji od decembra hitreje raste in Slovenija tako počasi zmanjšuje zaostanek za EU, vendar še vedno zaostaja za cca. 10 odstotnih točk uporabnikov interneta v populaciji 15 let in več (SLO: 47% - EU: 56.5%).

Pri deležu uporabnikov interneta tako obstajajo določena razhajanja med mednarodnimi definicijami in definicijo RIS-a, ki pa bi bile lahko pojasnjene samo, če bi bila mogoča popolna rekonstrukcija trenda rasti uporabnikov interneta v Sloveniji od leta 1996 iz RIS-ove definicije na evropske definicije. Taka rekonstrukcija bo mogoča šele, ko bodo na voljo manjkajoči podatki (npr. delež uporabnikov v EU za 2003 po definiciji FEB) in pa nekaj daljša časovna vrsta o deležu uporabnikov po evropskih definicijah za Slovenijo.

V naslednji tabeli so povzete vse razpoložljive in primerljive ocene deležev z absolutnimi številkami uporabnikov interneta in oceno natančnosti podatkov, za obdobje zadnjih 13 mesecev. Naj še enkrat poudarimo, da se deleži nanašajo na starostno skupino 15 let in več, ki jo uporabljajo za primerjave v državah EU.

Tabela 2: Ocene števila splošnih uporabnikov v populaciji 15 let in več⁹.

	Delež v populaciji nad 15 let	95% interval zaupanja	Ocena števila splošnih uporabnikov	Napaka ocene
Slovenija (CATI-S) – december 2003	42 %	± 3.2 %	697,307	± 22,314
Slovenija (CATI-S) – oktober 2003	43 %	± 3 %	713,909	± 21,417
Slovenija (FEB-S) - oktober 2003	47 %	± 3 %	780,319	± 23,410
Slovenija (CATI-S) - april 2003	37 %	± 2 %	599,618	± 14,083
Slovenija (FEB-S) - april 2003	42 %	± 3 %	680,648	± 20,754
Slovenija (RIS-S) - junij 2002	28 %	± 2 %	453,765	± 34,301
Slovenija (CATI-S) - december 2002	32 %	± 2 %	518,589	± 35,637
Slovenija (ES-S) - junij 2002	35 %	± 2 %	567,207	± 39,916
Slovenija (RIS-ALL-S) - december 2002	46 %	± 4 %	745,471	± 62,085
Slovenija (RIS-ALL-M) - december 2002	41 %	± 4 %	664,442	± 61,267
EU (FEB-S) - december 2002	53 %	± 0,3 %	167,278,600	±1,810,161
EU (FEB-S) - junij 2002	51 %	± 0,3 %	160,966,200	±1,813,066

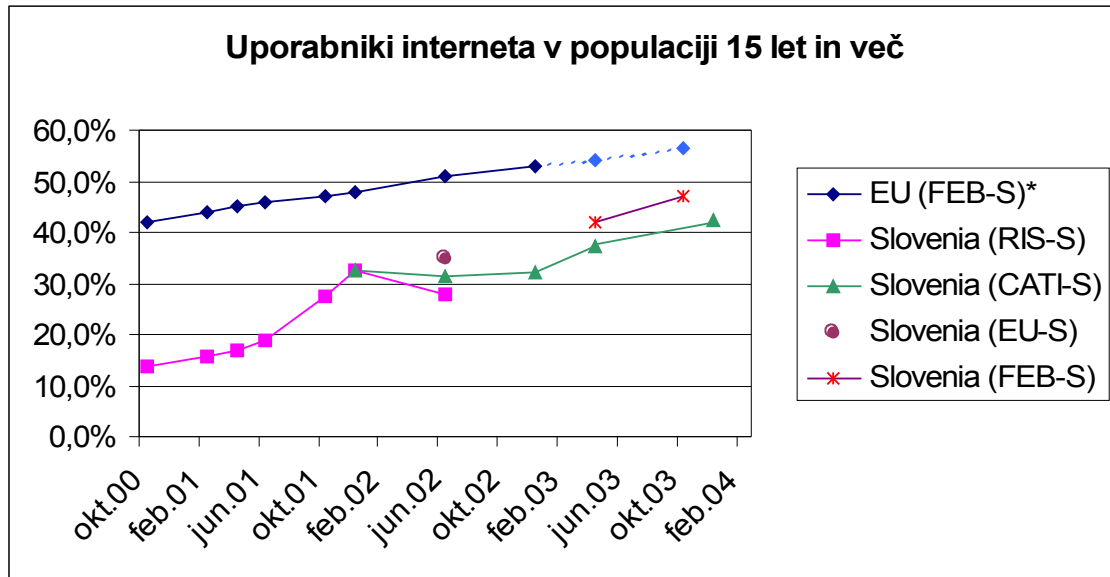
Po podatkih iz oktobra 2003 je v populaciji 15 let in več (po RIS-ovi definiciji) pri 5% tveganju intervalna ocena med 692,000 in 735,000 (aprila - 585,000 in 614,000) uporabnikov interneta. Po evropski definiciji (FEB-S) pa je število uporabnikov v tej populaciji še za 4 odstotne točke višje in znaša med 756,000 in 803,000 (aprila - 660,000 in 700,000) splošnih uporabnikov interneta. Po podatkih iz decembra 2002 pa je v isti populaciji v Evropi (po FEB-S definiciji) 53% uporabnikov interneta, kar znaša absolutno od 165 do 169 milijonov uporabnikov. Ocene veljajo ob upoštevanju dejstva, da ima Slovenija 2 milijona prebivalcev, EU-15 pa 367 milijonov prebivalcev¹⁰.

Ocene za december so nekoliko nižje, vendar ne gre za statistično značilne razlike.

⁹ Populacija 15 let in več pomeni 1,660,254 oseb. Vir: Statistični urad Republike Slovenije, Popis prebivalstva, 2002.

¹⁰ Eurostat, januar 2001.

Spodaj pa so trendi deležev uporabnikov interneta prikazani še grafično (za populacijo 15 let in več).

* O evropskem povprečju deleža uporabnikov interneta (FEB-S) za april in oktober 2003 žal še nimamo podatkov, zato smo vrednosti ekstrapolirali in ju na grafu označili s svetlejšo ter prekinjeno povezavo.

Slika 1: Uporabniki interneta v populaciji 15 let in več, primerjava SLO – EU (2000 – 2003).

Zgornji graf je nadaljevanje grafa 1 iz poročila »Gospodinjstva: uporaba interneta 2003/1« (<http://www.sisplet.org/ris/ris/dynamic/readpublications.php?sid=34>, str. 17) – kjer pa smo tokrat odstranili prvo meritev na osnovi Flash Eurobarometra (Slovenija (FEB-S)), ki je kazala za december 2002 kar 45%. Ocenjujemo, da je pri tem prišlo do nepojasnjene odstopanja, zato navedene ocene v bodoče ne bomo več vključevali v arhivske serije. Dodati tudi velja, da je v januarju 2003 ocena na osnovi anketnega anketiranja projekta SIBIS znašala 45%.

Kot rečeno so zadnji podatki za EU iz novembrskega FlashEurobarometra 2002 (http://europa.eu.int/comm/public_opinion/flash/fl135_en.pdf).

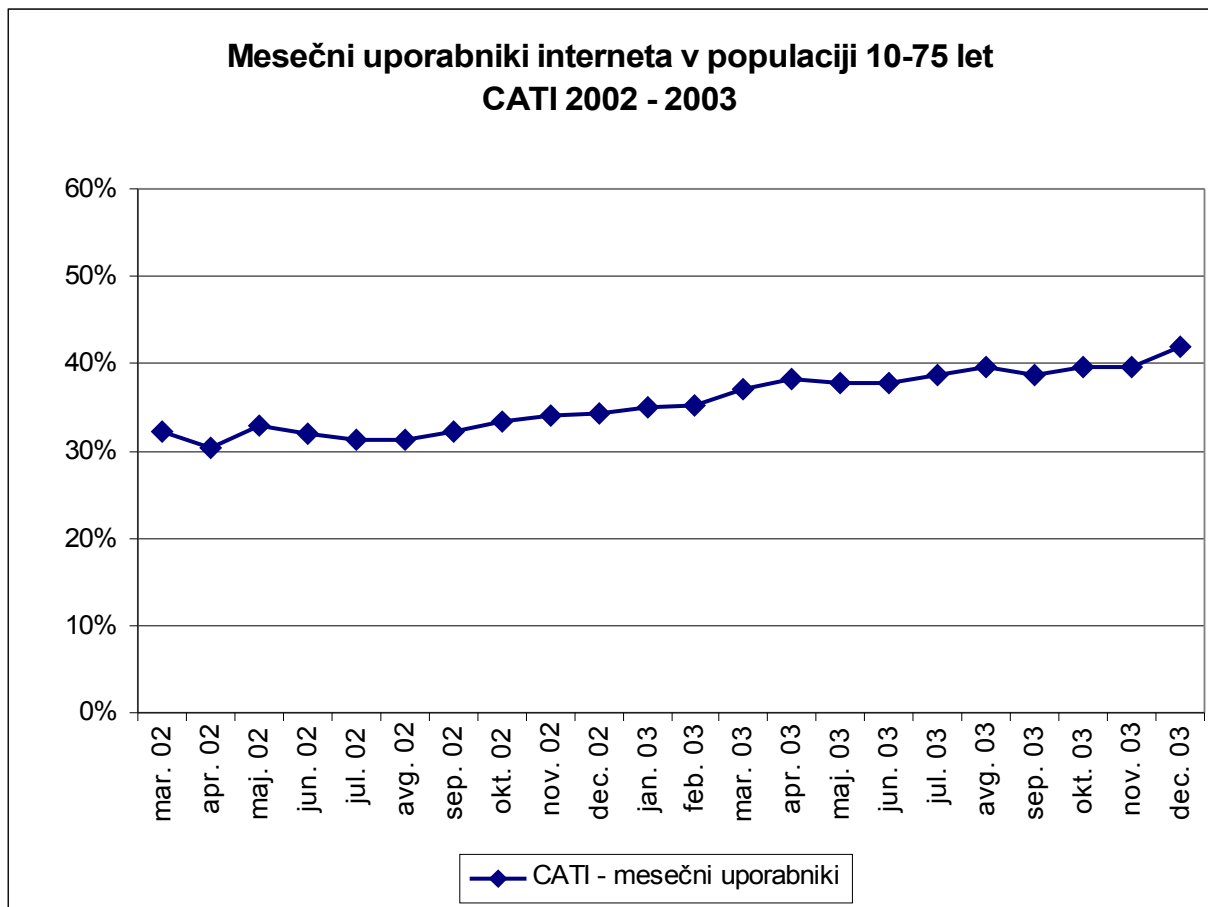
Oglejmo si še ocene v populaciji 10-75 let.

Tabela 3: Ocene števila splošnih in mesečnih uporabnikov v populaciji 10 do 75 let¹¹, primerjava april/oktober/december 2003.

	Delež v populaciji 10 do 75 let	95% interval zaupanja	Ocena števila splošnih uporabnikov	Napaka ocene
Slovenia (CATI-S) – december 2003	42.7 %	± 3 %	726,000	± 21,780
Slovenia (CATI-M) – december 2003	41.1 %	± 3 %	699,000	± 20,970
Slovenia (CATI-S) – oktober 2003	44 %	± 3 %	748,000	± 22,440
Slovenia (CATI-M) – oktober 2003	43 %	± 3 %	731,000	± 21,930
Slovenia (FEB-S) - oktober 2003	48 %	± 3 %	816,000	± 24,480
Slovenia (CATI-S) - april 2003	39 %	± 2 %	663,000	± 13,260
Slovenia (CATI-M) - april 2003	38 %	± 2 %	646,000	± 12,920
Slovenia (FEB-S) - april 2003	44 %	± 3 %	748,000	± 14,960

Na spodnji sliki je z dovoljenjem družbe CATI prikazan trend rasti deleža mesečnih uporabnikov interneta, kjer se uporablja definicija RIS-M. Mesečni uporabniki interneta v populaciji 10-75.

¹¹ Populacija 10 do 75 let pomeni 1,702,183 oseb, kar smo zaokrožili na 1,700,000 oseb. Vir: Statistični urad Republike Slovenije, Popis prebivalstva, 2002.

Slika 2: Mesečni uporabniki interneta v populaciji od 10 do 75 let, CATI (2002 – 2003).

Tudi na osnovi trenda družbe CATI razberemo, da je od marca do septembra 2002 delež uporabnikov stagniral, nato se je začel počasi dvigovati, na začetku leta 2003 pa je rast bolj živahna.

Spodaj podajamo še tabelo, kjer so prikazane absolutne vrednosti uporabnikov interneta (populacija 10 do 75 let) iz grafa 2.

Tabela 4: Ocena števila mesečnih uporabnikov interneta po meritvah družbe CATI, primerjava od marca 2002 do decembra 2003, 10 do 75 let, vir: CATI.

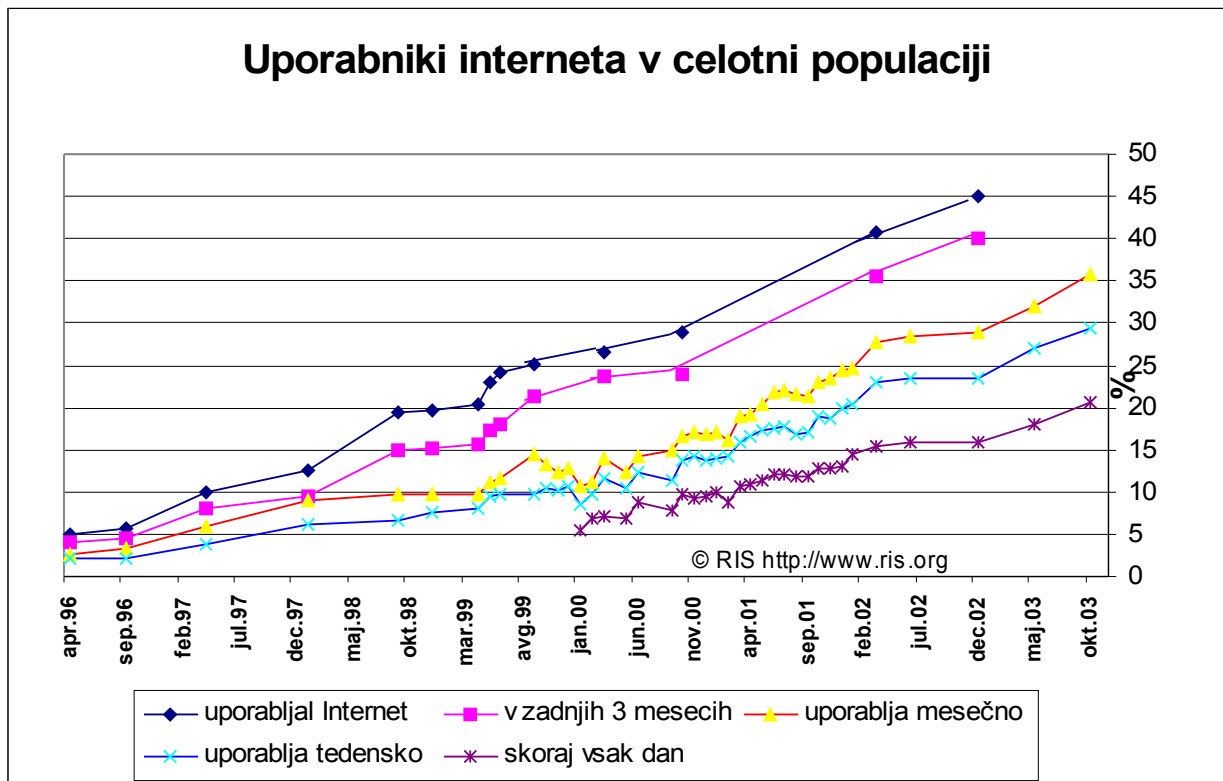
Od	Do	%	n
26-feb-02	25-mar-02	32.3	2,575
2-apr-02	29-apr-02	30.3	2,578
30-apr-02	27-maj-02	33.0	2,606
28-maj-02	24-jun-02	32.0	2,581
2-jul-02	29-jul-02	31.4	2,586
30-jul-02	26-avg-02	31.3	2,569
27-avg-02	23-sep-02	32.2	2,577
1-okt-02	28-okt-02	33.3	2,596
29-okt-02	25-nov-02	34.0	2,583
26-nov-03	23-dec-03	34.3	2,579
31-dec-02	27-jan-03	35.0	2,587
28-jan-03	24-feb-03	35.3	2,573
25-feb-03	24-mar-03	37.1	2,558
1-apr-03	28-apr-03	38.3	2,560
29-apr-03	26-maj-03	37.8	2,583
27-maj-03	23-jun-03	37.8	2,578
1-jul-03	28-jul-03	38.6	2,580
29-jul-03	25-avg-03	39.6	2,576
26-avg-03	22-sep-03	38.8	2,583
30-sep-03	27-okt-03	39.7	2,591
28-okt-03	24-nov-03	39.5	2,585
25-nov-03	22-dec-03	42.0	2,583

Razlika za oktober med 39.7% in 42.9% (glej tabelo 5) je nastala iz dveh razlogov:

1. RIS anketa je bila zgolj podvzorec ankete CATI,
2. drugo časovno obdobje (RIS anketa je točkovna ocena izmerjena v drugi polovici oktobra in ne podatek za cel oktober, zato je tudi ocena nekoliko večja).

Podobno velja za december (41.1% vs. 42.0%).

Da je bila skoraj enoletna stagnacija 2001/2002 presežena šele v obdobju december 2002 -april 2003 potrjuje tudi klasični RIS graf, kjer je prikazan rast deleža uporabnikov interneta v celotni populaciji (cca. 2,000,000 oseb) glede na pogostost uporabe interneta, za obdobje od aprila 1996 do maja 2003 (zadnje meritve so iz maja 2003). Naj spomnimo, da RIS-ova definicija evropsko definicijo podcenjuje za najmanj 5 odstotnih točk.

Slika 3: Uporabniki interneta v celotni populaciji¹² RIS, 1996 – 2003 (oktober).

Standardna definicija projekta RIS, kjer se upoštevajo vsi uporabniki v starosti 10 do 75 let (in ne le nad 15 let) in kjer se upoštevajo le mesečni uporabniki, kaže da je v Sloveniji teh 714,000, tedenskih uporabnikov je 589,000 dnevnih (vsak dan ali skoraj vsak dan) pa 410,000 v populaciji 10 do 75 let. Ker pa je v populaciji 10-11 skoraj tretjina uporabnikov interneta, v populaciji 67-75 pa skoraj 5%, vsekakor obstajajo tudi uporabniki v populaciji 5-9 in nad 75 let, vendar gre skupno verjetno za manj kot 20,000 uporabnikov.

¹² Celotna populacija pomeni 1,985,557 oseb, kar smo zaokrožili na 2,000,000 oseb.

2.3 Deleži uporabnikov interneta po starostnih kategorijah

V spodnjih tabelah so natančneje predstavljeni deleži uporabnikov interneta še po različnih starostnih kategorijah glede na pogostost uporabe interneta. Podatki so iz oktobra 2003 in se nanašajo na uporabnike interneta po splošni definiciji RIS in FEB. Poleg podatkov RIS in FEB so za ilustracijo podani še podatki meritev družbe CATI, ki tudi uporablja definicijo RIS, vendar upošteva samo mesečne uporabnike interneta.

Delež za celotno populacijo je izračunan na osnovi deleža uporabnikov v populaciji 10 do 75 let, kar pomeni da v njem niso zajeti uporabniki mlajši od 10 let in starejši od 75 let. Vendar pa je takih uporabnikov relativno malo in je zato populacijska ocena še vedno razmeroma točna.

Zaradi različne starostne kategorije, na osnovi katere smo sklepali na delež uporabnikov v celotni populaciji, se ocene v celotni populaciji nekoliko razlikuje od deležev za celotno populacijo prikazanih v zgornjih slikah. V zgornjih slikah pri izračunu deleža za celotno populacijo namreč zanemarjamo uporabnike mlajše od 15 let, v spodnjih tabelah pa izgubljam le morebitne uporabnike mlajše od 10 let in starejše od 75 let. Ker je v slednjih kategorijah zaenkrat še malo uporabnikov interneta, velja za absolutno populacijsko oceno deleža uporabnikov upoštevati predvsem ocene v tabelah, ki sledijo, saj so v tem pogledu natančnejše, zgornje populacijske ocene (tabela 1 ter tabela 2 v prejšnjem razdelku) pa služijo samo za primerjavo z Evropsko Unijo.

Seveda pa so tudi uporabniki izven starosti 10 - 75:

- v starostni kategoriji 10 - 11 let je 31% uporabnikov interneta,
- v starosti 66 - 74 pa je 5% uporabnikov,

kar pomeni, da so uporabniki nedvomno tudi v starosti pod 10 let in nad 75 let, kar lahko ocenimo na cca. 30,000 uporabnikov interneta, ki niso vključeni med uporabnike, čeprav internet uporabljajo.

Za oceno natančnosti ocene deleža uporabnikov interneta v posameznih starostnih kategorijah je v vsakem stolpcu neveden tudi n (število enot, na osnovi katerih je izračunan delež), ki ga je potrebno interpretirati v skladu z navodili predstavljenimi v metodologiji.

Tabela 5: Uporabniki interneta glede na starostno skupino in pogostost uporabe interneta (oktober 2003, RIS/CATI).

	10 do 75	10 do 11	12 do 14	16 do 17	15	18 do 27	28 do 37	38 do 47	48 do 57	58 do 65	66 do 74	12 do 65	15 in več	10 in več
UPORABA INTERNETA RIS	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
večkrat dnevno	15.2 %	7.9 %	4.2 %	21.5 %	11.4 %	24.2 %	25.8 %	17.9 %	10.9 %	3.0 %	0.7 %	16.9 %	15.9 %	15.1%
skoraj vsak dan	7.4 %	0.0 %	5.7 %	11.0 %	0.0 %	10.5 %	15.4 %	4.3 %	6.2 %	2.5 %	2.0 %	8.2 %	7.6 %	7.3%
nekajkrat tedensko	12.5 %	11.5 %	30.9 %	30.8 %	65.7 %	17.8 %	9.9 %	15.3 %	5.8 %	3.8 %	1.1 %	13.8 %	11.6 %	12.4%
nekajkrat mesečno	7.8 %	11.3 %	23.7 %	19.5 %	9.7 %	12.8 %	7.8 %	7.6 %	2.9 %	1.5 %	1.1 %	8.5 %	6.9 %	7.7%
manj kot mesečno	0.7 %	0.0 %	0.0 %	0.0 %	0.0 %	0.8 %	1.3 %	0.5 %	1.2 %	0.0 %	0.0 %	0.9 %	0.7 %	0.7%
Uporabil enkrat	0.0 %	0.0 %	0.0 %	0.0 %	0.0 %	0.0 %	0.0 %	0.0 %	0.0 %	0.0 %	0.0 %	0.0 %	0.0 %	0.0%
Skupaj	43.6 %	30.8 %	64.4 %	82.8 %	86.8 %	66.5 %	60.3 %	45.6 %	27.1 %	10.8 %	4.8 %	48.3 %	42.7 %	43.3 %
<i>n</i> (uporabnikov)	439	5	34	27	11	116	106	77	49	10	5	429	400	440
<i>n</i> (vzorca)	1006	17	52	32	13	174	176	168	180	95	97	889	937	1,017
CATI														
mesečni	42.9 %	30.8 %	64.4 %	82.8 %	86.8 %	65.7 %	59.0 %	45.1 %	25.9 %	10.8 %	4.8 %	47.3 %	42.0 %	42.6 %
<i>n</i> (uporabnikov)	431	17	52	32	13	115	104	76	47	10	5	422	393	433

**n* vzorca =1,017; delež za celotno populacijo je izračunan na osnovi deleža uporabnikov v populaciji nad 10 let, kar pomeni da v njem niso zajeti uporabniki mlajši od 10. Populacija nad 10 let pomeni 1,7 mio oseb.

Tabela 6: Deleži splošnih uporabnikov interneta glede na starostno skupino, primerjava RIS vs. FEB (oktober 2003).

UPORABA INTERNETA		10 do 75	10 do 11	12 do 14	16 do 17	15	18 do 27	28 do 37	38 do 47	48 do 57	58 do 65	66 do 74	12 do 65	15 in več	10 in več	CELOTNA POPULACIJA**	
																	absolutna vrednost
	RIS-S	43.6 %	30.8 %	64.4 %	82.8 %	86.8 %	66.5 %	60.3 %	45.6 %	27.1 %	10.8 %	4.8 %	48.3 %	42.7 %	43.3 %	748,000	37.4 %
	FEB-S	48.3 %	54.6 %	71.4 %	92.0 %	86.8 %	74.0 %	64.3 %	47.7 %	33.1 %	12.6 %	5.3 %	53.2 %	47.1 %	47.9 %	816,000	40.8 %
	Razlika	4.7 %	23.8 %	7.0 %	9.2 %	0.0 %	7.5 %	4.0 %	2.1 %	6.0 %	1.8 %	0.5 %	4.9 %	4.4 %	4.6 %	68,000	3.4 %

**n* vzorca = 1,017; **Na celotno populacijo sklepamo iz starostne kategorije 10 do 75 let.

Tabela 7: Uporabniki interneta glede na starostno skupino in pogostost uporabe interneta (december 2003, RIS/CATI).

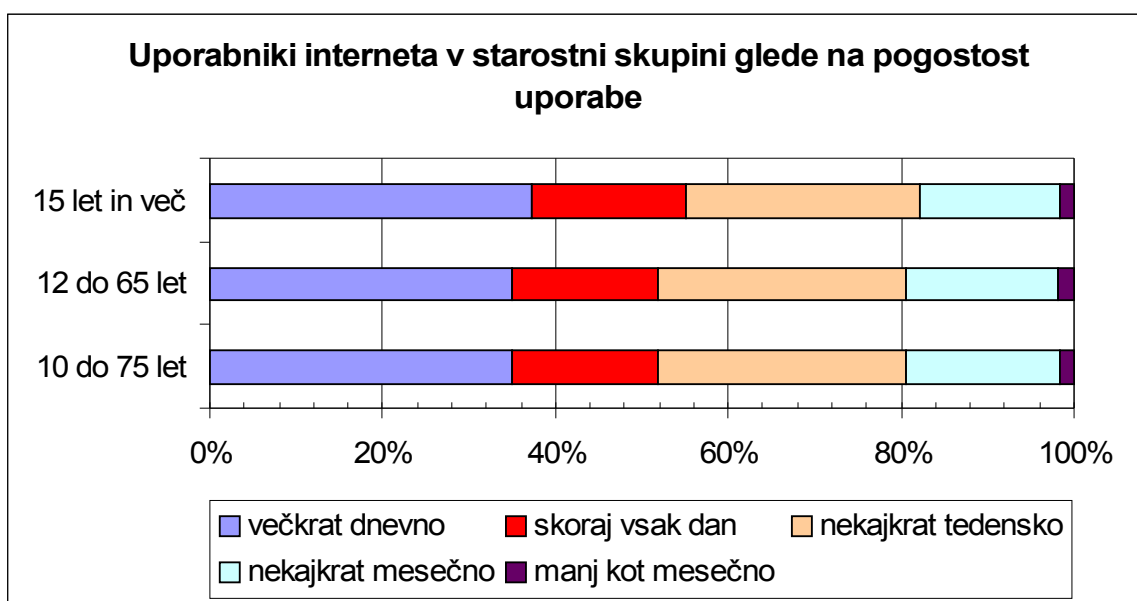
	10 do 75	10 do 11	12 do 14	16 do 17	15	18 do 27	28 do 37	38 do 47	48 do 57	58 do 65	66 do 74	12 do 65	15 in več
UPORABA INTERNETA	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
splošni uporabniki													
večkrat dnevno	16.7	15.2	12.8	30.7	12.0	30.4	29.5	17.5	8.6	1.0	0.0	18.8	17.0
skoraj vsak dan	6.9	0.0	3.0	20.3	23.9	13.9	12.0	5.8	2.9	0.0	0.0	8.0	7.3
nekajkrat tedensko	12.2	12.4	24.5	27.8	46.4	16.0	13.8	14.2	6.7	2.3	2.6	13.4	11.6
nekajkrat mesečno	5.2	6.3	11.8	3.4	0.0	11.5	4.0	3.6	4.9	1.4	0.0	5.6	4.7
manj kot mesečno	1.6	0.0	3.7	0.0	0.0	2.8	2.9	1.6	1.4	0.0	0.0	1.9	1.6
Uporabil enkrat	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Skupaj	42.7	33.9	55.8	82.2	82.3	74.6	62.1	42.7	24.6	4.7	2.6	47.7	42.2
<i>n</i> (splošnih uporabnikov)	427	14	27	23	12	130	96	83	39	5	3	414	390
<i>n</i> (vzorca)	1,000	21	49	27	15	175	155	194	159	91	97	868	924
mesečni uporabniki	41.1	33.9	52.1	82.2	82.3	71.8	59.2	41.1	23.2	4.7	2.6	45.8	40.6
<i>n</i> (mesečnih uporabnikov)	411	14	25	23	12	125	92	80	37	5	3	398	375

V tabeli 5 so prikazani deleži uporabnikov interneta po starostnih skupinah in glede na pogostost uporabe. Tako v starostni skupini 10 do 11 let (anketirancev v tej starostni skupini je v vzorcu 17) kar 31% uporabnikov interneta (5 anketirancev od 17-ih). Po splošni definiciji RIS je oktobra 2003 v starostni kategoriji 10 do 75 let 44% uporabnikov interneta (za 5 odstotnih točk več kot aprila 2003). Po definiciji FEB-S pa je v oktobru v isti populaciji za slabih 5 odstotnih točk več uporabnikov (48%). Iz podatka za kategorijo 10 – 75 let lahko sklepamo tudi na celotno populacijo, kar pomeni, da je po splošni definiciji RIS oktobra 2003 v celotni slovenski populaciji 748,000 uporabnikov interneta oziroma cca. 37% uporabnikov interneta v celotni populaciji.

V tabeli 6 pa so prikazane razlike v deležu splošnih uporabnikov interneta (po starostnih kategorijah), med definicijama RIS in FEB. Razliko v deležu uporabnikov med definicijama predstavlja skupina nekonsistentnih anketirancev (anketiranci, ki so na vprašanje RIS/CATI odgovorili s trditvijo da NE UPORABLJAJO interneta, in so kasneje odgovorili DA UPORABLJAJO internet na določeni lokaciji - FEB). Gre torej za respondente, ki so nekonsistentno odgovorili na RIS-ovo in Eurobarometrovo vprašanje o uporabi interneta in povzročajo razliko v deležu uporabnikov interneta med definicijo RIS in Eurobarometer – kot vidimo je delež za 4 do 5 odstotnih točk nižji.

2.4 Pogostost uporabe interneta

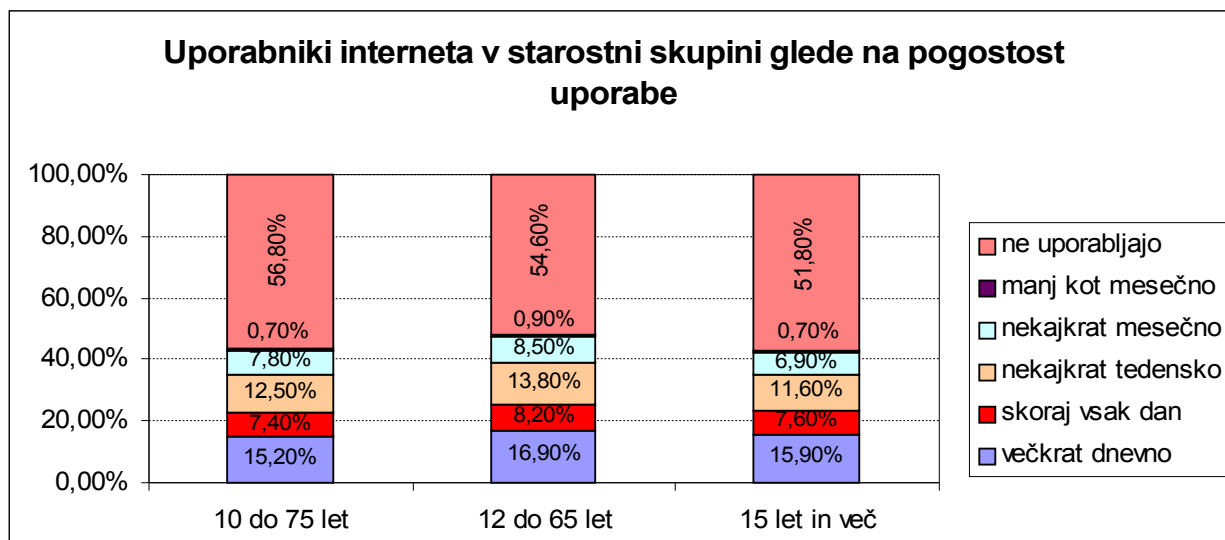
V sliki 4 so grafično prikazani deleži uporabnikov interneta glede na pogostost uporabe interneta. Deleže prikazujemo za tri največkrat obravnavane populacije, pri čemer lahko iz podatka za kategorijo 10 – 75 let sklepamo tudi na celotno populacijo, saj se deleži v njej ne razlikujejo bistveno od deležev v celotni populaciji.

Slika 4: Uporabniki interneta glede na pogostost uporabe interneta (oktober 2003, RIS/CATI).

Razmerja pogostosti uporabe med uporabniki interneta (relativni deleži) kažejo, da je med uporabniki v vseh obravnavanih starostnih kategorijah največ takih (blizu 40%), ki internet uporabljajo večkrat dnevno, torej zelo pogosto. Sledijo jim uporabniki, ki internet uporabljajo nekajkrat tedensko, nato nekajkrat mesečno, uporabnikov, ki bi internet uporabljajo manj kot mesečno, pa je v vseh kategorijah zelo malo. Iz tega lahko sklepamo, da uporaba interneta postaja vedno bolj vsakodnevno opravilo.

Na spodnji sliki pa je prikazan še absolutni delež uporabnikov interneta v starostni skupini glede na pogostost uporabe. Razvidno je tudi razmerje med uporabniki in ne-uporabniki interneta v Sloveniji v posameznih starostnih kategorijah.

Slika 5: Uporabniki interneta v populaciji glede na pogostost uporabe interneta (oktober 2003, RIS/CATI).

Vidimo lahko, da slabih 16% slovenske populacije 15 let in več, uporablja internet večkrat dnevno, dobrih 19% skoraj vsak dan ali nekajkrat tedensko, slabih 7% nekajkrat mesečno in samo slab 1% celotne populacije 15 let in več uporablja internet manj kot mesečno.

Za lažji pregled spodaj podajamo še tabelo.

Tabela 8: Uporaba interneta (splošni uporabniki) po starostnih kategorijah za oktober 2003, RIS.

Ali uporabljate internet (pri tem mislimo na elektronsko pošto, www, ftp, WAP ali katerokoli drugo internet storitev?)	10 do 75 <i>n</i> = 1,006	12 do 65 <i>n</i> = 889	15 let in več <i>n</i> = 937
DA	439 (43.6 %)	429 (48.3 %)	400 (42.7 %)
NE	567 (56.4 %)	461 (51.7 %)	537 (57.3 %)

Pogostost uporabe interneta po starostnih kategorijah je že podrobno razdelana v tabeli 5 (poglavje 2.3).

2.5 Lokacija uporabe interneta

V naslednji tabeli so prikazani deleži uporabnikov interneta po posameznem mestu uporabe, za dve starostni kategoriji:

- 10 - 75 na osnovi katerega lahko sklepamo tudi o populacijskih deležih (RIS, CATI);
- in 15 let in več (Flash Eurobarometer).

Tabela 9: Mesto uporabe interneta (primerjava po starostnih skupinah za oktober 2003), RIS.

Ali vi osebno uporabljate internet (možnih je več odgovorov)?	Populacija od 10-75 let (celotna populacija)	Populacija 15 let in več	Uporabniki 15 let in več
doma	34.7 %	34.2 %	72,5%
v službi	20.4 %	21.6 %	45,8%
v šoli / na fakulteti	10.5 %	8.8 %	18,6%
v Cybercafejih	1.7 %	1.8 %	3,8%
v knjižnici	6.9 %	6.0 %	12,7%
v drugih javno dostopnih točkah	1.3 %	1.4 %	2,9%
pri prijateljih, sorodnikih, znancih	9.6 %	8.8 %	18,6%
na poti preko prenosnega računalnika	1.1 %	1.2 %	2,5%
na poti preko dlančnika (PDA, PALM, PSION...)	0.2 %	0.2 %	0,4%
na poti prek mobilnega telefona (WAP, GPRS)	4.8 %	4.4 %	9,3%
ga ne uporabljam	51.7 %	52.8 %	-
od kod drugje	0,3 %	0.3 %	0,64%
<i>n</i>	1,006	937	442

* seštevek v stolpcih presega 100 %, ker je uporabnik lahko navedel več mest uporabe

Odstotki v tabeli predstavljajo delež uporabnikov interneta, ki uporabljajo internet z določenega mesta in v določeni starostni kategoriji. Iz tabele je razvidno, da dobra polovica uporabnikov dostopa do interneta doma ali preko službe, sledi dostop na šoli / fakulteti ter pri prijateljih, sorodnikih ali znancih (okoli 20%). Najmanj uporabnikov pa dostopa do interneta na poti preko dlančnika ali prenosnega računalnika (samo dober odstotek uporabnikov).

Iz tabele 8 je razvidno, da je 34.7% respondentov (populacija 10 do 75 let) odgovorilo, da uporabljajo internet doma. V poglavju o gospodinjstvih (glej poglavje 4.1) pa se je izkazalo, da kar 50% respondentov dostopa do interneta od doma, kar pomeni, da imamo cca. 15% respondentov, ki imajo doma dostop do interneta, vendar ga osebno ne uporabljajo.

V podrobnejši analizi se je izkazalo, da je od 510-tih respondentov - ki so odgovorili na vprašanje: »Ali ima vaše gospodinjstvo dostop do interneta?« pritrnilno, torej DA – le 332

(65%) respondentov odgovorilo, da uporabljajo internet doma. Nadaljnjih 39 respondentov (8%) je odgovorilo, da dostopa do interneta od drugje (služba, ... - torej ne od doma) in kar 139 (27%) jih je odgovorilo, da interneta ne uporabljajo. Navedene ugotovitve so prikazane v tabeli 9 – nekonsistentnosti so prikazane s poudarjenim tiskom.

Tabela 10: Križanje med uporabo interneta od doma in dostopom do interneta od doma, oktober 2003, RIS.

Ali vi osebno uporabljate internet (možnih je več odgovorov)?					
Ali imate v vašem gospodinjstvu dostop do interneta?		DOMA	DRUGJE	GA NE UPORABLJAM	SKUPAJ
DA	število	332	39	139	510
	odstotek	65%	8%	27%	100%
NE	število	3	112	378	493
	odstotek	1%	22%	77%	100%

V spodnji tabeli podajamo še primerjavo deležev uporabnikov interneta po posameznem mestu uporabe, po starostni kategoriji in po časovnih obdobjih (december/2002, april/2003 in oktober/2003).

Tabela 11: Mesto uporabe interneta (uporabniki v populaciji), primerjava december/2002, april/2003 in oktober/2003, RIS.

	Populacija od 10-75 let (celotna populacija)			Populacija 15 let in več		
	dec-02 %	apr-03 %	okt-03 %	dec-02 %	apr-03 %	okt-03 %
doma	28.8	30,0	34.7	26.9	28.6	34.2
v službi	19.6	20.6	20.4	20.9	22.2	21.6
v šoli / na fakulteti	14.8	10.0	10.5	12.8	8.8	8.8
na javno dostopnih točkah (knjižnice, ...)	13.3	4.9	8.2	12.6	4.5	7.5
v Cybercafejih	2.5	1.4	1.7	2.7	1.4	1.8
pri prijateljih, sorodnikih, znancih	16.6	8.9	9.6	14.8	8.3	8.8
na poti prek prenosnega računalnika	1.7	1.3	1.1	1.8	1.4	1.2
na poti prek dlančnika (PALM, PSION ...)	0.4	0.3	0.2	0.4	0.4	0.2
na poti prek mobilnega telefona (WAP, GPRS)	7.8	4.5	4.8	7.1	4.1	4.4
ga ne uporabljam	52.5	56.3	51.7	54.7	57.6	52.8
na upravnih enotah, občini	1.0	0.3	-	1.0	0.3	-
drugje	0.2	0.5	0,3	0.2	0.5	0.3
n	508	454	439	456	407	400

* Seštevek v stolpcih presega 100 %, ker je uporabnik lahko navedel več mest uporabe.

Ne glede na starostno kategorijo je najpogostejše mesto uporabe dom, od koder po podatkih iz decembra 2002 do interneta dostopa 29% populacije 10 - 75 let, aprila 2003 se je ta delež uporabnikov povečal na 30%, oktobra 2003 pa celo na 35%. Domači uporabi sledijo uporaba v službi (okrog 20%), ter uporaba v šoli / fakulteti (december 2002 slabih 15%, april in avgust 2003 pa 10%). Zmanjšanju uporabe interneta na šoli / fakulteti (iz decembra 2002 do oktobra 2003) lahko najverjetneje pripišemo povečani uporabi interneta na domu. Uporaba interneta na poti preko mobilnega telefona znaša dobre 4%. Podobne rezultate smo dobili tudi v decembrski anketi kjer 2% uporabnikov izjavlja, da od doma dostopa do interneta preko mobilne povezave. Med mobilnimi povezavami prevladuje GPRS (58%) in GSM povezava do interneta (24%).

V kategoriji drugo, kjer je bilo navedenih le nekaj alternativnih mest uporabe so bila v aprilu 2003 s strani respondentov navedena naslednja mesta:

- *dijaški dom,*
- *hotel,*
- *na študentskih servisih,*
- *pri mami v službi,*

- *pri strankah,*
- *študentski klub.*

V oktobru 2003 pa:

- *info peka,*
- *dijaška skupnost Maribor in*
- *podjetja s katerimi poslujemo.*

Zanimiv je visok odstotek uporabe interneta preko mobilnega telefona na poti. Na tak način po aprilskih in oktobrskih podatkih uporablja internet kar 5% ciljne populacije, ki znaša 1,680,000, zato govorimo o okoli 80,000 osebah, ki izjavljajo, da dostopajo do interneta preko mobilnega telefona. Dodajmo, da je bil po decembrskih podatkih ta delež še nekoliko višji (8%), vendar pri tem ne gre za statistično značilno razliko.

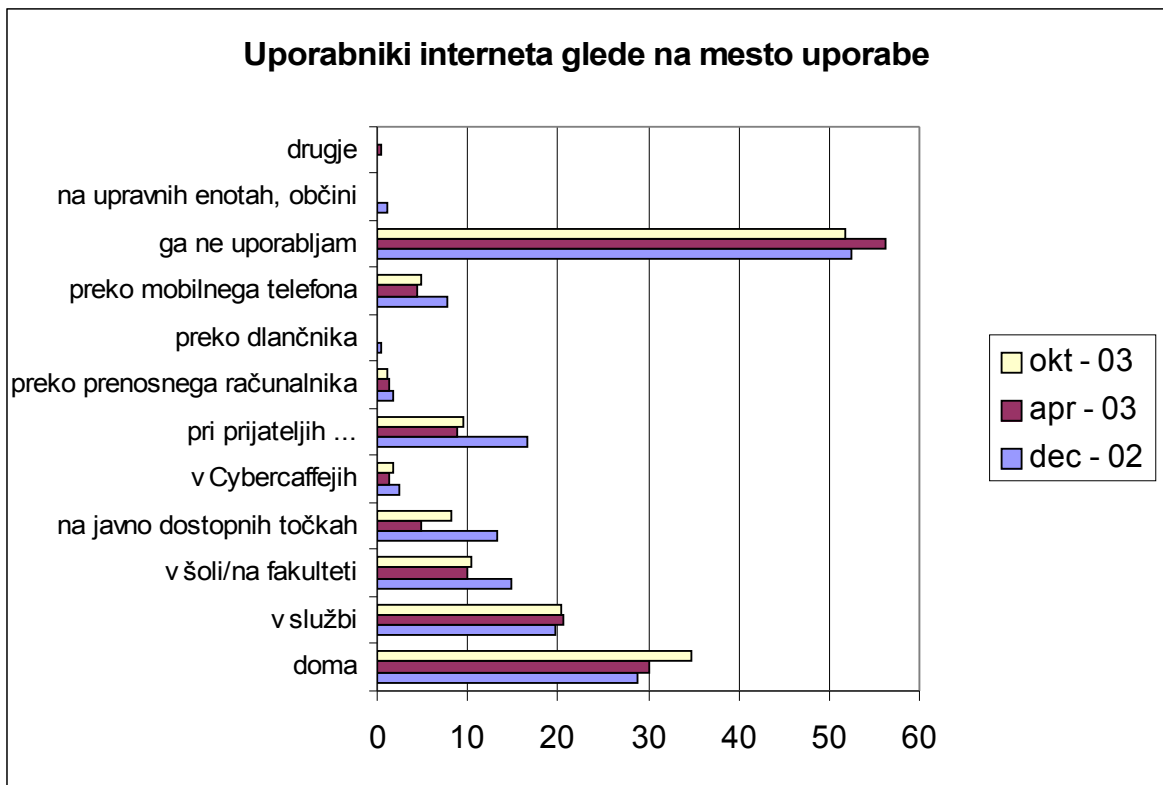
Na nekaterih mestih uporabe so opazna večja odstopanja po mestih uporabe med decembrom 2002 (metodološki učinki) in aprilom ter oktobrom 2003, predvsem presenetljiva je velika razlika na dveh mestih:

- *na javno dostopnih mestih 13% → 5% → 8%,*
- *pri prijateljih znancih 17% → 9% → 10%.*

Na teh dveh mestih je v grobem polovico manj uporabnikov aprila 2003 kot decembra 2002, kar lahko delno pojasnimo s slučajnim osciliranjem, delno pa lahko razliko pojasnimo z že omenjeno specifičnostjo vprašalnika v aprilu in oktobru 2003, kjer je to vprašanje sledilo vprašanju RIS, zaradi česar je negativen odgovor na vprašanje RIS lahko povzročil avtomatično zanikanje tudi na podvprašanja FEB. Pri tem je razumljivo, da so se zmanjšala predvsem mesta dostopa, značilna za manj intenzivne uporabnike interneta, ki so zanimali uporabo v RIS-ovem vprašalniku. Navedena razlaga pa je tudi konsistentna z navideznim upadom števila uporabnikov med decembrom 2002 in aprilom 2003 (45% → 42%), kar lahko ravno tako pojasnimo z dejstvom, da smo v aprilu zaradi načina vprašanja izgubljali

uporabnike, ki internet uporabljajo manj kot mesečno ali zgolj samo mesečno (glej poročilo Gospodinjstva: uporaba interneta 2003/1).

Deleži uporabnikov glede na mesto uporabe v populaciji 10 - 75 let so za december 2002, april 2003 in oktober 2003 spodaj prikazane tudi grafično.

Slika 6: Mesto uporabe interneta (uporabniki v populaciji), primerjava december 2002, april 2003 in oktober 2003.

3 Primerjava definicij uporabe interneta

Isto vprašanje za dve različni definiciji uporabe interneta (RIS in FEB) nudi neposredno primerjavo med tema dvema definicijama, s čimer lahko v določeni meri pojasnimo odstopanja v deležu uporabnikov.

S križanjem vprašanj ene in druge definicije o uporabi Interneta dobimo vpogled v to, s katerega mesta uporabljajo internet tisti uporabniki interneta po definiciji FEB, ki so na RIS-ovo vprašanje o splošni uporabi interneta odgovorili, da interneta sploh ne uporabljajo. Za razumevanje tabele velja ponoviti, da je bilo najprej anketirancem zastavljeno RIS-ovo vprašanje in šele nato vprašanje FEB (glej shemo v metodologiji).

Tabela 12: Križanje med splošno (RIS) in lokacijsko (FEB) definicijo uporabe interneta (oktober 2003), RIS.

	RIS: Ali uporabljate internet - pri tem mislimo tudi elektronsko pošto, www, ftp, WAP ali katerokoli drugo internet storitev? (n)	
FEB: Ali vi osebno uporabljate internet (n)	DA	NE
doma	320	16
v službi	202	11
v šoli / na fakulteti	82	13
v Cybercafejih	17	1
v knjižnici	56	6
v drugih javno dostopnih točkah	13	
pri prijateljih, sorodnikih, znancih	82	25
na poti prek prenosnega računalnika	11	2
na poti prek dlančnika (PDA, PALM, PSION ...)	2	
na poti prek mobilnega telefona (WAP, GPRS)	41	4
ga ne uporabljam	8	495
od kod druge	3	
n = 937		

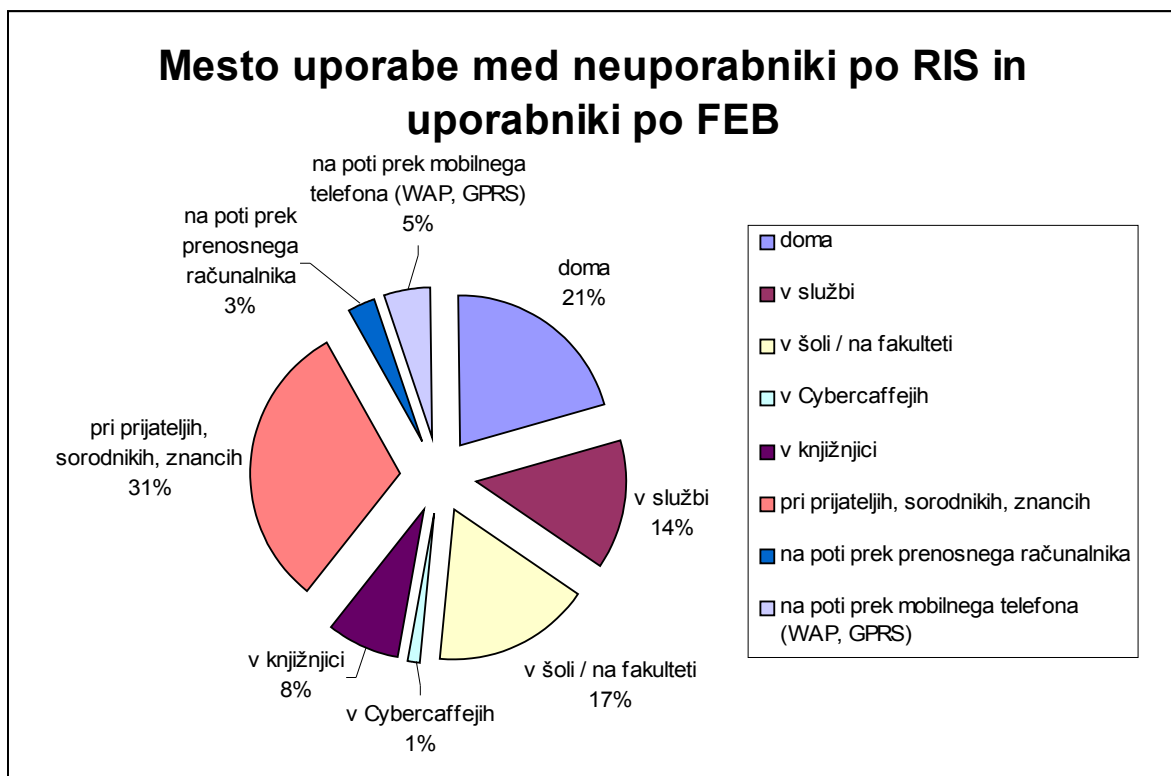
* skupni *n* po stolpcih ni naveden, ker je eden respondent lahko navedel tudi več mest uporabe.

Iz tabele izhajata dve nekonsistentnosti. Prva je, da 8 anketirancev, ki so na RIS-ovo vprašanje odgovorili, DA uporabljajo internet, kasneje navajajo, da interneta niso uporabili na nobeni od lokacij. Če to majhno število lahko pripišemo slučajni napaki, pa pri številu anketirancev, ki na RIS-ovo vprašanje najprej odgovorijo, da interneta NE uporabljajo, kasneje pa navedejo določeno lokacijo uporabe (torej da ga uporabljajo), o slučajnost ne moremo govoriti.

Skupaj je namreč takih anketirancev 78. Tako odstopanje si lahko razlagamo s dejstvom, da

vprašanje Eurobarometra, ki sprašuje po natančno določenih mestih uporabe, prikliče v spomin anketiranca določene okoliščine, ko je anketiranec že uporabljal internet, in na katere pri splošnem RIS-ovem vprašanju brez opisa lokacije ni pomislil. Najbolj pogosta takšna lokacija je pri prijateljih, sorodnikih, znancih ($n = 25$ oz. 32%).

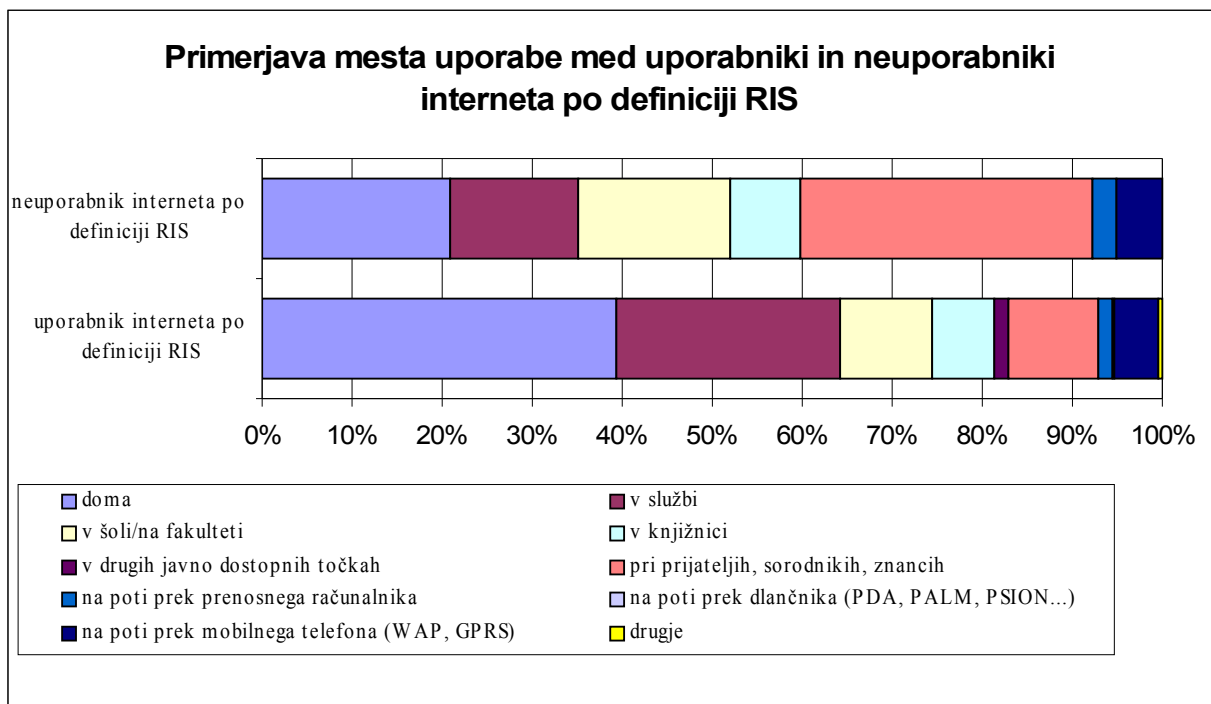
Poglejmo nekoliko natančneje, katera so tista mesta uporabe interneta, kjer so anketiranci najprej na RIS-ovo vprašanje o splošni (brez navedbe lokacije) uporabi interneta odgovorili, da interneta NE uporabljajo, kasneje ob navedbi lokacije (FEB) pa so pri določenem mestu uporabe navedli, DA internet tam uporabljajo. Naj opozorimo, da so na spodnji sliki prikazana samo mesta uporabe za 78 anketirancev, pri katerih prihaja do razhajanj. Pri tem ni bilo večkratnih navedb, zato lahko rezultate prikažemo v enem samem strukturnem krogu. Dodati tudi velja, da je število teh respondentov zaradi narave tokratnega vprašanja FEB, o čemer smo že govorili, verjetno nekoliko podcenjeno.

Slika 7: Primerjava definicij: lokacija uporabe med neuporabniki interneta po definiciji RIS (oktober 2003).

Glavna razlaga za razlike v deležu glede na RIS-ovo in Eurobarometrovo definicijo je vsekakor dejstvo, da pri RIS-ovem vprašanju “*Ali uporabljate internet?*” respondenti ©RIS, Raba interneta v11.10.2008 Sloveniji

dojemajo uporabo interneta predvsem kot uporabo od doma in v službi, in je zato končni delež uporabnikov manjši, kot pa če respondente sprašujemo za vsako mesto uporabe posebej, kjer so eksplicitno navedene vse različne lokacije uporabe. Tak razmislek potrjuje tudi spodnja slika, kjer je prikazana primerjava po lokacijah uporabe med uporabniki in neuporabniki po definiciji RIS (vsi pa so uporabniki po definiciji FEB).

Slika 8: Primerjava definicij: primerjava lokacije uporabe po definiciji FEB glede na uporabniki in neuporabniki interneta po definiciji RIS (oktober 2003).

3 STRUKTURA UPORABNIKOV INTERNETA

Tabela 13: Struktura uporabnikov interneta, $n = 400$, oktober 2003, RIS.

Ali uporabljate internet ... pri tem mislimo elektronsko pošto, www, ftp, WAP ali katerokoli drugo internet storitev?			DA	NE	SKUPAJ
SPOL	moški	število	222	239	461
		odstotek	48.2 %	51.8 %	100 %
	ženske	število	178	298	476
		odstotek	37.4 %	62.6 %	100 %
STAROST	od 10 do 19 let	število	64	17	81
		odstotek	79.0 %	21.0 %	100 %
	od 20 do 29 let	število	117	55	172
		odstotek	68.0 %	32.0 %	100 %
	od 30 do 49 let	število	174	183	357
		odstotek	48.7 %	51.3 %	100 %
	od 50 do 65 let	število	40	187	227
		odstotek	17.6 %	82.4 %	100 %
	65 in več	število	5	94	99
		odstotek	5.1 %	94.9 %	100 %
IZOBRAZBA	poklicna šola in manj	število	126	392	518
		odstotek	24.3 %	75.7 %	100 %
	srednja šola ali več	število	273	142	415
		odstotek	65.8 %	34.2 %	100 %
REGIJE	Osrednja Slovenija	število	151	131	282
		odstotek	53.5 %	46.5 %	100 %
	Vzhodno štajerska (MB)	število	74	125	199
		odstotek	37.2 %	62.8 %	100 %
	Savinjska (CE)	število	40	79	119
		odstotek	33.6 %	66.4 %	100 %
	Gorenjska	število	40	47	87
		odstotek	46.0 %	54.0 %	100 %
	Goriška	število	25	27	52
		odstotek	48.1 %	51.9 %	100 %
	Obalna	število	38	24	62
		odstotek	61.3 %	38.7 %	100 %
	Dolenjska	število	24	58	82
		odstotek	29.3 %	70.7 %	100 %
Prekmurje	število	8	47	55	
	odstotek	14.5 %	85.5 %	100 %	
DOHODEK	do 70,000 SIT	odstotek	68	131	199
		število	34.2 %	65.8 %	100 %
	nad 70,000 do 140,000 SIT	odstotek	97	279	376
		število	25.8 %	74.2 %	100 %
	nad 140,000 SIT	odstotek	164	89	253
		število	64.8 %	35.2 %	100 %
SKUPAJ	n		400	537	937

Med uporabniki interneta prevladujejo mlajši (do 29 let), moški, izobraženi, anketiranci z višjimi dohodki. Za uporabnike interneta se je opredelilo največ anketirancev iz Obalne regije (61%), nato iz Osrednje Slovenije (36%), Goriške (48%) in Gorenjske (46%) regije.

Med neuporabniki interneta pa prevladujejo bolj starejši (od 30 let), ženske, nižje izobraženi ter anketiranci z nizkimi dohodki. Za neuporabnike interneta se je opredelilo največ anketirancev iz Prekmurja (86%) in Dolenjske regije (71%).

3.1 Primerjava uporabnikov glede na pogostost uporabe

Oglejmo si še primerjavo uporabnikov (razdeljeni glede na pogostost uporabe) in neuporabnikov interneta (15 let in več) glede na socio-demografske spremenljivke. In sicer bomo rezultate prikazali na dva načina:

NAČIN 1: v kontingenčni tabeli, kjer se interpretira primerjava znotraj socio-demografskih spremenljivk (seštevek po vrsticah je 100%);

NAČIN 2: v kontingenčni tabeli, kjer se interpretira primerjava znotraj skupin uporabnikov (seštevek po stolpcih je 100%).

NAČIN 1

Tabela 14: Demografske značilnosti (ne)uporabnikov interneta (RIS-FEB), struktura po vrsticah, oktober 2003, RIS.

		Uporablajo internet skoraj vsak dan	Uporablajo internet tedensko	Uporablajo internet mesečno ali redkeje	SKUPAJ ¹³ uporabniki	Sploh ne uporabljajo interneta	Skupaj
		%	%	%	%	%	%
SPOL	moški	31	10	7	48	52	100 %
	ženske	17	13	8	38	62	100 %
STAROST	od 10 do 19 let	27	31	21	79	21	100 %
	od 20 do 29 let	43	15	10	68	32	100 %
	od 30 do 49 let	28	13	8	49	51	100 %
	od 50 do 65 let	11	4	3	18	82	100 %
	65 in več	3	1	1	5	95	100 %
IZOBRAZBA	poklicna šola in manj	9	8	7	24	76	100 %
	srednja šola ali več	41	16	9	66	34	100 %
REGIJE	Osrednja Slovenija	33	12	8	53	47	100 %
	Vzhodno štajerska (MB)	18	10	9	37	63	100 %
	Savinjska (CE)	12	16	6	34	66	100 %
	Gorenjska	33	6	8	47	53	100 %
	Goriška	11	19	17	47	53	100 %
	Obalna	38	18	5	61	39	100 %
	Dolenjska	17	9	4	30	70	100 %
	Prekmurje	11	2	2	15	85	100 %
DOHODEK	do 70,000 SIT	17	11	6	34	66	100 %
	nad 70,000 do 140,000 SIT	13	7	6	26	74	100 %
	nad 140,000 SIT	42	15	8	65	35	100 %
Skupaj	<i>n</i>	221	108	71	400	537	937

Odstotek 31 pomeni, da 31% moških anketirancev uporablja internet skoraj vsaki dan. Med moškimi je 48% uporabnikov interneta in 52% neuporabnikov interneta, pri ženskah je pa le 38% uporabnic interneta (62% neuporabnic).

Med anketiranci 10 do 19 let, jih je 79% uporabnikov interneta, v starosti 20 do 29 let pa 68%. Po starosti 30 let pa je ravno obratno – večji delež neuporabnikov kot uporabnikov (npr. 50 – 65 let : 18% uporabnikov, 82% neuporabnikov).

Med anketiranci, ki imajo dokončano poklicno šolo ali manj je le 24% uporabnikov interneta (76% neuporabnikov). Med anketiranci, ki pa imajo dokončano srednjo šolo ali več, je pa

¹³ Sešteli smo kategorije uporablja internet skoraj vsak dan, uporablja internet tedensko in uporablja internet mesečno ali redkeje.

41% anketirancev, ki uporabljajo internet skoraj vsak dan, 16% ki internet uporabljajo tedensko, 9% ki internet uporabljajo mesečno ali manj in 34% jih interneta sploh ne uporablja.

V regiji Osrednja Slovenija je: 33% anketirancev, ki uporabljajo internet skoraj vsak dan; 12% anketirancev, ki internet uporabljajo tedensko; 8 % anketirancev, ki internet uporabljajo mesečno ali manj ter 47% anketirancev, ki interneta sploh ne uporabljajo. Po strukturi (ne)uporabnikov interneta sta si najbolj podobni gorenjska in goriška regija (47% uporabnikov in 53% neuporabnikov), najbolj pa izstopa prekmurska regija z samo 15% uporabnikov in 85% neuporabnikov.

Regije, ki imajo najmanjši delež uporabnikov so: Prekmurje, Dolenjska, savinjska (CE) in vzhodno štajerska (MB). Največji delež uporabnikov interneta pa ima obalna regija (61%).

Med anketiranci (brez osnovno in srednješolcev), ki imajo dohodek do 70,000 SIT je 34% uporabnikov interneta in 64% neuporabnikov. Pri anketirancih z dohodkom višjim od 140,000 SIT je pa ravno obratno – 35% neuporabnikov in 65% uporabnikov interneta.

NAČIN 2

Tabela 15: Demografske značilnosti (ne)uporabnikov interneta (RIS-FEB), struktura po stolpcih, oktober 2003, RIS.

		Uporabljajo internet skoraj vsak dan	Uporabljajo internet tedensko	Uporabljajo internet mesečno ali redkeje	Sploh ne uporabljajo interneta
		%	%	%	%
SPOL	moški	64	43	48	45
	ženske	36	57	52	55
	Skupaj	100 %	100 %	100 %	100 %
STAROST	od 10 do 19 let	10	23	23	3
	od 20 do 29 let	33	24	27	10
	od 30 do 49 let	45	43	39	34
	od 50 do 65 let	11	9	9	35
	65 in več	1	1	2	18
	Skupaj	100 %	100 %	100 %	100 %
IZOBRAZBA	poklicna šola in manj	22	39	48	74
	srednja šola ali več	78	61	52	26
	Skupaj	100 %	100 %	100 %	100 %
REGIJE	Osrednja Slovenija	42	32	32	24
	Vzhodno štajerska (MB)	16	19	27	23
	Savinjska (CE)	7	17	9	15
	Gorenjska	13	4	10	9
	Goriška	3	9	12	5
	Obalna	10	11	5	5
	Dolenjska	6	7	4	11
	Prekmurje	3	1	1	8
	Skupaj	100 %	100 %	100 %	100 %
DOHODEK	do 70,000 SIT	18	26	24	26
	nad 70,000 do 140,000 SIT	26	30	40	58
	nad 140,000 SIT	56	44	36	18
	Skupaj	100 %	100 %	100 %	100 %
	<i>n</i>	221	108	71	537

Med anketiranci, ki uporabljajo internet skoraj vsak dan je 64% moških in 36% žensk. Z nižanjem pogostosti uporabe interneta je pa ravno obratno, torej več žensk kot moških (tedenski: 43% - 57%; mesečni: 48% - 52%; neuporabniki: 45% - 55%). Med uporabniki, ki internet uporabljajo vsak dan prevladujejo uporabniki v starosti 20 do 49 let (78%), med neuporabniki pa anketiranci v starosti od 30 do 65 let (69%).

Med anketiranci, ki uporabljajo internet skoraj vsak dan jih je največ iz regije osrednja Slovenija (42%) ter vzhodno štajerske (16%) in gorenjske regije (13%), najmanj pa iz goriške ter

prekmurske regije (3%). Kar 56% teh uporabnikov (brez osnovno in srednješolcev) ima dohodek nad 140,000 SIT.

Med anketiranci, ki uporabljajo internet tedensko jih je prav tako največ iz regije osrednja Slovenija (32%), vzhodno štajerske (19%) ter savinjske regije (17%), najmanj pa iz gorenjske (4%) ter prekmurske regije (1%). Slaba polovica (44%) teh uporabnikov (brez osnovno in srednješolcev) ima dohodek nad 140,000 SIT, slaba tretjina (26%) pa pod 70,000 SIT.

Med anketiranci, ki pa interneta sploh ne uporabljajo jih ima 74% poklicno šolo ali manj, razlike po deležih med regijami pa niso več tako velike – največ jih je iz regije osrednja Slovenija (24%), najmanj pa iz goriške ter obalne regije (5%). Po spolu je 55% žensk in 45% moških, ter so večinoma starejši (nad 30 let).

Spodaj še podajamo kontingenčne tabele za uporabnike interneta in sicer glede na regije za spol, starost, izobrazbo in dohodek (seštevek po vrsticah). Pri čemer opozarjamo, da so ocene zgolj informativne zaradi majhnega števila enot.

Tabela 16: Spol uporabnikov interneta glede na regije ($n = 400$), oktober 2003, RIS.

	SPOL	Uporablajo internet skoraj vsak dan		Uporablajo internet tedensko		Uporablajo internet mesečno ali redkeje	
		MOŠKI	ŽENSKE	MOŠKI	ŽENSKE	MOŠKI	ŽENSKE
Osrednja Slovenija	število	57	37	13	22	9	14
	odstotek	61 %	39%	37 %	63 %	39 %	61 %
Vzhodno štajerska (MB)	število	26	9	9	11	8	10
	odstotek	74 %	26%	45 %	55 %	43 %	57 %
Savinjska (CE)	število	7	7	9	9	4	3
	odstotek	50 %	50%	50 %	50 %	57 %	43 %
Gorenjska	število	16	12	4	1	3	4
	odstotek	57 %	43%	80 %	20 %	43 %	57 %
Goriška	število	5	1	6	4	5	4
	odstotek	83 %	17%	60 %	40 %	56 %	44 %
Obalna	število	19	5	0	11	3	0
	odstotek	79 %	21%	0 %	100 %	100 %	0 %
Dolenjska	število	10	4	4	4	2	1
	odstotek	71 %	29%	50 %	50 %	67 %	33 %
Prekmurje	število	1	5	1	0	0	1
	odstotek	17%	83%	100 %	0 %	0 %	100 %
	<i>n</i>	141	80	46	62	34	37

Med anketiranci, ki uporabljajo internet skoraj vsak dan jih je v regiji osrednja Slovenija 61% moških in 39% žensk, v prekmurski regiji je pa ravno obratno – več žensk (83%) kot moških (17%). Najbolj enakomerno je spol porazdeljen po savinjski regiji. Pri čemer ponovno opozarjamo, da so ocene zgolj informativne zaradi majhnega števila enot.

Tabela 17: Starost uporabnikov interneta glede na regije ($n = 400$), oktober 2003, RIS.

STAROST		Uporabljajo internet skoraj vsak dan					Uporabljajo internet tedensko					Uporabljajo internet mesečno ali redkeje				
		10-19	20-29	30-49	50-65	65+	10-19	20-29	30-49	50-65	65+	10-19	20-29	30-49	50-65	65+
Osrednja Slovenija	število	7	37	41	8	1	10	10	9	4	1	9	6	5	2	1
	odstotek	7 %	39 %	44 %	9 %	1 %	29 %	29 %	27 %	12 %	3 %	39 %	26 %	22 %	9 %	4 %
Vzhodno štajerska (MB)	število	4	10	16	4	0	6	6	8	1	0	4	5	8	1	0
	odstotek	12 %	29 %	47 %	12 %	0 %	29 %	29 %	38 %	4 %	0 %	22 %	28 %	44 %	6 %	0 %
Savinjska (CE)	število	1	6	6	2	0	6	4	6	2	0	1	2	4	0	0
	odstotek	7 %	40 %	40 %	13 %	0 %	33 %	23 %	33 %	11 %	0 %	14 %	29 %	57 %	0 %	0 %
Gorenjska	število	4	11	8	5	0	1	1	2	1	0	2	2	2	1	0
	odstotek	14 %	39 %	29 %	18 %	0 %	20 %	20 %	40 %	20 %	0 %	29 %	29 %	29 %	13 %	0 %
Goriška	število	1	3	2	1	0	1	1	6	2	0	0	2	6	1	0
	odstotek	14 %	43 %	29 %	14 %	0 %	10 %	10 %	60 %	20 %	0 %	0 %	22 %	67 %	11 %	0 %
Obalna	število	3	2	14	2	2	0	0	11	1	0	0	3	0	1	0
	odstotek	13 %	8 %	61 %	9 %	9 %	0 %	0 %	92 %	8 %	0 %	0 %	75 %	0 %	25 %	0 %
Dolenjska	število	1	3	9	2	0	1	2	4	0	0	0	0	2	0	0
	odstotek	7 %	20 %	60 %	13 %	0 %	14 %	29 %	57 %	0 %	0 %	0 %	0 %	100 %	0 %	0 %
Prekmurje	število	0	2	4	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0
	odstotek	0 %	33 %	67 %	0 %	0 %	100 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	100 %	0 %	0 %
<i>n</i>		21	74	100	24	3	26	24	46	11	1	16	20	28	6	1

Med anketiranci, ki uporabljajo internet skoraj vsak dan jih je v regiji osrednja Slovenija 44% v starosti 30 – 49 let in le 7% v starosti med 10 – 19 let, med anketiranci, ki pa uporabljajo internet mesečno ali redkeje jih je v starostni skupini 10 do 19 let in regiji Osrednja Slovenija 39%. Pri čemer ponovno opozarjamo, da so ocene zgolj informativne zaradi majhnega števila enot.

Tabela 18: Dohodek uporabnikov interneta glede na regije ($n = 400$), oktober 2003, RIS.

DOHODEK		Uporabljajo internet skoraj vsak dan			Uporabljajo internet tedensko			Uporabljajo internet mesečno ali redkeje		
		Do 70,000 SIT	Nad 70,000 do 140,000 SIT	Nad 140,000 SIT	Do 70,000 SIT	Nad 70,000 do 140,000 SIT	Nad 140,000 SIT	Do 70,000 SIT	Nad 70,000 do 140,000 SIT	Nad 140,000 SIT
Osrednja Slovenija	število	17	19	46	10	7	7	3	2	8
	odstotek	21 %	23 %	56 %	42 %	29 %	29 %	23 %	15 %	62 %
Vzhodno štajerska (MB)	število	8	7	15	7	5	5	6	6	4
	odstotek	27 %	23 %	50 %	42 %	29 %	29 %	37 %	37 %	26 %
Savinjska (CE)	število	2	5	5	2	3	9	2	3	0
	odstotek	16 %	42 %	42 %	14 %	22 %	64 %	40 %	60 %	0 %
Gorenjska	število	4	9	12	1	2	1	1	2	3
	odstotek	16 %	36 %	48 %	25 %	50 %	25 %	17 %	33 %	50 %
Goriška	število	0	1	5	0	3	5	2	4	3
	odstotek	0 %	17 %	83 %	0 %	38 %	62 %	22 %	44 %	34 %
Obalna	število	1	3	16	0	4	7	0	3	0
	odstotek	5 %	15 %	80 %	0 %	36 %	64 %	0 %	100 %	0 %
Dolenjska	število	1	4	6	1	2	3	0	1	1
	odstotek	9 %	36 %	55 %	17 %	33 %	50 %	0 %	50 %	50 %
Prekmurje	število	1	1	4	0	0	0	0	0	1
	odstotek	17 %	17 %	66 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	100 %
<i>n</i>		34	49	109	21	26	37	14	21	20

Odstotek npr. 21 pomeni, da 21% anketirancev iz regije osrednja Slovenija, ki uporabljajo internet skoraj vsak dan, ima dohodek do 70,000 SIT. Med anketiranci, ki uporabljajo internet skoraj vsak dan jih ima v goriški regiji kar 83% dohodek nad 140,000 SIT in nihče nima dohodka do 70,000 SIT (največ je takih v vzhodno štajerski regiji - 27%).

Tabela 19: Izobrazba uporabnikov interneta glede na regije (1 = poklicna šola in manj; 2 = srednja šola ali več), n = 400, oktober 2003, RIS.

IZOBRAZBA		Uporabljajo internet skoraj vsak dan		Uporabljajo internet tedensko		Uporabljajo internet mesečno ali redkeje	
		1	2	1	2	1	2
Osrednja Slovenija	število	16	77	13	22	10	13
	odstotek	17 %	83 %	37 %	63 %	44 %	56 %
Vzhodno štajerska (MB)	število	9	25	8	12	12	6
	odstotek	26 %	74 %	40 %	60 %	67 %	33 %
Savinjska (CE)	število	4	11	9	9	4	3
	odstotek	27 %	73 %	50 %	50 %	57 %	43 %
Gorenjska	število	12	17	1	4	2	5
	odstotek	41 %	59 %	20 %	80 %	29 %	71 %
Goriška	število	1	6	6	4	2	6
	odstotek	14 %	56 %	60 %	40 %	25 %	75 %
Obalna	število	6	17	3	9	3	1
	odstotek	26 %	74 %	25 %	75 %	75 %	25 %
Dolenjska	število	3	11	3	4	1	1
	odstotek	21 %	79 %	43 %	57 %	50 %	50 %
Prekmurje	število	0	6	1	0	0	1
	odstotek	0 %	100 %	100 %	0 %	0 %	100 %
n		51	170	44	64	34	36

1 = poklicna šola in manj

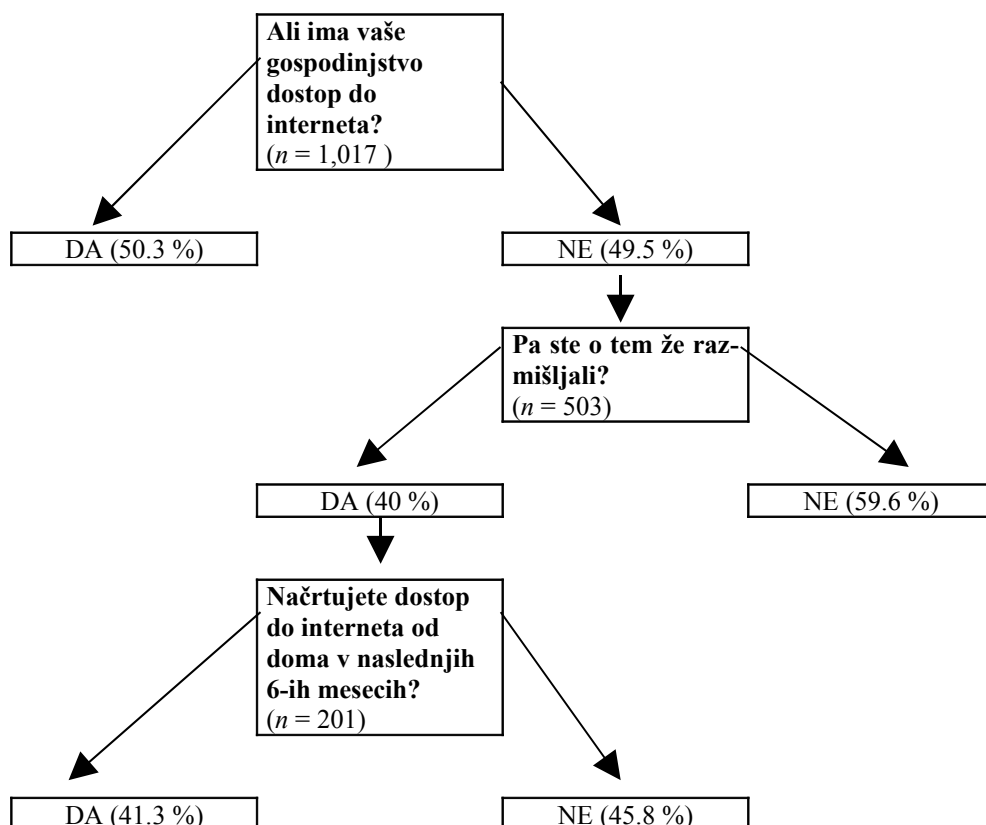
2 = srednja šola ali več

Odstotek npr. 17 pomeni, da 17% anketirancev iz regije osrednja Slovenija, ki uporabljajo internet skoraj vsak dan, ima dokončano poklicno šolo ali manj. Med uporabniki, ki internet uporabljajo skoraj vsak dan, v vseh regijah prevladujejo anketiranci z višjo izobrazbo (srednja šola ali več). Z zmanjševanjem pogostosti uporabe interneta se zmanjšuje tudi razlike med izobrazbo uporabnikov.

4 INTERNET V GOSPODINJSTVU (OKTOBER)

V pričujočem poglavju obravnavamo uporabo interneta med gospodinjstvi oziroma ugotavljamo delež anketirancev z dostopom do interneta med gospodinjstvi (in sicer glede na celoten vzorec, $n = 1,017$). Pri tem je potrebno opozoriti, da podatkov nismo uteževali glede na gospodinjstva, ampak glede na osebe, zato je ocena za gospodinjstva verjetno nekoliko precenjena. Odstotek - npr. 50% - namreč pomeni odstotek respondentov v vzorcu, ki so izjavili, da imajo v gospodinjstvu dostop, kar pa ni enako kot delež gospodinjstev z dostopom. Ker so dosedanje izkušnje pokazale, da so razlike zanemarljive, se z njimi na tem mestu podrobneje ne ukvarjamo. Posebej gre tudi izpostaviti, da dostop gospodinjstva do interneta seveda ne pomeni, da so gospodinjstva, ali kak član gospodinjstva tudi neposreden naročnik pri določenem ponudniku.

Respondenti so torej odgovarjali na vprašanje »Ali ima vaše gospodinjstvo dostop do interneta?«, rezultati so podani v tabeli 19. Nato smo respondentom, ki so odgovorili da NIMAJO DOSTOPA do interneta ($n = 503$) postavili še dodatno vprašanje - »Pa ste o tem že razmišljali?«. Respondenti, ki so odgovorili DA SO o tem ŽE RAZMIŠLJALI ($n = 201$) so odgovarjali še na dodatno vprašanje - »Načrtujete dostop do interneta od doma v naslednjih 6-ih mesecih?«. Za lažje razumevanje si oglejmo shemo poteka vprašalnika (shema 2).

Shema 2: Potek anketnega vprašalnika o dostopu gospodinjestev do interneta, oktober 2003 (n = 1,017).

Število anketirancev z dostopom do interneta v gospodinjestvih se oktobra giblje okoli 50 odstotkov. Polovica anketirancev torej še nima dostopa do interneta v gospodinjstvu in od tega si jih tudi tri petine (slabih 60 odstotkov) anketirancev ne namerava urediti dostopa do interneta, dve petini (40%) pa jih je o možnosti dostopa razmišljalo – od teh anketirancev pa dobrih 41 odstotkov načrtuje priklop v naslednjih šestih mesecih. Delež gospodinjestev je v primerjavi s prejšnjimi leti visok in Slovenija na tem področju že dohiteva EU (glej sliko 11).

Spodaj podajamo še posamezne tabele.

Tabela 20: Delež anketirancev z dostopom do interneta v gospodinjstvu, oktober 2003, RIS.

Ali ima vaše gospodinjstvo dostop do interneta?	<i>n</i>	%
<i>DA</i>	511	50.3
<i>NE</i>	503	49.5
»ne vem«	2	0.2
Skupaj	1,017	100

Tabela 21: Pa ste o tem že razmišljali, oktober 2003, RIS.

Pa ste o tem že razmišljali?	<i>n</i>	%
<i>DA</i>	201	40.0
<i>NE</i>	300	59.6
»ne vem«	2	0.4
Skupaj	503	100

Tabela 22: Načrtujete dostop do interneta od doma v naslednjih 6-tih mesecih, oktober 2003, RIS.

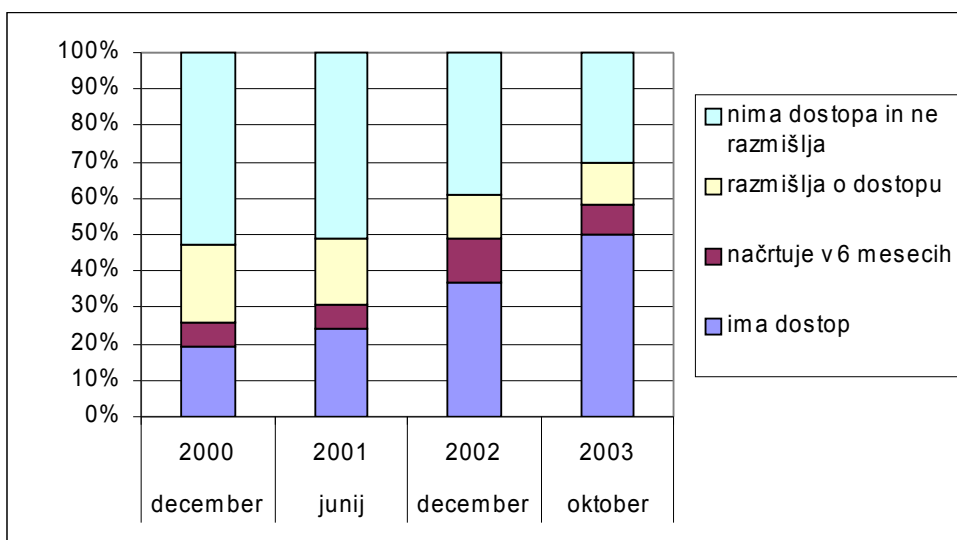
Načrtujete dostop do interneta od doma v naslednjih 6-ih mesecih?	<i>n</i>	%
<i>DA</i>	83	41.3
<i>NE</i>	92	45.8
»ne vem«	26	12.9
Skupaj	201	100

Spodaj podajamo še tabelo v kateri primerjamo deleže za april 2001, december 2002 in oktober 2003.

Tabela 23: Delež oseb, ki imajo v gospodinjstvu dostop do interneta, delež oseb, ki o dostopu razmišljajo, delež oseb, ki o dostopu razmišlja in ga načrtuje v naslednjih 6-ih mesecih in delež oseb, ki nimajo v gospodinjstvu dostopa do interneta in o njem tudi ne razmišljajo; primerjava december 2000/ april 2001/ december 2002 / oktober 2003, RIS.

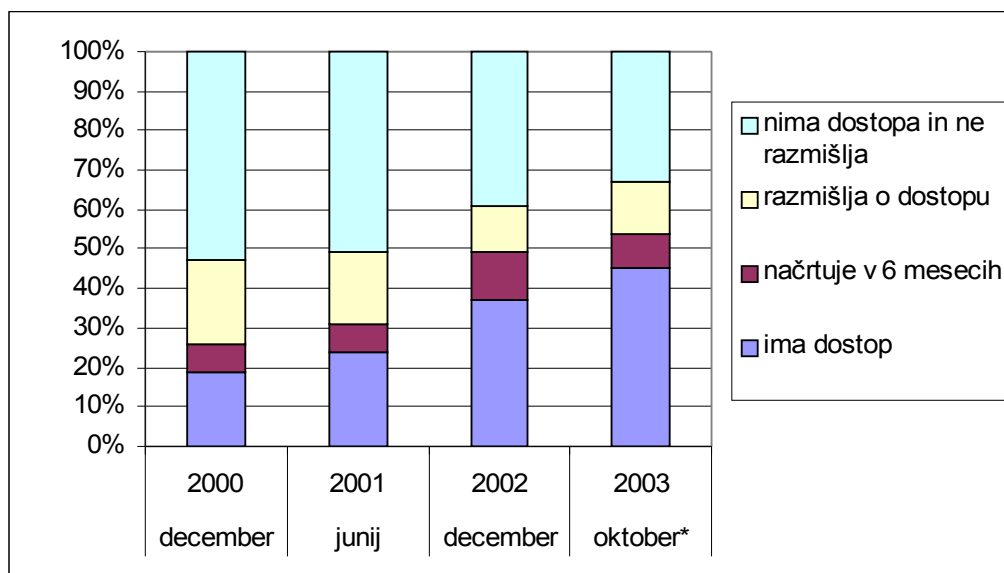
Dostop do interneta	december 2000	junij 2001	december 2002	oktober 2003	oktober* 2003
ima dostop	19	24	37	50	46
načrtuje v 6 mesecih	7	7	12	8	9
razmišlja o dostopu	21	18	12	12	13
nima dostopa in ne razmišlja	53	51	39	30	32
skupaj	100	100	100	100	100

Spodaj podajamo še grafično primerjavo za december 2000, april 2001, december 2002 in oktober 2003.

Slika 9: Internet v gospodinjstvih 2000-2003, RIS.

Pri tem velja upoštevati, da je sam obseg dostopa do interneta v oktobrski anketi nekoliko precenjen, in sicer iz razlogov, ki jih ni bilo mogoče odkriti. Kljub temu pa so razmerja med ostalimi kategorijami nemoteno ocenjena. Če torej upoštevamo bolj pravilno decembrsko oceno za delež oseb z dostopom do interneta v gospodinjstvu imamo naslednji graf, kjer imamo za leto 2003 deleže označene v koloni »oktober*«:

Slika 10: Internet v gospodinjstvih 2000-2003*, RIS.

4.1 Anketiranci z dostopom glede na različne definicije (RIS-S in FEB-S)

Pred primerjavo (Slovenija – EU) trenda rasti deleža gospodinjstev z dostopom do interneta pa si še podrobneje pogledimo, koliko anketirancev ima dostop do interneta v gospodinjstvu za dve starostni kategoriji:

- 10 –75 (RIS-S) na osnovi katerega lahko sklepamo tudi o populacijskih deležih,
- in 15 let in več (FEB-S).

Tabela 24: Delež anketirancev z dostopom do interneta v gospodinjstvu glede na različne starostne kategorije, oktober 2003, RIS.

	DOSTOP DO INTERNETA			Skupaj	
	Da %	Ne %	ne vem %	%	<i>n</i>
RIS-S 10 – 75 let	50.7	49.0	0.2	100,0	1,006
FEB-S 15 let in več	50.2	49.5	0.3	100,0	937

Do interneta ima torej dostop 50.7% oziroma 50.2% anketirancev, odvisno katere rezultate upoštevamo (RIS-S ali FEB-S). Zaradi zanemarljive razlike bi lahko ocene tudi združili v 50% anketirancev z dostopom do interneta v gospodinjstvu. Ponovno je treba opozoriti, da je ocena videti nekoliko precenjena.

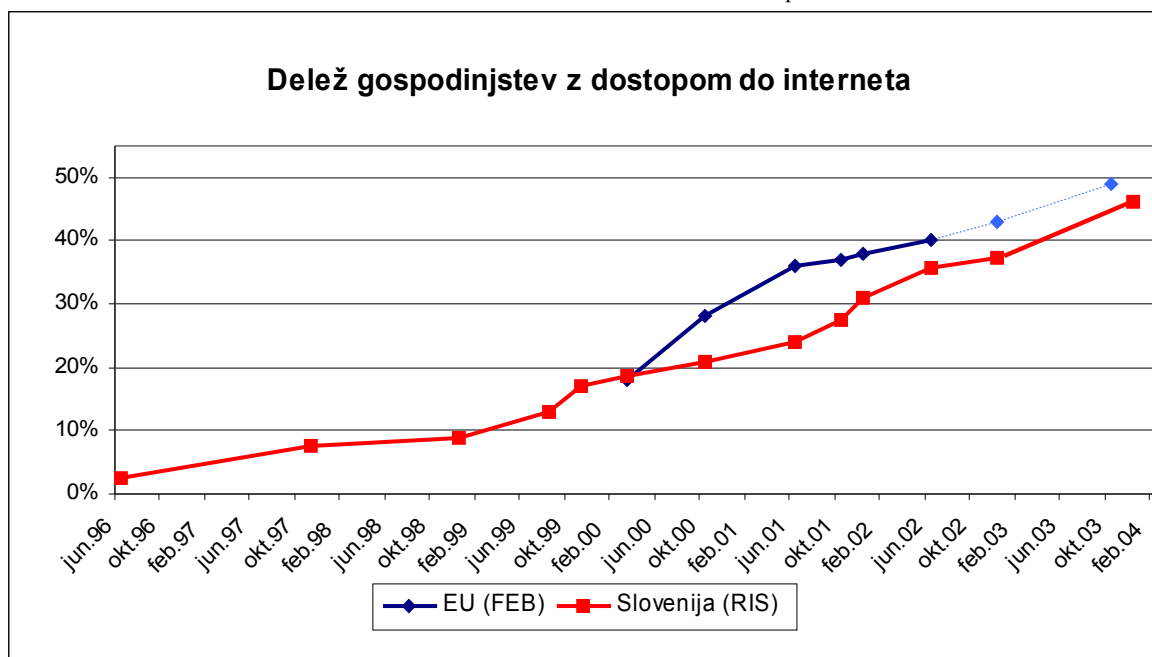
4.2 Trend rasti deleža gospodinjstev z dostopom do interneta

Na tem mestu posredujemo primerjavo (Slovenija – EU) trenda rasti deleža gospodinjstev z dostopom do interneta iz oktobrskih merjenj. Da lahko primerjamo deleže med seboj, moramo podatke utežiti glede na gospodinjstva in ne na osebe (tako kot v prejšnjem poglavju) ter upoštevati populacijo nad 15 let (FEB-S). Po na novo uteženih podatkih ima dostop do interneta 44% vseh slovenskih gospodinjstev. Kot rečeno je razlika v deležih (50% - 44%) posledica različnega poteka uteževanja, kar pojasnujemo na koncu tega razdelka.

Če za absolutno oceno števila gospodinjstev z dostopom upoštevamo število vseh gospodinjstev v Sloveniji iz popisa 2002 (t.j. 684,000 gospodinjstev¹⁴), ima dostop do interneta dobri dve petini slovenskih gospodinjstev oz. 45% (t.j. 307,800 gospodinjstev). Za primerjavo z decembrom 2002 (38%) se mora primerjati 50% (decembra 2002 nismo uteževali glede na gospodinjstva ampak samo glede na osebe). Ocena za oktober 2003 je iz nepojasnjenih razlogov odločno previsoka (50%), zato navedene ocene v bodoče ne bomo več vključevali v arhivske serije.

O evropskem povprečju deleža gospodinjstev z dostopom do interneta (EU-FEB) za oktober 2003 žal še nimamo podatkov, vendar pa lahko na osnovi zadnjega podatka (43% gospodinjstev z dostopom do interneta iz decembra 2002) in enakomerne rasti za dve odstotni točki na polletje vse od leta 2000 ekstrapoliramo, da se povprečje EU na koncu leta 2003 giblje okoli 49% populacije nad 15 let. Podatki o deležu gospodinjstev za Slovenijo pa se gibljejo okoli 45%.

¹⁴ Celotno populacijo predstavlja 684,847 gospodinjstev, kar smo zaokrožili na 684,000 gospodinjstev. Vir: Statistični urad Republike Slovenije, Popis prebivalstva, 2002.

Oceni za EU za oktober 2003 in december 2002 smo ekstrapolirali, zato sta na grafu prikazani z lomljeno in svetlejšo povezavo.

Slika 11: Delež gospodinjstev z dostopom do interneta, primerjava Slovenija – EU (1996 – 2003), RIS.

Kot se je izkazalo v dodatnem preverjanju je šlo v oktobrski anketi za nepojasnjeno odstopanje. Že decembrska anketa je potrdila, da je prava ocena cca. 45% (uteženo glede na osebe), kar se ujema tudi s SJM rezultatom (44%), zato oktobrske ocene nismo niti vnašali.

Na zgornji sliki je prikazana rast deleža gospodinjstev z dostopom do interneta od leta 1996 do oktobra 2003 (podatkov za april 2003 nimamo) ter od 2000 leta tudi primerjava z evropskim povprečjem. V Sloveniji je hitra rast značilna za obdobje do 2000, ko je Slovenija celo prehitela evropsko povprečje, nato se je rast hitro (oziroma prehitro) umirila in na osnovi tega je nastal tudi večji zaostanek. V letu 2002 se ustaljuje že tudi drugo obdobje hitre rasti, ko Slovenija zmanjšuje zaostanek, ki je nastal 2000 - 2001. V letu 2003 pa Slovenija že intenzivneje zmanjšuje zaostanek za EU (Si 45%, EU 49%), ki na koncu leta 2003 znaša 4 odstotne točke. Pri tej oceni je potrebno upoštevati, da je podatek za EU zgolj ekstrapolacija. Vsekakor pa je tako nenaden porast v Sloveniji (april 38% → oktober 50%) nenavaden, statistično značilen in nepojasnen – varificirali ga bomo z decembrsko anketo.

Zaključimo lahko, da je zaostanek pri gospodinjstvih, ki dostopajo do interneta (glede na EU), bistveno nižji od zaostanka pri sami uporabi interneta. Gre za specifičnost Slovenije, ki izvira iz dejstva, da imajo slovenska gospodinjstva tradicionalno veliko osebnih računalnikov.

Kot dodatek podajamo še tri tabele in sicer prva prikazuje strukturo slovenske populacije glede na gospodinjstva, druga strukturo anketirancev CATI raziskave (oktober 2003, $n = 936$) glede na gospodinjstva, tretja pa strukturo anketirancev SJM raziskave (oktober 2003, $n = 2,051$) glede na gospodinjstva. Znano je, da so v anketah manjša (posebej enočlanska) gospodinjstva težje dosegljiva in slabše sodelujejo. Ker imajo manjša gospodinjstva tudi redkeje dostop, lahko prihaja do precenjevanja dostopa do interneta. Oglejmo si torej populacijsko strukturo slovenske populacije na osnovi popisa 2002.

Tabela 25: Struktura slovenske populacije glede na gospodinjstva, POPIS 2002.

Št. članov v gospodinjstvu	mestna naselja <i>n</i>	nemestna naselja <i>n</i>	GOSPODINJSTVA - POPIS		OSEBE
			SKUPAJ		%
			<i>n</i>	%	
1	91,598	58,159	149,757	21.9	7.7
2	90,224	66,971	157,195	23.0	16.1
3	80,792	62,545	143,337	20.9	22.1
4	81,111	77,034	158,145	23.1	32.5
5	19,383	30,192	49,575	7.2	12.7
6	5,492	12,441	17,933	2.6	5.5
7	1,479	4,329	5,808	0.8	2.1
8 in več	853	2,244	3,097	0.5	1.3
SKUPAJ	370,932	313,915	684,847	100,0	100

V Sloveniji imamo v mestnih naseljih 91,595 enočlanskih gospodinjstev in v nemestnih 51,859 kar skupaj zneso 149,757 (21.9%) enočlanskih gospodinjstev, vendar v enočlanskih gospodinjstvih živi le 7.7% slovenske populacije. Na isti način se interpretirata tudi spodnji tabeli v katerima je prikazana struktura anketirancev CATI in SJM raziskave (oktober 2003, populacija 15 let in več) glede na gospodinjstva ter v vsaki tabeli je prikazan tudi delež gospodinjstev z dostopom do interneta. Podrobno so podatki SJM raziskave predstavljeni v razdelku 5.

V nadaljevanju smo populacijsko strukturo gospodinjstev aplicirali na anketne podatke.

Tabela 26: Struktura anketirancev CATI raziskave glede na gospodinjstva, oktober 2003, $n = 936$.

Št. članov v gospodinjstvu	ŠTEVILO OSEB GLEDE NA VELIKOST GOSPODINJSTVA			GOSPODINJSTVA Z DOSTOPOM DO INTERNETA	
	CATI		POPIS	CATI	
	anketiranci <i>n</i>	anketiranci %	%	%	%
1	81	8.6	7.7	17.5	3.826763496 ¹⁵

2	186	19.9	16.1	30.5	7.000757103
3	236	25.2	22.1	54.9	11.49045159
4	293	31.3	32.5	64.5	14.89435232
5	81	8.6	12.7	59.8	4.328828191
6	38	4.1	5.5	44.7	1.170487861
7	10	1.1	2.1	81.8	0.693723416
8 in več	11	1.2	1.3	63.6	0.287610517
SKUPAJ	936	100	100	-	43.69297449
Ali ima vaše gospodinjstvo dostop do interneta? DA – 50% anketirancev.					

Pravilna interpretacija se glasi, da npr. 81 oziroma 8.6% (vs. 7.7% iz popisa) anketirancev živi v enočlanskih gospodinjstvih; 19.9% (vs. 16.1% iz popisa) v dvočlanskih gospodinjstvih, itd. Vidimo, da se struktura oseb glede na popis bistveno ne razlikuje. Dostop do interneta ima 17.5% enočlanskih gospodinjstev, 30.5% dvočlanskih gospodinjstev ... Delež oseb z dostopom do interneta v gospodinjstvu je 50%, če pa od oseb z uteževanjem preidemo na gospodinjstva – ima dostop do interneta 44% gospodinjstev.

Podoben izračun naredimo še za podatke SJM raziskave (oktober 2003, $n = 2,051$), kjer je 44% anketirancev izjavilo, da imajo dostop do interneta v gospodinjstvu – to pomeni, da je to cca. 38% gospodinjstev, ki imajo dostop do interneta.

¹⁵ Vrednost smo izračunali tako, da smo delež populacije (glej tabelo 24 – gospodinjstva %) pomnožili z odstotkom anketirancev (v enočlanskem gospodinjstvu), ki imajo dostop do interneta: $(0.219 \times 17.5 = 3.83)$.
©RIS, Raba interneta v Sloveniji

Tabela 27: Struktura anketirancev SJM raziskave glede na gospodinjstva, oktober 2003, n = 1,051.

	ŠTEVILO OSEB GLEDE NA VELIKOST GOSPODINJSTVA			GOSPODINJSTVA Z DOSTOPOM DO INTERNETA SJM	
	SJM		POPIS		
Št. članov v gospodinjstvu	anketiranci <i>n</i>	anketiranci %	%	%	%
1	88	8.4	7.7	14.8	3.236348557 ¹⁶
2	193	18.4	16.1	26.4	6.059671722
3	261	24.9	22.1	42.5	8.895158335
4	331	31.5	32.5	60.4	13.94757953
5	118	11.2	12.7	54.2	3.923452976
6	40	3.8	5.5	40	1.04741643
7	12	1.1	2.1	41.7	0.353646289
8 in več	7	0.7	1.3	28.8	0.129334289
SKUPAJ	1,050	100	100	-	37.59260813
system missing	1	Ali ima vaše gospodinjstvo dostop do interneta? DA – 44% anketirancev.			
SKUPAJ	1,051				

Pravilna interpretacija se glasi, da npr. 88 oziroma 8.4% anketirancev (vs. 7.7% iz popisa) živi v enočlanskih gospodinjstvih; 18.4% (vs. 16.1% iz popisa) v dvočlanskih gospodinjstvih, itd. Vidimo, da se struktura oseb glede na popis bistveno ne razlikuje. Dostop do interneta ima 14.8% enočlanskih gospodinjstev, 26.4% dvočlanskih gospodinjstev ... Vidimo, da SJM raziskava, v primerjavi s CATI raziskavo, podaja cca. 6% nižji rezultat in sicer: dostop do interneta v gospodinjstvu ima cca. 44% oseb (CATI: cca. 50%), gospodinjstev z dostopom do interneta pa je cca. 38% (CATI: cca. 44%).

¹⁶ Vrednost smo izračunali tako, da smo delež populacije (glej tabelo 24 – gospodinjstva %) pomnožili z odstotkom anketirancev (v enočlanskem gospodinjstvu), ki imajo dostop do interneta: $(0.219 \times 14.8 = 3.23)$.
©RIS, Raba interneta v Sloveniji

4.3 Struktura anketirancev z dostopom do interneta v gospodinjstvu

Poglejmo si še socio-demografske značilnosti anketirancev (15 let in več), ki so na vprašanje »Ali imate v vašem gospodinjstvu dostop do interneta?« odgovorili DA (**dostop do interneta v gospodinjstvu**), v primerjavi z anketiranci, ki so odgovorili NE (**brez dostopa do interneta v gospodinjstvu**). In sicer bomo rezultate prikazali na dva načina:

NAČIN 1: v kontingenčni tabeli, kjer se interpretira primerjava znotraj socio-demografskih spremenljivk (seštevek po vrsticah je 100%);

NAČIN 2: v kontingenčni tabeli, kjer se interpretira primerjava znotraj skupin anketirancev (anketiranci z dostopom do interneta v gospodinjstvu v primerjavi z anketiranci brez dostopa do interneta v gospodinjstvu) glede na socio-demografske spremenljivke (seštevek po stolpcih je 100%).

NAČIN 1

Tabela 28: Struktura anketirancev z dostopom do interneta v gospodinjstvu (15 let in več) v primerjavi z anketiranci brez dostopa do interneta v gospodinjstvu, struktura po vrsticah, oktober 2003, RIS.

	Dostop do interneta v gospodinjstvu.	Brez dostopa do interneta v gospodinjstvu.	Skupaj
	%	%	%
moški	54.3	45.7	100
ženske	46.4	53.6	100
od 10 do 19 let	76.5	23.5	100
od 20 do 29 let	67.4	32.6	100
od 30 do 49 let	52.7	47.3	100
od 50 do 65 let	37.0	63.0	100
65 in več	20.4	79.6	100
poklicna šola in manj	38.8	61.2	100
srednja šola ali več	65.1	34.9	100
Osrednja Slovenija	55.4	44.6	100
Vzhodno štajerska (MB)	43.7	56.3	100
Savinjska (CE)	54.6	45.4	100
Gorenjska	63.6	36.4	100
Goriška	54.9	45.1	100
Obalna	53.2	46.8	100
Dolenjska	36.6	63.4	100
Prekmurje	31.5	68.5	100
do 70,000 SIT	47.3	56.3	100
nad 70,000 do 140,000 SIT	40.7	59.3	100
nad 140,000 SIT	63.9	36.1	100

Med anketiranci, ki dostopajo do interneta v svojem gospodinjstvu prevladujejo mlajši, moški, višje izobraženi ter anketiranci z višjimi dohodki. Med anketiranci brez dostopa pa ravno obratno.

»DA» dostopajo do interneta v gospodinjstvu, je odgovorilo največ anketirancev iz Gorenjske (64%) ter Osrednje Slovenije, Goriške in Savinjske (55%). Najmanj pa iz Prekmurja (32%) in Dolenjske (37%).

NAČIN 2

Tabela 29: Struktura anketirancev z dostopom do interneta v gospodinjstvu (15 let in več) v primerjavi z anketiranci brez dostopa do interneta v gospodinjstvu, struktura po stolpcih, oktober 2003, RIS.

	Dostop do interneta v gospodinjstvu.	Brez dostopa do interneta v gospodinjstvu.
	%	%
moški	53	45
ženske	47	55
Skupaj:	100%	100%
od 10 do 19 let	13	4
od 20 do 29 let	25	12
od 30 do 49 let	40	36
od 50 do 65 let	18	31
65 in več	4	17
Skupaj:	100%	100%
poklicna šola in manj	43	68
srednja šola ali več	57	32
Skupaj:	100%	100%
Osrednja Slovenija	33	27
Vzhodno štajerska (MB)	19	24
Savinjska (CE)	14	12
Gorenjska	12	7
Goriška	6	5
Obalna	7	6
Dolenjska	6	11
Prekmurje	3	8
Skupaj:	100%	100%
do 70,000 SIT	18	24
nad 70,000 do 140,000 SIT	33	48
nad 140,000 SIT	34 ¹⁷	20 ¹⁸
Skupaj:	100%	100%
<i>n</i>	471	463

Tu ne primerjamo med seboj deležev znotraj posameznih kontrolnih spremenljivk, ampak strukturo anketiranih oseb. Pravilna interpretacija npr. po regijah se torej glasi: med anketiranci, ki dostopajo do interneta v gospodinjstvu, jih 33 odstotkov živi v osrednji Sloveniji, 19 odstotkov na Vzhodno Štajerskem ...

¹⁷ 15% jih na vprašanje o dohodku ni odgovarjalo.

¹⁸ 8% jih na vprašanje o dohodku ni odgovarjalo.

Med anketiranci, ki dostopajo do interneta preko gospodinjstva je 53% moških in 47% žensk, med anketiranci, ki pa nimajo dostopa do interneta preko gospodinjstva pa je ravno obratno - torej več žensk (55%) kot moških (45%).

Starostna struktura anketirancev z dostopom do interneta je v največjem deležu od 20 do 49 let (65%), pri anketirancih, ki pa v gospodinjstvu nimajo dostopa do interneta pa od 30 let in več (84%). Do velikih razlik prihaja tudi pri izobrazbi: 57% anketirancev z dostopom do interneta v gospodinjstvu ima dokončano srednjo šolo ali več, pri anketirancih brez dostopa pa le 32%.

Med anketiranci, ki dostopajo do interneta v gospodinjstvu, jih je največji delež iz regije Osrednja Slovenija (33%), najmanj pa iz prekmurja (3%). Med anketiranci brez dostopa pa jih je najmanj iz goriške regije (5%), največ pa prav tako iz regije Osrednja Slovenija (27%).

Ponovno se je torej potrdila povezanost med starostjo ter izobrazbo z dostopom do interneta v gospodinjstvu. Mlajši ter bolj izobraženi imajo bolj pogosto dostop kot starejši in tisti z nižjo izobrazbo.

Spodaj še podajamo kontingenčne tabele za anketirance, ki imajo v gospodinjstvu dostop do interneta in tistih, ki dostopa nimajo. In sicer glede na regije za spol, starost, izobrazbo in dohodek. Pri čemer opozarjamo, da so ocene zgolj informativne zaradi majhnega števila enot.

Tabela 30: Starost anketirancev z dostopom do interneta v gospodinjstvu v primerjavi z anketiranci, ki v gospodinjstvu nimajo dostopa do interneta - glede na regije, oktober 2003, RIS.

STAROST		Dostop do interneta v gospodinjstvu.					Brez dostopa do interneta v gospodinjstvu.				
		10-19	20-29	30-49	50-65	65+	10-19	20-29	30-49	50-65	65+
Osrednja Slovenija	število	25	48	51	23	8	7	19	44	37	18
	odstotek	16 %	31 %	33 %	15 %	5 %	6 %	15 %	35 %	30 %	14 %
Vzhodno štajerska (MB)	število	15	25	32	14	2	5	16	43	33	14
	odstotek	17 %	29 %	36 %	16 %	2 %	4 %	14 %	39 %	30 %	13 %
Savinjska (CE)	število	9	13	26	10	6	0	2	15	32	5
	odstotek	14 %	20 %	41 %	16 %	9 %	0 %	3 %	28 %	60 %	9 %
Gorenjska	število	6	18	16	14	1	3	3	13	7	6
	odstotek	11 %	33 %	29 %	25 %	2 %	9 %	9 %	41 %	22 %	19 %
Goriška	število	2	3	16	6	1	0	4	9	7	3
	odstotek	7 %	11 %	57 %	21 %	4 %	0 %	17 %	39 %	31 %	13 %
Obalna	število	3	3	21	3	2	0	2	14	5	9
	odstotek	9 %	9 %	66 %	9 %	7 %	0 %	6 %	47 %	17 %	30 %
Dolenjska	število	1	3	17	9	0	2	5	16	11	18
	odstotek	3 %	10 %	57 %	30 %	0 %	4 %	9 %	31 %	21 %	35 %
Prekmurje	število	1	2	9	4	0	2	6	14	11	4
	odstotek	6 %	13 %	56 %	25 %	0 %	5 %	16 %	38 %	30 %	11 %
<i>n</i>		62	115	188	83	20	19	57	168	143	77

Med anketiranci, ki imajo dostop do interneta v gospodinjstvu jih je v regiji Osrednja Slovenija 16% v starosti med 10 – 19 let, med anketiranci, brez dostopa pa jih je v tej starostni skupini in v tej regiji le 6%. Pri čemer ponovno opozarjamo, da so ocene zgolj informativne zaradi majhnega števila enot.

Tabela 31: Dohodek anketirancev z dostopom do interneta v gospodinjstvu v primerjavi z anketiranci, ki v gospodinjstvu nimajo dostopa do interneta - glede na regije (brez osnovno in srednješolcev), oktober 2003, RIS.

DOHODEK		Dostop do interneta v gospodinjstvu.			Brez dostopa do interneta v gospodinjstvu.		
		do 70,000 sit	nad 70,000 do 140,000 sit	nad 140,000 sit	do 70,000 sit	nad 70,000 do 140,000 sit	nad 140,000 sit
Osrednja Slovenija	število	29	40	53	23	57	32
	odstotek	24 %	33 %	43 %	20 %	51 %	29 %
Vzhodno štajerska (MB)	število	26	24	25	39	49	15
	odstotek	35 %	32 %	33 %	38 %	47 %	15 %
Savinjska (CE)	število	12	25	17	15	29	9
	odstotek	22 %	46 %	32 %	28 %	55 %	17 %
Gorenjska	število	5	27	16	1	16	13
	odstotek	10 %	56 %	34 %	3 %	53 %	44 %
Goriška	število	3	9	14	4	12	3
	odstotek	11 %	35 %	54 %	21 %	63 %	16 %
Obalna	število	1	9	20	0	21	7
	odstotek	3 %	30 %	67 %	0 %	75 %	25 %
Dolenjska	število	6	10	11	18	22	10
	odstotek	22 %	37 %	41 %	36 %	44 %	20 %
Prekmurje	število	4	8	4	12	18	4
	odstotek	25 %	50 %	25 %	35 %	53 %	12 %
<i>n</i>		86	152	160	112	224	93

Odstotek 24 pomeni, da 24% anketirancev iz regije osrednja Slovenija, ki imajo dostop do interneta v gospodinjstvu, ima dohodek do 70,000 SIT, 33% dohodek nad 70,000 do 140,000 SIT in 43% dohodek nad 140,000 SIT.

Tabela 32: Izobrazba anketirancev z dostopom do interneta v gospodinjstvu v primerjavi z anketiranci, ki v gospodinjstvu nimajo dostopa do interneta - glede na regije, oktober 2003, RIS.

IZOBRAZBA		Dostop do interneta v gospodinjstvu.		Brez dostopa do interneta v gospodinjstvu.	
		poklicna šola in manj	srednja šola ali več	poklicna šola in manj	srednja šola ali več
Osrednja Slovenija	število	54	100	70	54
	odstotek	35 %	65 %	56 %	44 %
Vzhodno štajerska (MB)	število	43	44	82	30
	odstotek	49 %	51 %	73 %	27 %
Savinjska (CE)	število	36	29	39	15
	odstotek	55 %	45 %	72 %	28 %
Gorenjska	število	27	29	22	10
	odstotek	48 %	52 %	69 %	31 %
Goriška	število	12	16	16	7
	odstotek	43 %	57 %	70 %	30 %
Obalna	število	8	25	19	7
	odstotek	24 %	76 %	73 %	27 %
Dolenjska	število	12	18	34	18
	odstotek	40 %	60 %	65 %	35 %
Prekmurje	število	8	9	35	2
	odstotek	47 %	53 %	95 %	5 %
n		200	270	317	143

Odstotek 35 pomeni, da 35% anketirancev iz regije osrednja Slovenija, ki dostopajo do interneta v gospodinjstvu, ima dokončano poklicno šolo ali manj. Med anketiranci z dostopom, v vseh regijah, prevladujejo anketiranci z višjo izobrazbo (srednja šola ali več). Med anketiranci brez dostopa pa z nižjo izobrazbo (poklicna šola ali manj).

5 NAČIN DOSTOPA DO INTERNETA

Oglejmo si še prve ocene računalnikih in o dostopu do interneta na osnovi decembrske raziskave.

Glede načina dostopa do interneta v gospodinjstvih se je vprašanje glasilo: “*Na kakšen način v vašem gospodinjstvu dostopate do interneta?*”. Kategorije odgovorov so bile:

- *klicni dostop (z navadnim modemom),*
- *prek ISDN modema, kabelski dostop,*
- *ADSL (ali drugi xDSL),*
- *mobilna povezava,*
- *DRUGO*
- *ne vem;*

Anketiranec je naštel, s katerimi od naštetih načinov dostopa do interneta. To vprašanje so dobili vsi tisti anketiranci, ki imajo doma dostop do interneta oz. ima kateri koli član v gospodinjstvu dostop do interneta od doma. V analizi smo upoštevali samo tisti dostop, ki ga je anketiranec **navedel na prvem mestu**. Če upoštevamo tudi ostale dostope, ni bistvenih sprememb. Sprememba je samo pri mobilni povezavi, kjer se delež iz 1.8% poveča na 3.4% (10 do 75 let).

Tabela 33: Glavni način dostopa do interneta v gospodinjstvih, december 2003, RIS.

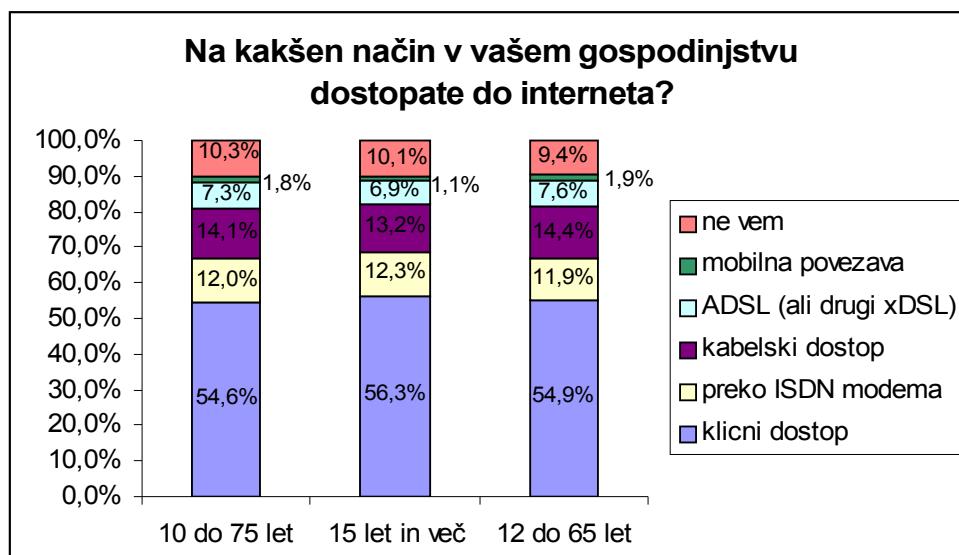
NAČIN DOSTOPA ...	10 do 75 let <i>n</i> * = 465	15 let in več <i>n</i> = 423	12 do 65 let <i>n</i> = 443
klicni dostop (z navadnim modemom)	54.6%	56.3%	54.9%
preko ISDN modema	12.0%	12.3%	11.9%
kabelski dostop	14.1%	13.2%	14.4%
ADSL (ali drugi xDSL)	7.3%	6.9%	7.6%
mobilna povezava	1.8%	1.1%	1.9%
ne vem	10.3%	10.1%	9.4%
skupaj	100%	100%	100%

*št. anketirancev, ki imajo dostop do interneta od doma oz. ima kateri koli član v gospodinjstvu dostop do interneta od doma.

Med gospodinjstvi z dostopom do interneta (10 do 75 let) prevladuje klicni dostop preko navadnega modema (55%), razširjen je tudi kabelski (cca. 14%) in ISDN (12%) dostop do interneta. Ostali načini, vključno s ADSL (7%) ne dosegajo skupaj 10 odstotkov dostopa. Kar

cca. 10 odstotkov anketirancev ne ve na kakšen način dostopa njihovo gospodinjstvo do interneta.

Spodaj je način dostopa do interneta v gospodinjstvih prikazan še grafično – primerjalno za tri najbolj pogosto obravnavane starostne skupine.

Slika 12: Način dostopa do interneta v gospodinjstvih, december 2003, RIS.

Anketirance, ki so odgovorili, da do interneta v gospodinjstvu dostopajo preko mobilne povezave, smo povprašali še: “Katero mobilno povezavo uporabljate?”.

Tabela 34: Mobilna povezava do interneta, december 2003, RIS.

MOBILNA POVEZAVA ...		10 do 75 let <i>n</i> * = 17	15 let in več <i>n</i> = 10	12 do 65 let <i>n</i> = 15
GSM	število	4	2	4
	odstotek	23.9%	20%	26.6%
GPRS	število	10	7	10
	odstotek	58.2%	70%	64.7%
Ne vem	število	3	1	1
	odstotek	17.9%	10%	8.7%
skupaj		100%	100%	100%

*št. anketirancev, ki so navedli, da dostopajo do interneta od doma oz. da kateri koli član v gospodinjstvu dostopa do interneta od doma preko mobilne povezave.

Med mobilnimi povezavami prevladuje GPRS povezava (cca. 58% do 70%), razširjena je tudi GSM mobilna povezava do interneta (cca. 20% do 27%). Potrebno je opozoriti, da so to razmeroma nenatančne ocene – zaradi majhnega števila enot. Če pa ne upoštevamo uporabnikov,

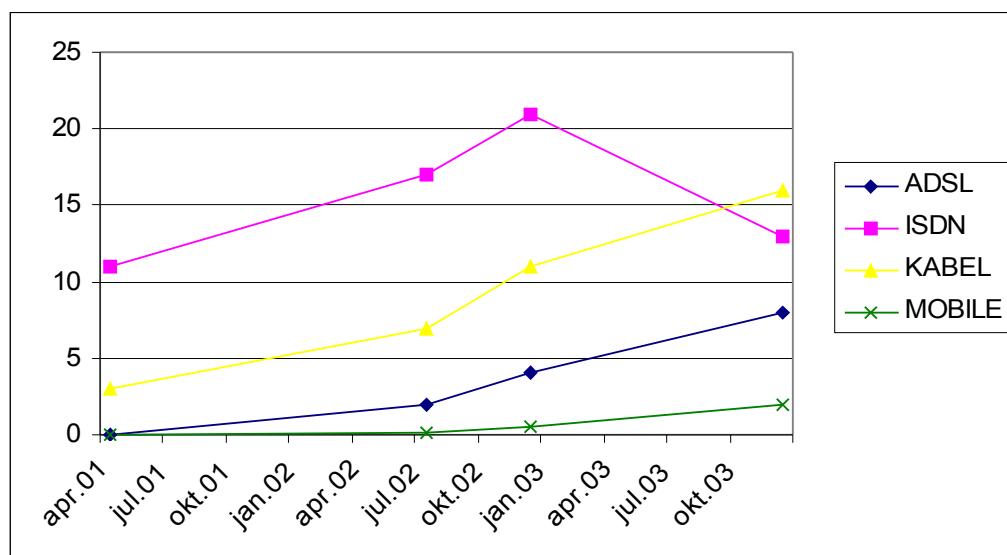
ki ne vejo s katero mobilno povezavo dostopajo do interneta se razmerje spremeni na 71:29 odstotnih točk.

Oglejmo si še primerjave s prejšnjimi leti za nove dostopa, kjer smo izločili neopredeljene respondente:

Tabela 35: Način dostopa do interneta med opredeljenimi respondenti, RIS 2001-2003.

	April 2001	Junij 2002	December 2002	December 2003
ADSL	0	2	4	8
ISDN	11	17	21	13
KABEL	3	7	11	16
MOBILE	0	0,1	0,5	2

Če primerjamo deleže s prejšnjim leti, najprej ugotovimo rahel padec fiksnega dostopa (od 63% na 60%) in tudi padec ISDN dostopa. Po drugi strani pa narašča predvsem kabelski dostop in ADSL dostop. Zaznavno se pojavlja tudi že mobilni dostop.

Slika 13: Glavni dostop do interneta v gospodinjstvih med opredeljenimi anketiranci, 2001-2003, RIS.

Zanimivo je, da v tokratni anketi kar 10% respondentov ni znalo navesti tipa dostopa (v grafih vedno upoštevamo le opredeljene anketirance), hkrati pa le 2% respondentov javlja po dva

tipa dostopa v istem gospodinjstvu. Kot drugi dostop je daleč na prvem mestu (torej polovica vsega drugega dostopa) mobilni dostop, ki vključuje – če seštejemo obe navedbi (kot prvi dostop in kot drugi dostop – skupno 4% gospodinjstev. Ostali drugi dostopi se porazdeljujejo proporcionalno glede na razmerja pri glavnem dostopu.

Seveda pa zgornja slika prikazuje zgolj relativne deleže. V absolutnem številu (npr. ISDN-ja) pa se je zaradi naraščajočega števila gospodinjstev z dostopom lahko samo število ISDN priključkov še vedno povečevalo.

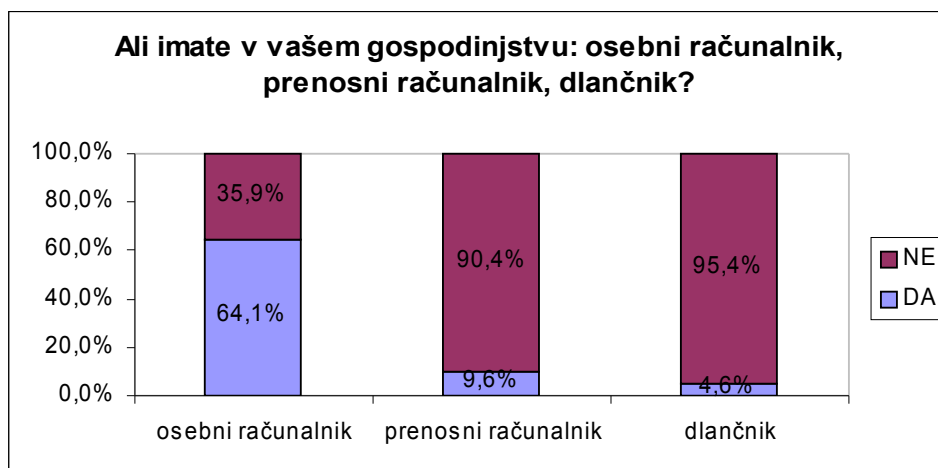
6 RAČUNALNIK V GOSPODINJSTVU

Vprašanje se je glasilo “Ali imate v vašem gospodinjstvu osebni računalnik (z monitorjem in tipkovnico, prenosni računalnik (notebook), dlančnik (palmtop).

Tabela 36: Posedovanje osebnega računalnika, prenosnega računalnika in dlančnika v gospodinjstvu, december 2003, RIS.

Ali imate v vašem gospodinjstvu ...? DA	10 do 75 let <i>n</i> = 1,000	15 let in več <i>n</i> = 924	12 do 65 let <i>n</i> = 868
osebni računalnik	64.1%	62.6%	70.1%
prenosni računalnik (notebook)	9.6%	9.2%	10.3%
dlančnik (palmtop)	4.6%	4.3%	5.0%

Da posedujejo osebni računalnik v lastnem gospodinjstvu je odgovorilo cca. 64% anketirancev v starosti 10 do 75 let, cca. 63% v starosti nad 15 let in cca. 70% v starosti 12 do 65 let. Prenosni računalnik v gospodinjstvu poseduje cca. 9 do 10% anketirancev, dlančnik pa cca. 4% do 5% anketirancev. Seveda so ti rezultati ponovno le na nivoju oseb in ne na nivoju gospodinjstev, česar pa tu ne obravnavamo, ker bomo problem penetracije PC iz različnih anketnih virov obravnavali v naslednjem poročilu.

Slika 14: Delež oseb, ki imajo v gospodinjstvu osebni računalnik, december 2003, RIS.

7 INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE V ANKETI SJM

Projekt »Slovensko javno mnenje« (SJM) izvaja CJMMK - Center za raziskovanje javnega mnenja in množičnih komunikacij, *Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede*.

Raziskava SJM je najširše longitudinalna družboslovna empirična raziskava v Sloveniji, ki temelji na reprezentativnem vzorcu ($n = 2,100$ – zadnje čase 1,000) polnoletnih prebivalcev Slovenije. Po zasnovi lahko anketo SJM primerjamo s splošnimi družboslovnimi anketami v nekaterih drugih državah (npr. z anketo General Social Survey, NORC v ZDA ali ALLBUS; ZUMA v ZRN), katerih cilj je zagotoviti družboslovno zanimive podatke o spremembah v subjektivnih zaznavah in stališčih splošne populacije.

Posebne značilnosti raziskave so: v glavnem stalni anketarji; stabilen vzorčni načrt (vsi odrasli državljani imajo enako verjetnost za vključitev v vzorec) in navodila za terensko anketiranje; predhodno pismo z obvestilom, da je bil prejemnik izbran v vzorec anketirancev in naknadno pismo anketirancem, ki služi kot kontrola anketarjev oziroma resničnosti podatkov. Odgovarjanje na anketo traja običajno več kot eno uro.¹⁹

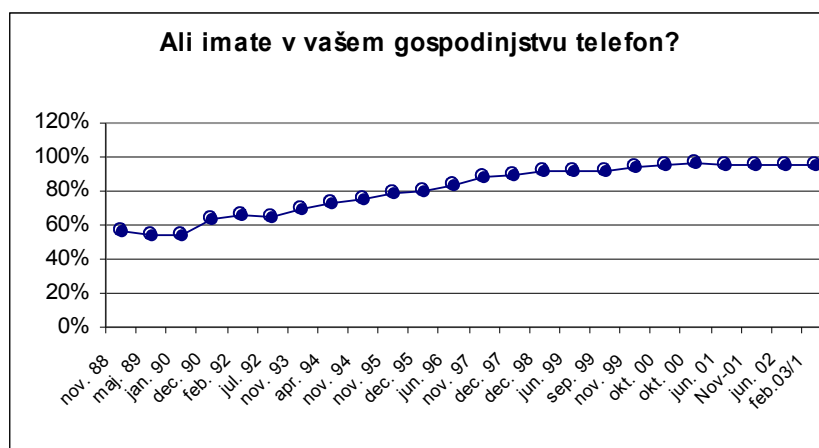
Čeprav v pričujočem poročilu ne obravnavamo posedovanja informacijske tehnologije med gospodinjstvi, pa za primerjavo lahko posredujemo trend rasti deleža informacijske tehnologije v gospodinjstvih iz prejšnjih merjenj. Vprašanja o informacijskih tehnologijah v gospodinjstvih sicer tokrat niso bila vključena v anketo RIS, imamo pa na voljo rezultate od aprila 1986 do februarja 2003, zato lahko analiziramo najnovejše trende. In sicer bomo podali primerjavo za naslednje informacijske tehnologije: telefon, mobitel, osebni računalnik, televizor, videorekorder in videokamera. Rezultati temeljijo na podatkih iz ankete SJM, kjer seveda gre za lastnosti oseb, ki imajo v gospodinjstvu določeno tehnologijo.

¹⁹ Toš, N. in skupina: Slovensko javno mnenje 1990/2 – Stališča Slovencev ob novi ustavi. [datoteka kodirne knjige]. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede, Center za raziskovanje javnega mnenja in množičnih komunikacij, 1990 [Izdelava].

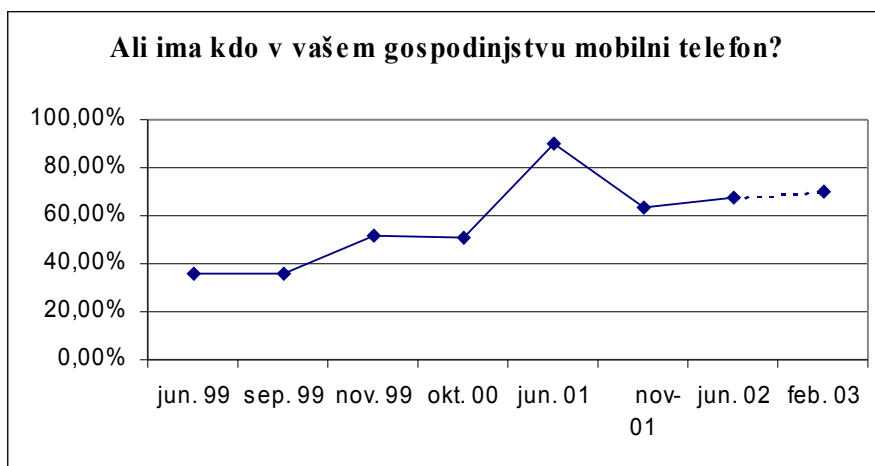
Tabela 37: Posedovanje telefona v gospodinjstvu, november 1988 – februar 2003, SJM.

Časovno obdobje	Posedovanje telefona v gospodinjstvu
nov. 88	56.10%
maj. 89	54.60%
jan. 90	54.30%
dec. 90	63.10%
feb. 92	66.30%
jul. 92	65.10%
nov. 93	69.70%
apr. 94	72.65%
nov. 94	75.80%
nov. 95	78.40%
dec. 95	79.60%
jun. 96	83.30%
nov. 97	88.20%
dec. 97	89.80%
dec. 98	92.00%
jun. 99	91.60%
sep. 99	91.80%
nov. 99	93.90%
okt. 00	95.10%
okt. 00	96.00%
jun. 01	94.90%
nov. 01	95.70%
jun. 02	95.50%
feb. 03	95.30%

Zelo razširjena tehnologija je telefon, saj je v februarju 2003 manj kot 5 odstotkov gospodinjstev, ki telefona nimajo (ali navadnega, ali mobilnega).

Slika 15: Posedovanje telefona v gospodinjstvu, november 1988 – februar 2003, SJM.

Graf 16 podaja rezultate posebej za mobilni telefon - za obdobje od junija 1999 do februarja 2003. Vprašanje se je glasilo: »Ali ima kdo v vašem gospodinjstvu mobilni telefon?« - razen v februarju 2003, kjer je bilo vprašanje spremenjeno in sicer: »Ali imate svoj mobilni telefon?«. Ta sprememba je na grafu tudi posebej označena (prekinjena povezava).

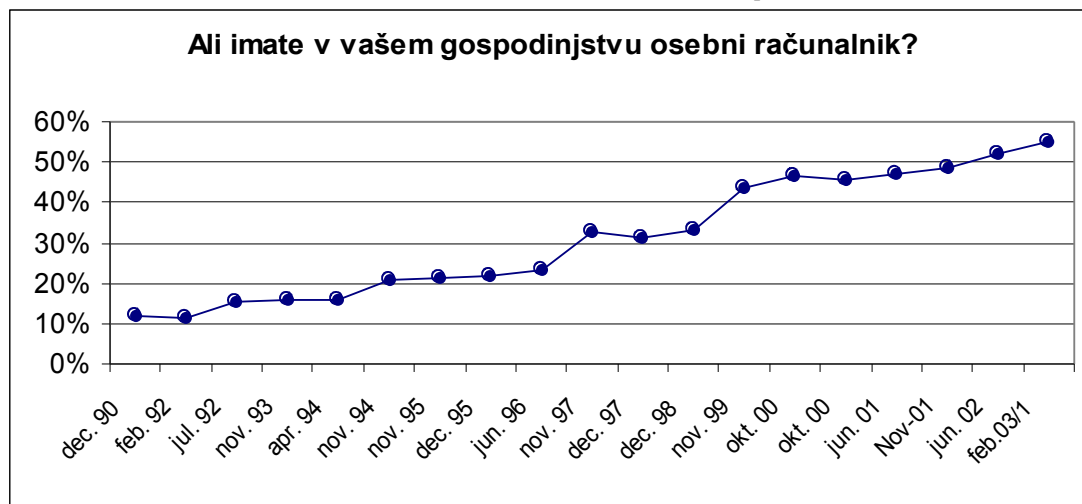
Slika 16: Posedovanje mobilnega telefona v gospodinjstvu, junij 1999 – februar 2003, SJM.

Spodaj podajamo še tabelo za graf 16.

Tabela 38: Posedovanje mobilnega telefona v gospodinjstvu, junij 1999 – februar 2003, SJM.

Časovno obdobje	Posedovanje mobilnega telefona v gospodinjstvu
jun. 99	36%
sep. 99	36%
nov. 99	51%
okt. 00	51%
jun. 01	90%
nov. 01	63%
jun. 02	67%
feb. 03	70%

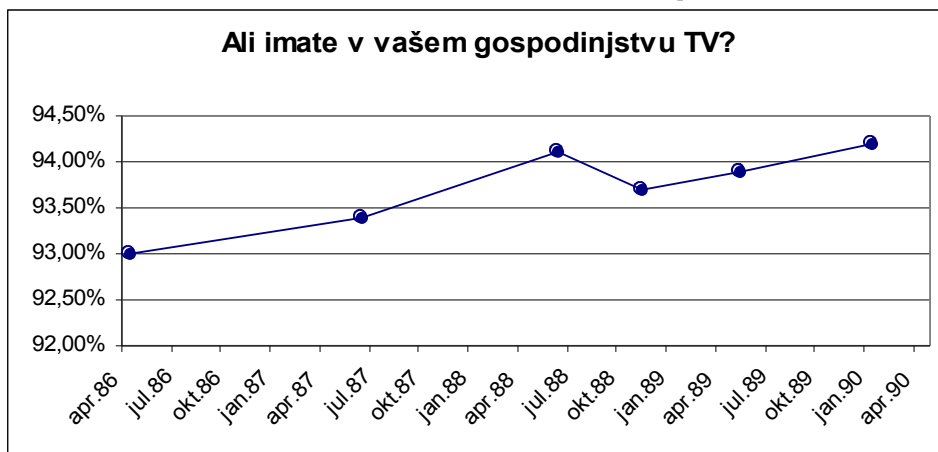
Junija 1999 je mobilni telefon posedovalo cca. 36% gospodinjstev, junija 2002 pa že dobrih 67%. Gre torej za izjemno hitro rast, kar cca. 27% v treh letih, oziroma cca. 9% na leto. Februarja 2003 pa je cca. 70% anketirancev imelo svoj lasten mobitel. Visok je tudi odstotek gospodinjstev, ki posedujejo osebni računalnik – februarja 2003 55% (glej sliko 17).

Slika 17: Posedovanje osebnega računalnika v gospodinjstvu, december 1990 – februar 2003, SJM.

Tabela 39: Posedovanje osebnega računalnika v gospodinjstvu, december 1990 – februar 2003, SJM.

Časovno obdobje	Posedovanje osebnega računalnika v gospodinjstvu
feb. 92	11.40%
jul. 92	15.60%
nov. 93	16.10%
apr. 94	15.65%
nov. 94	20.60%
nov. 95	21.10%
dec. 95	21.70%
jun. 96	23.50%
nov. 96	23.50%
nov. 97	32.60%
dec. 97	31.40%
dec. 98	33.10%
nov. 99	43.75%
okt. 00	46.50%
okt. 00	45.70%
jun. 01	47.20%
nov. 01	48.80%
jun. 02	51.90%
feb. 03	55.00%

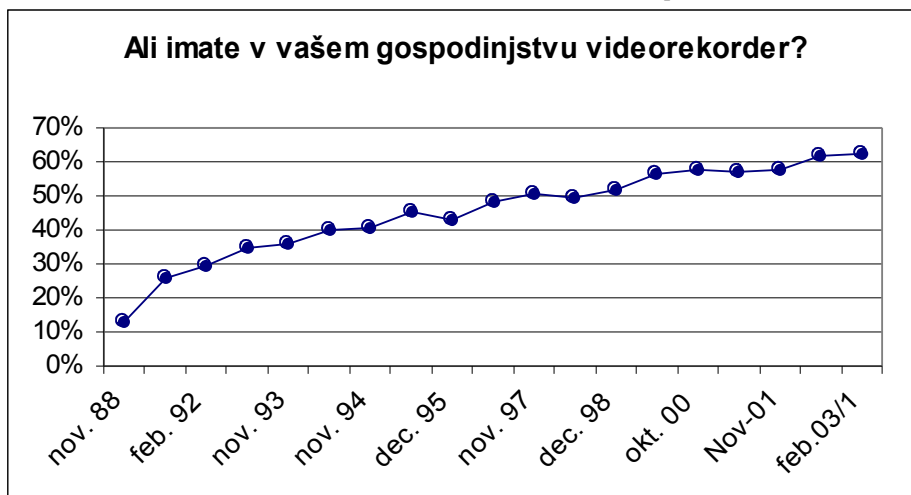

Slika 18: Posedovanje televizorja v gospodinjstvu, april 1986 – januar 1990, SJM.

Tabela 40: Posedovanje televizorja v gospodinjstvu, april 1986 – januar 1990, SJM.

Časovno obdobje	Posedovanje TV v gospodinjstvu
apr. 86	93.00%
jun. 87	93.40%
jun. 88	94.10%
nov. 88	93.70%
feb. 92	93.90%
jan. 90	94.20%

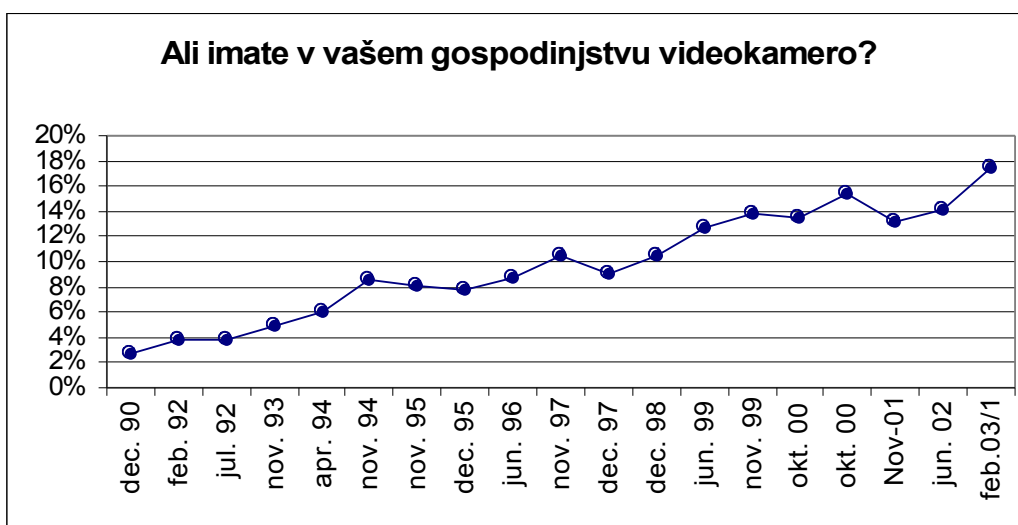
Najbolj razširjena tehnologija je TV sprejemnik, saj je že januarja 1990 manj kot 6 odstotkov gospodinjstev, ki TV sprejemnika nimajo. Visok je tudi odstotek gospodinjstev, ki posedujejo videorekorder – februarja 2003 dobrih 60% (glej sliko 19), kar pa ne velja za videokamero, saj je v februarju 2003 odstotek gospodinjstev, ki posedujejo videokamero pod 20% - dobrih 18% (glej sliko 20).

Slika 19: Posedovanje videorekorderja v gospodinjstvu, november 1988 – februar 2003, SJM.

Tabela 41: Posedovanje videorekorderja v gospodinjstvu, november 1988 – februar 2003, SJM.

Časovno obdobje	Posedovanje videorekorderja v gospodinjstvu
nov. 88	12.90%
dec. 90	26.10%
feb. 92	29.50%
jul. 92	34.80%
nov. 93	35.90%
apr. 94	40.20%
nov. 94	40.45%
nov. 95	45.50%
dec. 95	43.20%
jun. 96	47.95%
nov. 97	50.80%
dec. 97	49.50%
dec. 98	51.90%
nov. 99	56.30%
okt. 00	57.40%
okt. 00	57.00%
nov. 01	57.80%
jun. 02	61.70%
feb. 03	62.10%

Slika 20: Posedovanje videokamere v gospodinjstvu, december 1990 – februar 2003, SJM.

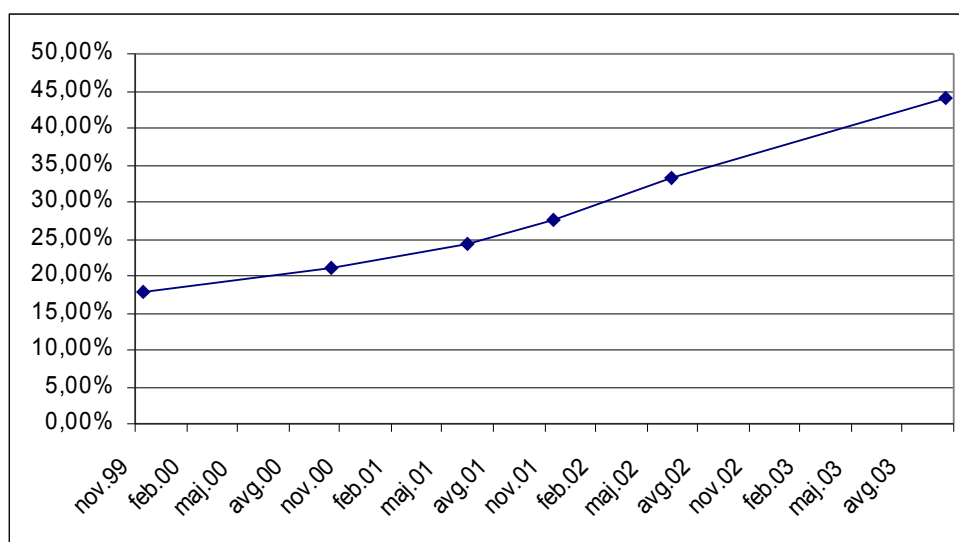
Tabela 42: Posedovanje videokamere v gospodinjstvu, december 1990 – februar 2003, SJM.

Časovno obdobje	Posedovanje videokamere v gospodinjstvu
dec. 90	2.70%
feb. 92	3.80%
jul. 92	3.80%
nov. 93	5.00%
apr. 94	6.10%
nov. 94	8.55%
nov. 95	8.10%
dec. 95	7.80%
jun. 96	8.70%
nov. 97	10.50%
dec. 97	9.10%
dec. 98	10.40%
jun. 99	12.74%
nov. 99	13.80%
okt. 00	13.50%
okt. 00	15.40%
nov. 01	13.20%
jun. 02	14.20%
feb. 03	17.40%

Tabela 43: Dostop do interneta od doma, november 1999 – oktober 2003, SJM.

Časovno obdobje	Dostop do interneta od doma
nov. 99	17.90%
okt. 00	19.70%
okt. 00	22.20%
jun. 01	24.40%
nov. 01	27.50%
jun. 02	33.20%
okt. 03	44.00%

Novembra 1999 je cca. 18% anketirancev izjavilo, da dostopajo do interneta od doma – oktobra 2003 pa že 44% anketirancev (podatki so za vsa časovna obdobja uteženi glede na osebe). Če pa od oseb preidemo na gospodinjstva – ima oktobra 2003 dostop do interneta cca. 38% gospodinjstev (glej poglavje 4.2 – tabelo 27).

Slika 21: Osebe z dostopom do interneta v gospodinjstvih, november 1999 – oktober 2003, SJM.

8 OCENE NA OSNOVI ANKETE O DELOVNI SILI (ADS)

Za dodatek poročilu podajmo še ocene o anketirancih z dostopom do interneta od doma ter mobilni telefoniji, ki smo jih dobili na osnovi **ankete o delovni sili (ADS)**, ki jo izvaja SURS (Statistični urad Republike Slovenije). Anketa o delovni sili je najobsežnejše uradno anketiranje gospodinjstev v Sloveniji. Iz te ankete se pridobijo podatki o stanju in spremembah na slovenskem trgu dela - o velikosti, strukturi in značilnostih aktivnega in neaktivnega prebivalstva Slovenije. Sama anketa je usklajena z anketo o delovni sili Evropske unije in tako omogoča primerljivost z drugimi državami, ki izvajajo take ankete, in hkrati tudi časovno primerljivost podatkov s predhodnimi leti.

Enota opazovanja so posamezniki, ki pretežno živijo v izbranem gospodinjstvu (upoštevani so bili tudi trenutno odsotni člani gospodinjstva brez drugega stalnega ali začasnega bivališča ter dijaki srednjih šol, ki živijo v internatu; niso pa bili upoštevani posamezniki, ki so živeli v institucijah (vojaki, bolniki, zaporniki ...) več kot šest mesecev, študenti, ki med študijem ne živijo doma, in posamezniki, ki stalno ali začasno živijo v tujini). Osebe so vključene med delovno aktivne, brezposelne ali neaktivne osebe glede na njihovo aktivnost **v tednu pred anketiranjem** (od ponedeljka do nedelje).

Anketa o delovni sili 2003 je rotirajoča panelna anketa, izvaja se nepretrgano skozi celotno leto. Vsako gospodinjstvo je anketirano petkrat, po rotacijskem modelu 3-1-2 (gospodinjstva so anketirana tri zaporedna četrletja, potem so za eno četrletje izključena, nato pa so v anketo vključena še v preostalih dveh četrletjih). Panelni del obsega štiri petine celotnega vzorca, vključuje pa gospodinjstva, ki so bila v anketo prvič vključena v prvem, drugem in tretjem četrletju leta 2002 ter v prvem četrletju leta 2003. Gospodinjstva, ki so bila v anketo prvič vključena v drugem četrletju leta 2003, pa sestavljajo novi del vzorca. V panelnem delu je bilo v anketo vključenih 5,652 gospodinjstev, v novem delu pa 1,962.

V poročilu podajamo ocene tako za utežene kot neutežene podatke. Podatki so uteženi po statističnih regijah, starostnih skupinah in spolu.

8.1 Dostop do interneta v gospodinjstvu

V pričujočem poglavju obravnavamo uporabo interneta med gospodinjstvi oziroma ugotavljamo delež anketirancev z dostopom do Interneta v gospodinjstvu (oziroma od doma) na osnovi ADS ankete – skupno za prvi val prvega, drugega in tretjega četrtega 2003, pri čemer so podatki uteženi glede na strukturo populacije. Na tem mestu je potrebno poudariti, da so ocene na osnovi prvega vala najbolj kvalitetne, v nadaljnjih valih prihaja do osipa anketirancev (vse manj ljudi odgovarja na anketo), zato je tako anketiranje manj kvalitetno – posledično so manj kvalitetne tudi ocene. Vprašanje se je glasilo: *»Ali ima vaše gospodinjstvo od doma dostop do interneta?«*. Rezultati so podani v spodnjih tabelah.

Primerjalna tabela ocen deleža gospodinjstev z dostopom do interneta – glede na različne načine uteževanja (na osebe, na gospodinjstva, na strukturo gospodinjstev iz popisa 2002) se nahaja na koncu vsakega podpoglavja.

8.1.1 Osebe

V spodnji tabeli so prikazane lastnosti anketirancev, ki so na vprašanje: *»Ali ima vaše gospodinjstvo od doma dostop do interneta?«* odgovorili pritrdilno.

Tabela 44: Osebe z/brez dostopa do interneta od doma - glede na regije, 1. val, skupno za vsa tri četrletja, vir: ADS, SURS, 2003.

1.val, 1., 2. in 3. četrletje skupaj		UTEŽENO		
OSEBE		Dostop do interneta v gospodinjstvu.	Brez dostopa do interneta v gospodinjstvu.	SKUPAJ
SPOL				
moški	število	349,350	626,257	975,607
	odstotek	35.81%	64.19%	100%
ženski	število	356,536	662,524	1,019,060
	odstotek	34.99%	65.01%	100%
STAROST				
0 do 14 let	število	117,256	179,595	296,850
	odstotek	39.50%	60.50%	100%
15 do 19	število	68,707	60,692	129,399
	odstotek	53.10%	46.90%	100%
20 do 25	število	72,850	83,725	156,576
	odstotek	46.53%	53.47%	100%
25 do 35	število	115,599	174,061	289,660
	odstotek	39.91%	60.09%	100%
35 do 45	število	124,739	174,458	299,196
	odstotek	41.69%	58.31%	100%
45 do 55	število	127,878	183,960	311,838
	odstotek	41.01%	58.99%	100%
55 do 65	število	51,106	164,780	215,886
	odstotek	23.67%	76.33%	100%
65 in več	število	27,751	267,510	295,261
	odstotek	9.40%	90.60%	100%
IZOBRAZBA				
osebe do 15 let	število	117,256	179,595	296,850
	odstotek	39.50%	60.50%	100%
OŠ ali manj	število	110,128	406,573	516,701
	odstotek	21.31%	78.69%	100%
poklicna	število	111,508	344,619	456,127
	odstotek	24.45%	75.55%	100%
srednja	število	31,604	274,830	506,434
	odstotek	45.73%	54.27%	100%
Višja, visoka ...	število	135,390	831,64	218,554
	odstotek	61.95%	38.05%	100%
VELIKOST GOSPODINJSTVA – število članov				
1	število	22,927	168,452	191,378
	odstotek	11.98%	88.02%	100%
2	število	74,924	340,119	415,043
	odstotek	18.05%	81.95%	100%
3	število	193,141	285,809	478,950
	odstotek	40.33%	59.67%	100%
4	število	301,752	306,426	608,178
	odstotek	49.62%	50.38%	100%
5 in več	število	113,142	187,976	301,118
	odstotek	37.57%	62.43%	100%
SKUPAJ	število	705,886	1,288,781	1,994,667
	odstotek	35%	65%	100%

1.val, 1., 2. in 3. četrtletje skupaj		UTEŽENO		
OSEBE		Dostop do interneta v gospodinjstvu.	Brez dostopa do interneta v gospodinjstvu.	SKUPAJ
REGIJE				
Pomurska	število	27,225	96,383	123,608
	odstotek	22,03%	77,97%	100%
Podravska	število	101,891	217,789	319,681
	odstotek	31,87%	68,13%	100%
Koroška	število	27,172	46,660	73,832
	odstotek	36,80%	63,20%	100%
Savinjska	število	75,924	181,221	257,145
	odstotek	29,53%	70,47%	100%
Zasavska	število	16,673	28,689	45,362
	odstotek	36,76%	63,24%	100%
Spodnje -posavska	število	18,738	51,084	69,822
	odstotek	26,84%	73,16%	100%
Jugovzhodna Slovenija	število	45,893	92,873	138,765
	odstotek	33,07%	66,93%	100%
Osrednje slovenska	število	201,483	292,133	493,616
	odstotek	40,82%	59,18%	100%
Gorenjska	število	79,671	118,028	197,699
	odstotek	40,30%	59,70%	100%
Notranjsko - kraška	število	16,811	33,736	50,547
	odstotek	33,26%	66,74%	100%
Goriška	število	43,041	76,767	119,808
	odstotek	35,93%	64,07%	100%
Obalno- kraška	število	51,365	53,418	104,782
	odstotek	49,02%	50,98%	100%
SKUPAJ	število	705,886	1,288,781	1,994,667
	odstotek	35%	65%	100%

Na osnovi ADS podatkov ima od doma (oziroma v gospodinjstvu) dostop do interneta 35% anketirancev, brez dostopa pa je 65% anketirancev (prvo do tretje četrtletje 2003).

Največ anketirancev z dostopom do interneta v gospodinjstvu je v starosti do 45 let (največ v starostni skupini 15 do 19 let: 53%) ter z višjo izobrazbo (srednja izobrazba - 46%; višja in več – 61%).

»DA» dostopajo do interneta v gospodinjstvu, je odgovorilo največ anketirancev iz Obalno-kraške regije (49%) ter Osrednje-slovenske (41%) in Gorenjske (40%) regije. Najmanj pa je anketirancev z dostopom do interneta od doma v Pomurski (22%) in Spodnje-posavski regiji (27%).

8.1.2 Gospodinjstva z dostopom do interneta

Oglejmo si analizo na nivoju gospodinjstev – in ne na nivoju oseb – glede na regije. Ponovno na osnovi ADS ankete – skupno za prvi val prvega, drugega in tretjega četrtertja 2003 ($n = 4,659$).

Tabela 45: Gospodinjstva z/brez dostopa do interneta glede na regije, 1. val 1., 2. in 3. četrtertja, $n = 4,659$, vir: ADS, SURS, 2003.

		Dostop do interneta v gospodinjstvu.	Brez dostopa do interneta v gospodinjstvu.	Skupaj
Pomurska	število	58	223	281
	odstotek	20.64%	79.36%	100%
Podravska	število	247	558	805
	odstotek	30.68%	69.32%	100%
Koroška	število	54	107	161
	odstotek	33.54%	66.46%	100%
Savinjska	število	148	438	586
	odstotek	25.26%	74.74%	100%
Zasavska	število	34	65	99
	odstotek	34.34%	65.66%	100%
Spodnje -posavska	število	39	107	146
	odstotek	26.71%	73.29%	100%
Jugovzhodna Slovenija	število	101	220	321
	odstotek	31.46%	68.54%	100%
Osrednje slovenska	število	474	762	1236
	odstotek	38.35%	61.65%	100%
Gorenjska	število	169	271	440
	odstotek	38.41%	61.59%	100%
Notranjsko -kraška	število	35	80	115
	odstotek	30.43%	69.57%	100%
Goriška	število	73	151	224
	odstotek	32.59%	67.41%	100%
Obalno-kraška	število	115	130	245
	odstotek	46.94%	53.06%	100%
SKUPAJ	število	1547	3112	4,659
	odstotek	33 %	67%	100%

V prvem valu prvega, drugega in tretjega četrtertja 2003 je imelo dostop do interneta 33% gospodinjstev (uteženo glede na osebe – 35%), gospodinjstev brez dostopa do interneta pa je bilo 67%.

Zaključimo lahko, da je največ anketirancev z dostopom do interneta od doma v Obalno-kraški (47%), Gorenjski in Osrednje-slovenski regiji (38%); najmanj pa v Pomurski (21%), ©RIS, Raba interneta v Sloveniji

Savinjski (25%) in Spodnje-posavski (28%) regiji. Pri čemer opozarjamo, da so nekatere ocene zgolj informativne zaradi majhnega števila enot.

8.1.3 Gospodinjstva glede na strukturo gospodinjstev iz popisa

V pričujočem podpoglavju smo podatke utežili glede na strukturo gospodinjstev iz popisa 2002 - in ne glede na osebe, tako kot v poglavju 6.1.1 - in tako dobili ocene deleža gospodinjstev z dostopom do interneta. Odstotek respondentov v vzorcu, ki so izjavili, da imajo v gospodinjstvu dostop do interneta namreč ni povsem enako kot delež gospodinjstev z dostopom do interneta.

Tabela 46: Gospodinjstva z dostopom do interneta, 1. val 1., 2. in 3. četrletja, $n = 4,659$, vir: ADS, SURS, 2003.

<i>1. val 1., 2. in 3. četrletje skupaj</i>	STRUKTURA SLOVENSKE POPULACIJE		STRUKTURA ANKETIRANCEV ADS RAZISKAVE GLEDE NA GOSPODINJSTVA			
	GOSPODINJSTVA		ŠTEVILO OSEB GLEDE NA VELIKOST GOSPODINJSTVA		GOSPODINJSTVA Z DOSTOPOM DO INTERNETA OD DOMA	
Št. članov v gospodinjstvu	SKUPAJ <i>n</i>	SKUPAJ %	anketiranci <i>n</i>	anketiranci %	%	%
1	149,757	21.9%	66	4.27	10,86	2,37478009 ²⁰
2	157,195	23.0%	201	12.99	16,99	3,899766006
3	143,337	20.9%	454	29.35	41,8	8,748649844
4	158,145	23.1%	610	39.43	50,29	11,6129764
5 in več	76,413	11.1%	216	13.96	37,96	4,235453291
SKUPAJ	684,847	100%	1,547	100%	-	30,87162563%

V prvem valu prvega, drugega in tretjega četrletja 2003 je bilo v Sloveniji cca. 31% gospodinjstev z dostopom do interneta (uteženo glede na osebe: cca. 35%).

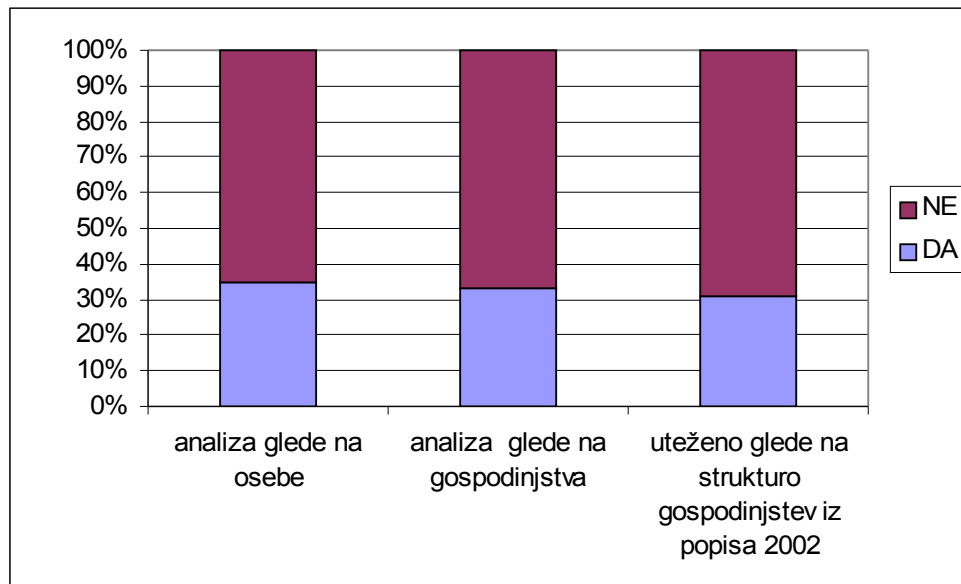
K temu velja dodati, da tudi v primeru, ko utežujemo glede na populacijska razmerja na osnovi osebnih podatkov, dobimo podobne rezultate.

²⁰ Vrednost smo izračunali tako, da smo delež populacije pomnožili z odstotkom anketirancev (v enočlanskem gospodinjstvu), ki imajo dostop do interneta: $(0.219 \times 10.86 = 2.37)$.
©RIS, Raba interneta v Sloveniji

Za lažji pregled nad rezultati spodaj podajamo še primerjalno tabelo, glede na različne načine uteževanja – za vsa četrtletja.

Tabela 47: Gospodinjstva z dostopom do interneta, primerjalno glede na način uteževanja (osebe/ gospodinjstva) : 1., 2. in 3. četrtletje, vir: ADS, SURS, 2003.

<i>Ali ima vaše gospodinjstvo od doma dostop do interneta?</i> DA	skupno za vsa tri četrtletja <i>n</i> = 4,659
analiza glede na osebe	35%
analiza glede na gospodinjstva	33%
uteženo glede na strukturo gospodinjstev iz popisa 2002	31%

Slika 22: Ali ima vaše gospodinjstvo od doma dostop do interneta, uteženo glede na osebe / gospodinjstva / strukturo gospodinjstev iz popisa, vir: ADS, SURS, 2003.

Tu velja poudariti, da so tako velika osciliranja nepojasnjena, še posebej ker je bil vzorec razmeroma velik.

9. MOBILNA TELEFONIJA

Oglejmo si iz ankete AKP še podatke o mobilni telefoniji, saj je to prvi primer, da poleg podatkov operaterjev in različnih anket, razpolagamo tudi z oceno na osnovi večje verjetnostne ankete.

9.1 Osebe

Vprašanje o mobilnih telefonih (*»Ali imate: mobilni telefon; mobilni in fiksni telefon, fiksni telefon?«*, kategorije odgovorov: *da, ne.*) je bilo postavljeno vsaki osebi, stari 7 let ali več, posebej. Na tem mestu naj poudarimo, da se ocene nanašajo na 1.val 2. četrtertja 2003 ($n = 4,677$).

Rezultati so podani v spodnji tabeli, kjer so prikazane ocene primerjalno za neutežene in utežene podatke. Podatki se v tabeli interpretirajo po vrsticah in so uteženi glede na osebe.

Tabela 48: Osebe, glede na osebni mobilni telefon; osebni mobilni in osebni fiksni telefon; osebni fiksni telefon in brez telefona (uteženo / neuteženo), n = 4,677, vir: ADS, SURS, 1. val 2. četrletje 2003.

OSEBE		NEUTEŽENO					UTEŽENO				
		Samo mobilni telefon	Mobilni in fiksni telefon	Samo fiksni telefon	Nobenega telefona	SKUPAJ	Samo mobilni telefon	Mobilni in fiksni telefon	Samo fiksni telefon	Nobenega telefona	SKUPAJ
		SPOL					SPOL				
moški	število	106	1.460	689	62	2.317	55.491	599.325	288.461	31.278	974.554
	odstotek	4%	63%	30%	3%	100%	6%	61%	30%	3%	100%
ženski	število	108	1.295	884	73	2.360	54.591	539.558	387.710	38.253	1.020.113
	odstotek	5%	55%	37%	3%	100%	5%	53%	38%	4%	100%
		STAROST					STAROST				
0 do 4 let	število	0	0	176	13	189	0	0	82.826	6.301	89.127
	odstotek	0%	0%	93%	7%	100%	0%	0%	93%	7%	100%
5 do 9	število	2	25	170	19	216	849	12.047	81.962	8.755	103.613
	odstotek	1%	11%	79%	9%	100%	1%	12%	79%	8%	100%
10 do 14	število	13	138	54	14	219	8.169	64.313	25.763	6.781	105.026
	odstotek	6%	63%	25%	6%	100%	8%	61%	25%	6%	100%
15 do 19	število	12	254	24	13	303	5.845	109.907	8.710	4.233	128.695
	odstotek	4%	84%	8%	4%	100%	5%	85%	7%	3%	100%
20 do 24	število	27	358	20	5	410	12.957	129.104	7.355	1.796	151.212
	odstotek	7%	87%	5%	1%	100%	9%	85%	5%	1%	100%
25 do 29	število	19	324	20	7	370	10.268	125.278	8.048	3.595	147.189
	odstotek	5%	88%	5%	2%	100%	7%	85%	6%	2%	100%
30 do 34	število	22	248	26	2	298	11.249	128.304	12.296	2.193	154.042
	odstotek	7%	83%	9%	1%	100%	7%	83%	8%	2%	100%
35 do 39	število	18	235	39	2	294	9.066	114.903	20.046	754	144.769
	odstotek	6%	80%	13%	1%	100%	6%	79%	14%	1%	100%
40 do 44	število	34	242	73	7	356	17.199	95.707	29.016	5.055	146.976
	odstotek	10%	68%	20%	2%	100%	12%	65%	20%	3%	100%
45 do 49	število	19	282	96	6	403	11.123	116.498	36.201	3.350	167.172
	odstotek	5%	70%	24%	1%	100%	6%	70%	22%	2%	100%
50 do 54	število	16	269	138	7	430	5.824	87.882	44.760	3.522	141.988
	odstotek	4%	62%	32%	2%	100%	4%	62%	32%	2%	100%
55 do 59	število	10	145	125	7	287	4.466	57.498	48.386	2.994	113.344
	odstotek	3%	51%	44%	2%	100%	4%	51%	43%	2%	100%
60 do 64	število	10	107	140	6	263	5.186	42.287	57.832	3.360	108.665
	odstotek	4%	41%	53%	2%	100%	5%	39%	53%	3%	100%
65 do 69	število	2	64	139	5	210	904	25.754	62.517	2.670	91.845
	odstotek	1%	31%	66%	2%	100%	1%	28%	58%	3%	100%
70 do 74	število	6	38	135	8	187	3.815	17.347	59.405	5.572	86.138
	odstotek	3%	21%	72%	4%	100%	4%	20%	69%	7%	100%
75 do 79	število	3	20	110	7	140	2.658	9.103	52.564	4.175	68.500
	odstotek	2%	14%	79%	5%	100%	4%	13%	77%	6%	100%
80 in več	število	1	6	88	7	102	503	2.951	38.486	4.424	46.364
	odstotek	1%	6%	86%	7%	100%	1%	6%	83%	10%	100%
		IZOBRAZBA					IZOBRAZBA				
osebe do 15 let	število	15	163	400	46	624	9.019	76.359	190.550	21.836	297.766
	odstotek	3%	26%	64%	7%	100%	3%	26%	64%	7%	100%
OŠ ali manj	število	55	478	591	58	1.182	25.734	197.016	242.187	27.036	491.973
	odstotek	5%	40%	50%	5%	100%	5%	40%	49%	6%	100%
poklicna	število	79	704	329	18	1.130	36.760	289.450	134.754	11.237	472.201
	odstotek	7%	62%	29%	2%	100%	8%	61%	29%	2%	100%
srednja	število	52	932	186	10	1.180	30.242	381.284	79.877	6.840	498.244
	odstotek	4%	79%	16%	1%	100%	6%	77%	16%	1%	100%
Višja, visoka ...	število	13	478	67	3	561	8.328	194.774	28.803	2.579	234.484
	odstotek	2%	85%	12%	1%	100%	4%	83%	12%	1%	100%
SKUPAJ	število	214	2.755	1.573	135	4.677	110.082	1.138.883	676.172	69.530	1.994.667
	odstotek	4%	59%	34%	3%	100%	6%	57%	34%	3%	100%

OSEBE	NEUTEŽENO					UTEŽENO					
	Samo mobilni telefon	Mobilni in fiksni telefon	Samo fiksni telefon	Nobenega telefona	SKUPAJ	Samo mobilni telefon	Mobilni in fiksni telefon	Samo fiksni telefon	Nobenega telefona	SKUPAJ	
VELIKOST GOSPODINJSTVA – število članov						VELIKOST GOSPODINJSTVA – število članov					
1	število	22	60	94	23	199	23,510	60,595	81,856	22,362	188,324
	odstotek	11%	30%	47%	12%	100%	13%	32%	43%	12%	100%
2	število	57	335	373	23	788	33,442	179,527	184,103	12,138	409,210
	odstotek	7%	43%	47%	3%	100%	8%	44%	45%	3%	100%
3	število	53	702	288	22	1,065	22,296	318,638	121,895	10,171	473,000
	odstotek	5%	66%	27%	2%	100%	5%	67%	26%	2%	100%
4	število	57	1,058	428	35	1,588	21,950	406,187	176,250	14,541	618,928
	odstotek	4%	67%	27%	2%	100%	4%	66%	28%	2%	100%
5 in več	število	25	590	390	32	1,037	8,883	173,937	112,067	10,319	305,206
	odstotek	2%	57%	38%	3%	100%	3%	57%	37%	3%	100%
REGIJE						REGIJE					
Pomurska	število	21	140	150	19	330	8,869	54,825	54,036	6,108	123,838
	odstotek	6%	42%	46%	6%	100%	7%	44%	44%	5%	100%
Podravska	število	59	423	258	24	764	28,635	175,057	104,333	11,358	319,383
	odstotek	8%	55%	34%	3%	100%	9%	55%	32%	4%	100%
Koroška	število	7	125	54	4	190	4,088	45,233	22,359	1,600	73,280
	odstotek	4%	66%	28%	2%	100%	6%	62%	30%	2%	100%
Savinjska	število	29	308	229	8	574	15,583	143,306	93,933	4,620	257,442
	odstotek	5%	54%	40%	1%	100%	6%	56%	36%	2%	100%
Zasavska	število	2	54	22	0	78	1,138	28,218	13,365	0	42,721
	odstotek	3%	69%	28%	0%	100%	3%	66%	31%	0%	100%
Spodnje -posavska	število	5	68	45	5	123	2,448	37,243	25,249	5,142	70,082
	odstotek	4%	55%	37%	4%	100%	4%	53%	36%	7%	100%
Jugovzhodna Slovenija	število	12	181	108	6	307	6,341	80,203	48,990	3,483	139,017
	odstotek	4%	59%	35%	2%	100%	5%	58%	35%	2%	100%
Osrednje slovenska	število	50	750	369	53	1,222	25,097	284,978	157,064	27,281	494,421
	odstotek	4%	62%	30%	4%	100%	5%	58%	32%	5%	100%
Gorenjska	število	21	278	135	12	446	11,885	116,446	63,395	6,252	197,978
	odstotek	5%	62%	30%	3%	100%	6%	59%	32%	3%	100%
Notranjsko - kraška	število	3	87	37	2	129	965	30,510	18,390	1,087	50,952
	odstotek	2%	67%	29%	2%	100%	2%	60%	36%	2%	100%
Goriška	število	5	161	94	1	261	5,033	67,275	47,020	1,255	120,583
	odstotek	2%	62%	36%	0%	100%	4%	56%	39%	1%	100%
Obalno-kraška	število	0	180	72	1	253	0	75,589	28,038	1,343	104,970
	odstotek	0%	71%	29%	0%	100%	0%	72%	27%	1%	100%
SKUPAJ	število	214	2,755	1,573	135	4,677	110,082	1,138,883	676,172	69,530	1,994,667
	odstotek	4%	59%	34%	3%	100%	6%	57%	34%	3%	100%

Podatek (4%) v prvi vrstici in prvem stolpcu npr. pomeni, da 4% moških respodentov (takšnih respodentov je 22) v gospodinjstvu nima fiksnega telefona, imajo pa svoj lasten mobilni telefon. Na nivoju populacije to pomeni 55,491 moških oziroma 6% moške populacije, ki nima fiksnega telefona v gospodinjstvu, ima pa lasten mobilni telefon. Pri otrocih od 5 do 9 let pa 1% pomeni, da 1% otrok v tej starostni skupini nima fiksnega telefona v gospodinjstvu, imajo pa lasten mobilni telefon oziroma na nivoju populacije 849 otrok v tej starosti. V Pomurski regiji 6% respodentov v gospodinjstvu nima fiksnega telefona, imajo pa svoj lasten mobilni telefon. Na nivoju populacije to pomeni 8,869 oseb oziroma 7% populacije. Na isti način se interpretirajo tudi ostali podatki v tabeli.

Vidimo, da ima največ respondentov fiksni in mobilni telefon. Samo mobilni telefon ima največ respondentov:

- v starostni skupini 40 do 44 let (10%) ter v starostni skupini od 20 do 39 let (6 do 7%);
- s poklicno izobrazbo (7%);
- v enočlanskih gospodinjstvih (11%);
- iz Podravske (8%) in Pomurske (6%) regije.

Brez telefona (tako fiksnega kot mobilnega) jih je pa največ v starosti do 9 let in nad 80 let; osebe z nižjo izobrazbo – predvsem osebe do 15 let; osebe v enočlanskih gospodinjstvih ter osebe v Pomurski (6%), Spodnje-posavski in Osrednje-slovenski regiji (4%). Ponovno opozarjamo, da so ocene zgolj informativne zaradi majhnega števila enot.

9.2 Gospodinjstva

V spodnji tabeli podajamo še lastnosti gospodinjstev na nivoju oseb. Najprej so predstavljene osebe glede na to, ali ima njihovo gospodinjstvo vsaj en mobilni telefon, vsaj en mobilni in fiksni telefon, samo fiksni telefon ali nima nobenega telefona.

Tabela 49: Osebe, glede na to, ali pripadajo gospodinjstvu z vsaj enim mobilnim telefonom, z vsaj enim mobilnim in fiksnim telefonom, samo s fiksnim telefonom in brez telefona (uteženo / neuteženo), n = 4,676 , vir: ADS, SURS, 1. val 2. četrtletje 2003.

GOSPODINJSTVA	NEUTEŽENO					UTEŽENO					
	Samo mobilni telefon	Mobilni in fiksni telefon	Samo fiksni telefon	Nobenega telefona	SKUPAJ	Samo mobilni telefon	Mobilni in fiksni telefon	Samo fiksni telefon	Nobenega telefona	SKUPAJ	
SPOL						SPOL					
moški	število	148	1,959	189	20	2,316	71,861	796,593	90,627	14,908	973,988
	odstotek	6%	85%	8%	1%	100%	7%	82%	9%	2%	100%
ženski	število	154	1,937	242	27	2,360	73,840	780,786	146,483	19,004	1,020,113
	odstotek	7%	82%	10%	1%	100%	7%	77%	14%	2%	100%
STAROST						STAROST					
0 do 4 let	število	13	176	0	0	189	6,301	83,826	0	0	89,127
	odstotek	7%	93%	0%	0%	100%	7%	93%	0%	0%	100%
5 do 9	število	20	189	6	1	216	9,109	90,872	3,181	496	103,613
	odstotek	9%	88%	3%	0%	100%	9%	88%	3%	0%	100%
10 do 14	število	27	182	9	0	218	14,951	84,648	4,861	0	104,460
	odstotek	12%	84%	4%	0%	100%	14%	81%	5%	0%	100%
15 do 19	število	21	272	6	4	303	8,278	116,504	2,113	1,800	128,695
	odstotek	7%	90%	2%	1%	100%	6%	91%	2%	1%	100%
20 do 24	število	29	375	3	3	410	13,333	135,274	1,185	1,420	151,212
	odstotek	7%	91%	1%	1%	100%	9%	89%	1%	1%	100%
25 do 29	število	23	340	4	3	370	11,330	131,545	1,781	2,533	147,189
	odstotek	6%	92%	1%	1%	100%	8%	89%	1%	2%	100%
30 do 34	število	22	269	5	2	298	11,249	137,158	3,443	2,192	154,042
	odstotek	7%	90%	2%	1%	100%	7%	89%	2%	2%	100%
35 do 39	število	19	262	12	1	294	9,444	128,302	6,646	377	144,769
	odstotek	7%	89%	4%	0%	100%	6%	89%	5%	0%	100%
40 do 44	število	39	297	18	2	356	20,012	116,220	8,502	2,242	146,976
	odstotek	11%	83%	5%	1%	100%	14%	79%	6%	1%	100%
45 do 49	število	22	373	5	3	403	12,253	150,945	1,754	2,220	167,172
	odstotek	5%	93%	1%	1%	100%	8%	90%	1%	1%	100%
50 do 54	število	20	370	37	3	430	6,745	115,486	17,157	2,600	141,988
	odstotek	5%	86%	8%	1%	100%	5%	81%	12%	2%	100%
55 do 59	število	14	239	31	3	287	5,695	90,171	15,713	1,765	113,344
	odstotek	5%	83%	11%	1%	100%	5%	80%	14%	1%	100%
60 do 64	število	14	194	53	2	263	6,398	72,291	27,828	2,148	108,665
	odstotek	5%	74%	20%	1%	100%	6%	66%	26%	2%	100%
65 do 69	število	5	141	62	2	210	2,666	50,390	37,881	908	91,845
	odstotek	2%	67%	30%	1%	100%	3%	55%	41%	1%	100%
70 do 74	število	7	103	70	7	187	4,252	37,968	38,783	5,135	86,138
	odstotek	4%	55%	37%	4%	100%	5%	44%	45%	6%	100%
75 do 79	število	5	62	68	5	140	2960	21,939	39,728	3,873	68,500
	odstotek	3%	44%	49%	4%	100%	4%	32%	58%	6%	100%
80 in več	število	2	52	42	6	102	727	14,884	26,553	4,200	46,364
	odstotek	2%	51%	41%	6%	100%	2%	32%	57%	9%	100%
IZOBRAZBA						IZOBRAZBA					
osebe do 15 let	število	60	547	15	1	623	30,360	258,301	8,043	496	297,200
	odstotek	10%	88%	2%	0%	100%	10%	87%	3%	0%	100%
OŠ ali manj	število	86	851	218	27	1,182	34,667	315,273	123,930	18,102	491,973
	odstotek	7%	72%	19%	2%	100%	7%	64%	25%	4%	100%
poklicna	število	86	913	120	11	1,130	40,105	362,161	62,042	7,892	472,201
	odstotek	7%	81%	11%	1%	100%	8%	77%	13%	2%	100%
srednja	število	56	1,058	60	6	1,180	31,705	429,540	31,621	5,378	498,244
	odstotek	5%	89%	5%	1%	100%	7%	86%	6%	1%	100%
Višja, visoka ...	število	14	527	18	2	561	8,863	212,103	11,474	2,044	234,484
	odstotek	3%	94%	3%	0%	100%	4%	90%	5%	1%	100%
SKUPAJ	število	302	3,896	431	47	4,676	145,701	1,577,379	237,109	33,912	1,994,101
	odstotek	7	83	9	1	100%	7	79	12	2	100%

GOSPODINJSTVA	NEUTEŽENO					UTEŽENO					
	Samo mobilni telefon	Mobilni in fiksni telefon	Samo fiksni telefon	Nobenega telefona	SKUPAJ	Samo mobilni telefon	Mobilni in fiksni telefon	Samo fiksni telefon	Nobenega telefona	SKUPAJ	
VELIKOST GOSPODINJSTVA – število članov						VELIKOST GOSPODINJSTVA – število članov					
1	število	22	60	94	23	199	23,510	60,595	81,856	22,362	188,324
	odstotek	11%	30%	47%	12%	100%	13%	32%	43%	12%	100%
2	število	68	468	240	12	788	39,209	246,376	117,254	6,371	409,210
	odstotek	9%	59%	30%	2%	100%	10%	60%	29%	1%	100%
3	število	63	939	51	12	1,065	27,288	419,703	20,830	5,179	473,000
	odstotek	6%	88%	5%	1%	100%	6%	89%	4%	1%	100%
4	število	92	1,460	36	0	1,588	36,492	568,547	13,890	0	618,928
	odstotek	6%	92%	2%	0%	100%	6%	92%	2%	0%	100%
5 in več	število	57	969	10	0	1,036	19,202	282,158	3,280	0	304,640
	odstotek	5%	94%	1%	0%	100%	6%	93%	1%	0%	100%

* $n = 1,534$

** uteženih podatkov za regije na nivoju gospodinjstev žal nimamo

Podatek (6%) v prvi vrstici in prvem stolpcu tabele pomeni, da 6% moških pripada gospodinjstvu, kjer nimajo fiksne telefona, vsaj en član (ne nujno moški, lahko pa tudi) pa ima vsaj en mobilni telefon, pri otrocih od 0 do 4 let pa odstotek 7 pomeni, da 7% v tej starosti pripada gospodinjstvu, kjer nimajo fiksne telefona, vsaj en član gospodinjstva (ne nujno otrok te starosti) pa ima vsaj en mobilni telefon. Na isti način se interpretirajo tudi ostali podatki v tabeli.

Tabela 50a: Gospodinjstva, glede na to, ali imajo vsaj en mobilni telefon, vsaj en mobilni in fiksni telefon, samo fiksni telefon in brez telefona (uteženo / neuteženo), n = 4,676 , vir: ADS, SURS, 1. val 2. četrletje 2003.

		Samo mobilni telefon	Mobilni in fiksni telefon	Samo fiksni telefon	Nobenega telefona	SKUPAJ	Samo mobilni telefon	Mobilni in fiksni telefon	Samo fiksni telefon	Nobenega telefona	SKUPAJ
REGIJE*						REGIJE*					
Pomurska	število	10	65	17	1	93	-	-	-	-	
	odstotek	11%	70%	18%	1%	100%	-	-	-	-	100%
Podravska	število	28	183	41	6	258	-	-	-	-	
	odstotek	11%	71%	16%	2%	100%	-	-	-	-	100%
Koroška	število	4	48	6	0	58	-	-	-	-	
	odstotek	7%	83%	10%	0%	100%	-	-	-	-	100%
Savinjska	število	12	137	38	3	190	-	-	-	-	
	odstotek	6%	72%	20%	2%	100%	-	-	-	-	100%
Zasavska	število	1	25	4	0	30	-	-	-	-	
	odstotek	3%	84%	13%	0%	100%	-	-	-	-	100%
Spodnje -posavska	število	3	28	9	2	42	-	-	-	-	
	odstotek	7%	67%	21%	5%	100%	-	-	-	-	100%
Jugovzhodna Slovenija	število	8	81	12	1	102	-	-	-	-	
	odstotek	8%	79%	12%	1%	100%	-	-	-	-	100%
Osrednje slovenska	število	28	311	62	14	415	-	-	-	-	
	odstotek	7%	75%	15%	3%	100%	-	-	-	-	100%
Gorenjska	število	11	109	20	3	143	-	-	-	-	
	odstotek	8%	76%	14%	2%	100%	-	-	-	-	100%
Notranjsko -kraška	število	1	31	6	1	39	-	-	-	-	
	odstotek	3%	79%	15%	3%	100%	-	-	-	-	100%
Goriška	število	4	64	16	1	85	-	-	-	-	
	odstotek	5%	75%	19%	1%	100%	-	-	-	-	100%
Obalno-kraška	število	0	67	11	1	79	-	-	-	-	
	odstotek	0%	85%	14%	1%	100%	-	-	-	-	100%
SKUPAJ	število	302	3,896	431	47	4,676	145,701	1,577,379	237,109	33,912	1,994,101
	odstotek	7	83	9	1	100%	7	79	12	2	100%

Iz tabele je razvidno, da največ anketirancev pripada gospodinjstvu, v katerem ima vsaj en član (ne nujno anketiranec) fiksni in vsaj en mobilni telefon. Največ anketirancev, ki pripadajo gospodinjstvu, kjer nimajo fiksnega telefona, vsaj en član (ne nujno anketiranec, lahko pa tudi) pa ima vsaj en mobilni telefon, je:

- v starostni skupini 40 do 44 let (10%) ter v starostni skupini od 20 do 39 let (6 do 7%);
- glede na izobrazbo: do 15 let (10%), dokončana osnovna šola ali manj (7%), poklicna šola (7%);
- v enočlanskih gospodinjstvih (11%);
- iz Podravske in Pomurske regije (11%).

Ponovno opozarjamo, da so nekatere ocene zgolj informativne zaradi majhnega števila enot v celicah.

9.2.1 Gospodinjstva utežena glede na strukturo gospodinjstev iz popisa

Tabela 51: Struktura slovenske populacije glede na gospodinjstva, vir: SURS, Popis prebivalstva, 2002 ter gospodinjstva z: samo mobilnim telefonom, mobilnim in fiksnim telefonom, samo fiksnim telefonom, brez telefona, $n = 4,676$, vir: ADS, SURS, 1. val 2. četrletje 2003.

	STRUKTURA SLOVENSKE POPULACIJE		STRUKTURA ANKETIRANCEV RAZISKAVE O DELOVNI SILI GLEDE NA GOSPODINJSTVA							
	GOSPODINJSTVA		GOSPODINJSTVA Z SAMO MOBILNIM TELEFONOM		GOSPODINJSTVA Z MOBILNIM IN FIKSNIM TELEFONOM		GOSPODINJSTVA Z SAMO FIKSNIM TELEFONOM		GOSPODINJSTVA BREZ TELEFONA	
Št. članov v gospodinjstvu	SKUPAJ <i>n</i>	SKUPAJ %	%	%	%	%	%	%	%	%
1	149,757	21.9%	11.06	2.41851453	30.15	6.592966823	47.24	10.33007472	11.56	2.527850629
2	157,195	23.0%	8.63	1.980869961	59.39	13.63196604	30.46	6.991575783	1.52	0.34889019
3	143,337	20.9%	5.92	1.239043232	88.17	18.45379083	4.79	1.002536669	1.13	0.236506563
4	158,145	23.1%	5.79	1.337027906	91.94	21.23080235	2.27	0.524188833	0	0
5 in več	76,413	11.1%	5.5	0.613672105	93.53	10.43577309	0.97	0.108229444	0	0
SKUPAJ	684,847	100%	-	7.589127732	-	70.34529914	-	18.95660545	-	3.113247382

Pravilna interpretacija se glasi: v Sloveniji imamo skupno 686,847 gospodinjstev, od tega je enočlanskih 149,757 oziroma cca. 22% gospodinjstev, dvočlanskih 157,195 oziroma 23% gospodinjstev ...Gospodinjstev z samo mobilnim telefonom je v Sloveniji cca. 8% (54,788 gospodinjstev), z vsaj enim mobilnim in fiksnim telefonom cca. 70% (481,790 gospodinjstev), z samo fiksnim telefonom cca. 19% (130,121 gospodinjstev) in brez telefona cca. 3% (20,545 gospodinjstev).

Spodaj podajamo še primerjalno tabelo - za vse tri načine uteževanja (glede na osebe, na gospodinjstva, na strukturo gospodinjstev iz popisa 2002).

Tabela 52: Mobilna telefonija; primerjava ocen na osnovi različnega uteževanja (glede na osebe, na gospodinjstva, na strukturo gospodinjstev iz popisa 2002, $n = 4,676$, vir: ADS, SURS, 1. val 2. četrletje 2003.

	GOSPODINJSTVA Z SAMO MOBILNIM TELEFONOM	GOSPODINJSTVA Z MOBILNIM IN FIKSNIM TELEFONOM	GOSPODINJSTVA Z SAMO FIKSNIM TELEFONOM	GOSPODINJSTVA BREZ TELEFONA	SKUPAJ
uteženo glede na osebe	4%	59%	34%	3%	100%
uteženo glede na gospodinjstva	7%	83%	9%	1%	100%
uteženo glede na strukturo gospodinjstev iz popisa 2002	8%	70%	19%	3%	100%

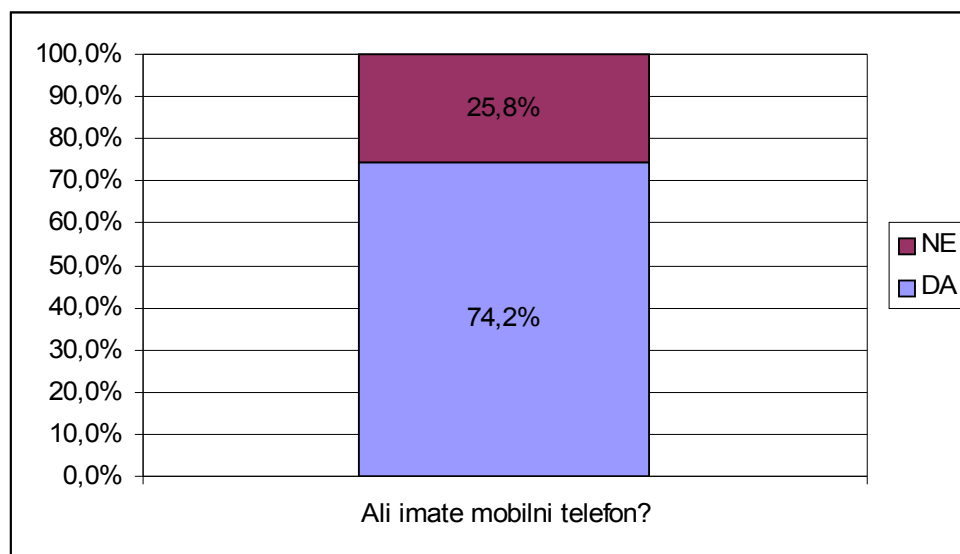
9.3 Mobilna telefonija – rezultati ankete SJM

Oglejmo si še podatke o mobilni telefoniji na osnovi ankete SJM (populacija 18 let in več, $n = 1,051$, oktober 2003). Vprašanje je bilo naslednje: »Ali imate svoj mobilni telefon?« (kategorije odgovorov: da, ne).

Tabela 53: Mobilni telefon, oktober 2003, populacija 18 let in več, $n = 1,051$, SJM.

MOBILNI TELEFON	<i>n</i>	%
DA	780	74.2
NE	271	25.8
Skupaj	1,051	100.0

Po podatkih ankete SJM je v populaciji 18 let in več cca. 74% uporabnikov mobilne telefonije (cca. 62% po podatkih ADS).

Slika 23: Mobilni telefon, oktober 2003, populacija 18 let in več, $n = 1,051$, SJM.

10 KAZALO TABEL IN SLIK

TABELE:

<i>Tabela 1: Delež uporabnikov interneta v populaciji 15 let in več.....</i>	<i>19</i>
<i>Tabela 2: Ocene števila splošnih uporabnikov v populaciji 15 let in več.....</i>	<i>21</i>
<i>Tabela 3: Ocene števila splošnih in mesečnih uporabnikov v populaciji 10 do 75 let, primerjava april/oktober/december 2003.....</i>	<i>23</i>
<i>Tabela 4: Ocena števila mesečnih uporabnikov interneta po meritvah družbe CATI, primerjava od marca 2002 do decembra 2003, 10 do 75 let, vir: CATI.....</i>	<i>25</i>
<i>Tabela 5: Uporabniki interneta glede na starostno skupino in pogostost uporabe interneta (oktober 2003, RIS/CATI).....</i>	<i>29</i>
<i>Tabela 6: Deleži splošnih uporabnikov interneta glede na starostno skupino, primerjava RIS vs. FEB (oktober 2003).....</i>	<i>29</i>
<i>Tabela 7: Uporabniki interneta glede na starostno skupino in pogostost uporabe interneta (december 2003, RIS/CATI).....</i>	<i>30</i>
<i>Tabela 8: Uporaba interneta (splošni uporabniki) po starostnih kategorijah za oktober 2003, RIS.....</i>	<i>33</i>
<i>Tabela 9: Mesto uporabe interneta (primerjava po starostnih skupinah za oktober 2003), RIS.....</i>	<i>34</i>
<i>Tabela 10: Križanje med uporabo interneta od doma in dostopom do interneta od doma, oktober 2003, RIS.....</i>	<i>35</i>
<i>Tabela 11: Mesto uporabe interneta (uporabniki v populaciji), primerjava december/2002, april/2003 in oktober/2003, RIS.....</i>	<i>36</i>
<i>Tabela 12: Križanje med splošno (RIS) in lokacijsko (FEB) definicijo uporabe interneta (oktober 2003), RIS.....</i>	<i>39</i>
<i>Tabela 13: Struktura uporabnikov interneta, n = 400, oktober 2003, RIS.....</i>	<i>42</i>
<i>Tabela 14: Demografske značilnosti (ne)uporabnikov interneta (RIS-FEB), struktura po vrsticah, oktober 2003, RIS.....</i>	<i>44</i>
<i>Tabela 15: Demografske značilnosti (ne)uporabnikov interneta (RIS-FEB), struktura po stolpcih, oktober 2003, RIS.....</i>	<i>46</i>
<i>Tabela 16: Spol uporabnikov interneta glede na regije (n = 400), oktober 2003, RIS.....</i>	<i>48</i>
<i>Tabela 17: Starost uporabnikov interneta glede na regije (n = 400), oktober 2003, RIS.....</i>	<i>49</i>
<i>Tabela 18: Dohodek uporabnikov interneta glede na regije (n = 400), oktober 2003, RIS.....</i>	<i>50</i>
<i>Tabela 19: Izobrazba uporabnikov interneta glede na regije (1 = poklicna šola in manj; 2 = srednja šola ali več), n = 400, oktober 2003, RIS.....</i>	<i>51</i>
<i>Tabela 20: Delež anketirancev z dostopom do interneta v gospodinjstvu, oktober 2003, RIS.....</i>	<i>54</i>
<i>Tabela 21: Pa ste o tem že razmišljali, oktober 2003, RIS.....</i>	<i>54</i>
<i>Tabela 22: Načrtujete dostop do interneta od doma v naslednjih 6-tih mesecih, oktober 2003, RIS.....</i>	<i>54</i>
<i>Tabela 23: Delež oseb, ki imajo v gospodinjstvu dostop do interneta, delež oseb, ki o dostopu razmišljajo, delež oseb, ki o dostopu razmišljajo in ga načrtujejo v naslednjih 6-ih mesecih in delež oseb, ki nimajo v gospodinjstvu dostopa do interneta in o njem tudi ne razmišljajo; primerjava december 2000/ april 2001/ december 2002 / oktober 2003, RIS.....</i>	<i>54</i>
<i>Tabela 24: Delež anketirancev z dostopom do interneta v gospodinjstvu glede na različne starostne kategorije, oktober 2003, RIS.....</i>	<i>56</i>
<i>Tabela 25: Struktura slovenske populacije glede na gospodinjstva, POPIS 2002.....</i>	<i>59</i>
<i>Tabela 26: Struktura anketirancev CATI raziskave glede na gospodinjstva, oktober 2003, n = 936.....</i>	<i>59</i>
<i>Tabela 27: Struktura anketirancev SJM raziskave glede na gospodinjstva, oktober 2003, n = 1,051.....</i>	<i>61</i>
<i>Tabela 28: Struktura anketirancev z dostopom do interneta v gospodinjstvu (15 let in več) v primerjavi z anketiranci brez dostopa do interneta v gospodinjstvu, struktura po vrsticah, oktober 2003, RIS.....</i>	<i>63</i>
<i>Tabela 29: Struktura anketirancev z dostopom do interneta v gospodinjstvu (15 let in več) v primerjavi z anketiranci brez dostopa do interneta v gospodinjstvu, struktura po stolpcih, oktober 2003, RIS.....</i>	<i>64</i>
<i>Tabela 30: Starost anketirancev z dostopom do interneta v gospodinjstvu v primerjavi z anketiranci, ki v gospodinjstvu nimajo dostopa do interneta - glede na regije, oktober 2003, RIS.....</i>	<i>66</i>

<i>Tabela 31: Dohodek anketirancev z dostopom do interneta v gospodinjstvu v primerjavi z anketiranci, ki v gospodinjstvu nimajo dostopa do interneta - glede na regije (brez osnovno in srednješolcev), oktober 2003, RIS.....</i>	<i>67</i>
<i>Tabela 32: Izobrazba anketirancev z dostopom do interneta v gospodinjstvu v primerjavi z anketiranci, ki v gospodinjstvu nimajo dostopa do interneta - glede na regije, oktober 2003, RIS.....</i>	<i>68</i>
<i>Tabela 33: Glavni način dostopa do interneta v gospodinjstvih, december 2003, RIS.....</i>	<i>69</i>
<i>Tabela 34: Mobilna povezava do interneta, december 2003, RIS.....</i>	<i>70</i>
<i>Tabela 35: Način dostopa do interneta med opredeljenimi respondenti, RIS 2001-2003.....</i>	<i>71</i>
<i>Tabela 36: Posedovanje osebnega računalnika, prenosnega računalnika in dlančnika v gospodinjstvu, december 2003, RIS.....</i>	<i>73</i>
<i>Tabela 37: Posedovanje telefona v gospodinjstvu, november 1988 – februar 2003, SJM.....</i>	<i>75</i>
<i>Tabela 38: Posedovanje mobilnega telefona v gospodinjstvu, junij 1999 – februar 2003, SJM.....</i>	<i>76</i>
<i>Tabela 39: Posedovanje osebnega računalnika v gospodinjstvu, december 1990 – februar 2003, SJM.....</i>	<i>77</i>
<i>Tabela 40: Posedovanje televizorja v gospodinjstvu, april 1986 – januar 1990, SJM.....</i>	<i>78</i>
<i>Tabela 41: Posedovanje videorekorderja v gospodinjstvu, november 1988 – februar 2003, SJM.....</i>	<i>79</i>
<i>Tabela 42: Posedovanje videokamere v gospodinjstvu, december 1990 – februar 2003, SJM.....</i>	<i>80</i>
<i>Tabela 43: Dostop do interneta od doma, november 1999 – oktober 2003, SJM.....</i>	<i>81</i>
<i>Tabela 44: Osebe z/brez dostopa do interneta od doma - glede na regije, 1. val, skupno za vsa tri četrletja, vir: ADS, SURS, 2003.</i>	<i>84</i>
<i>Tabela 45: Gospodinjstva z/brez dostopa do interneta glede na regije, 1. val 1., 2. in 3. četrletja, n = 4,659, vir: ADS, SURS, 2003.</i>	<i>86</i>
<i>Tabela 46: Gospodinjstva z dostopom do interneta, 1.val 1., 2. in 3. četrletja, n =4,659, vir: ADS, SURS, 2003.</i>	<i>88</i>
<i>Tabela 47: Gospodinjstva z dostopom do interneta, primerjalno glede na način uteževanja (osebe/ gospodinjstva) : 1., 2. in 3. četrletje, vir: ADS, SURS, 2003.....</i>	<i>89</i>
<i>Tabela 48: Osebe, glede na osebni mobilni telefon; osebni mobilni in osebni fiksni telefon; osebni fiksni telefon in brez telefona (uteženo / neuteženo), n = 4,677, vir: ADS, SURS, 1. val 2. četrletje 2003.....</i>	<i>91</i>
<i>Tabela 49: Osebe, glede na to, ali pripadajo gospodinjstvu z vsaj enim mobilnim telefonom, z vsaj enim mobilnim in fiksnim telefonom, samo s fiksnim telefonom in brez telefona (uteženo / neuteženo), n = 4,676 , vir: ADS, SURS, 1. val 2. četrletje 2003.....</i>	<i>94</i>
<i>Tabela 50a: Gospodinjstva, glede na to, ali imajo vsaj en mobilni telefon, vsaj en mobilni in fiksni telefon, samo fiksni telefon in brez telefona (uteženo / neuteženo), n = 4,676 , vir: ADS, SURS, 1. val 2. četrletje 2003.....</i>	<i>96</i>
<i>Tabela 51: Struktura slovenske populacije glede na gospodinjstva, vir: SURS, Popis prebivalstva, 2002 ter gospodinjstva z: samo mobilnim telefonom, mobilnim in fiksnim telefonom, samo fiksnim telefonom, brez telefona, n = 4,676 , vir: ADS, SURS, 1. val 2. četrletje 2003.....</i>	<i>98</i>
<i>Tabela 52: Mobilna telefonija; primerjava ocen na osnovi različnega uteževanja (glede na osebe, na gospodinjstva, na strukturo gospodinjstev iz popisa 2002, n = 4,676 , vir: ADS, SURS, 1. val 2. četrletje 2003.....</i>	<i>99</i>
<i>Tabela 53: Mobilni telefon, oktober 2003, populacija 18 let in več, n = 1,051, SJM.....</i>	<i>100</i>

SLIKE:

<i>Slika 1: Uporabniki interneta v populaciji 15 let in več, primerjava SLO – EU (2000 – 2003).....</i>	<i>22</i>
<i>Slika 2: Mesečni uporabniki interneta v populaciji od 10 do 75 let, CATI (2002 – 2003).....</i>	<i>24</i>
<i>Slika 3: Uporabniki interneta v celotni populaciji RIS, 1996 – 2003 (oktober).</i>	<i>26</i>
<i>Slika 4: Uporabniki interneta glede na pogostost uporabe interneta (oktober 2003, RIS/CATI).....</i>	<i>32</i>
<i>Slika 5: Uporabniki interneta v populaciji glede na pogostost uporabe interneta (oktober 2003, RIS/CATI)..</i>	<i>33</i>
<i>Slika 6: Mesto uporabe interneta (uporabniki v populaciji), primerjava december 2002, april 2003 in oktober 2003.....</i>	<i>38</i>
<i>Slika 7: Primerjava definicij: lokacija uporabe med neuporabniki interneta po definiciji RIS (oktober 2003).</i>	<i>40</i>
<i>Slika 8: Primerjava definicij: primerjava lokacije uporabe po definiciji FEB glede na uporabniki in neuporabniki interneta po definiciji RIS (oktober 2003).....</i>	<i>41</i>
<i>Slika 9: Internet v gospodinjstvih 2000-2003, RIS.....</i>	<i>55</i>
<i>Slika 10: Internet v gospodinjstvih 2000-2003*, RIS.....</i>	<i>55</i>
<i>Slika 11: Delež gospodinjstev z dostopom do interneta, primerjava Slovenija – EU (1996 – 2003), RIS.....</i>	<i>58</i>
<i>Slika 12: Način dostopa do interneta v gospodinjstvih, december 2003, RIS.....</i>	<i>70</i>
<i>Slika 13: Glavni dostop do interneta v gospodinjstvih med opredeljenimi anketiranci, 2001-2003, RIS.....</i>	<i>71</i>
<i>Slika 14: Delež oseb, ki imajo v gospodinjstvu osebni računalnik, december 2003, RIS.....</i>	<i>73</i>
<i>Slika 15: Posedovanje telefona v gospodinjstvu, november 1988 – februar 2003, SJM.</i>	<i>75</i>
<i>Slika 16: Posedovanje mobilnega telefona v gospodinjstvu, junij 1999 – februar 2003, SJM.....</i>	<i>76</i>
<i>Slika 17: Posedovanje osebnega računalnika v gospodinjstvu, december 1990 – februar 2003, SJM.....</i>	<i>77</i>
<i>Slika 18: Posedovanje televizorja v gospodinjstvu, april 1986 – januar 1990, SJM.....</i>	<i>78</i>
<i>Slika 19: Posedovanje videorekorderja v gospodinjstvu, november 1988 – februar 2003, SJM.....</i>	<i>79</i>
<i>Slika 20: Posedovanje videokamere v gospodinjstvu, december 1990 – februar 2003, SJM.....</i>	<i>80</i>
<i>Slika 21: Osebe z dostopom do interneta v gospodinjstvih, november 1999 – oktober 2003, SJM.....</i>	<i>81</i>
<i>Slika 22: Ali ima vaše gospodinjstvo od doma dostop do interneta, uteženo glede na osebe / gospodinjstva / strukturo gospodinjstev iz popisa, vir: ADS, SURS, 2003.....</i>	<i>89</i>
<i>Slika 23: Mobilni telefon, oktober 2003, populacija 18 let in več, n = 1,051, SJM.....</i>	<i>100</i>